

Programmabegroting 2022 Meerjarenperspectief 2023-2025

Gemeente Alblasserdam

Gemeenteraad 9 november 2021

Inleiding.....	3
Van Perspectiefnota naar begroting.....	6
Beleidsbegroting.....	12
Programmaplan	13
Impact Covid19	15
Programma 1: Actiever, zorgzamer & ondernemender	16
Programma 2: Buiten beter	28
Programma 3: Beter wonen & Bereikbaar	34
Programma 4: Dienstverlening en bestuur	42
Programma 5: Solide financieel beleid.....	45
Hoofdstuk 5 Paragrafen	47
1. Paragraaf lokale heffingen	47
2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	52
3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	59
4. Paragraaf financiering	62
5. Paragraaf bedrijfsvoering	69
6. Paragraaf verbonden partijen.....	72
Financiële begroting	81
Overzicht van baten en lasten	82
Uiteenzetting van de financiële positie.....	83
Overzicht baten en lasten per taakvelden	88
Incidentele baten en lasten	89
EMU-saldo	92
Staat van reserves en voorzieningen	94
Investeringsplan 2022-2025	97
Indicatoren Samenlevingsagenda en verplichte indicatoren BBV	100

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2022-2025. Een begroting die gebaseerd is op de beleidslijnen uit de Samenlevingsagenda 2.0 met het motto 'Van Samen Doen naar Samen Versterken'. Het is de laatste begroting die door deze gemeenteraad wordt vastgesteld en staat in het teken van het voortzetten/afroonden van de activiteiten uit de Samenlevingsagenda. In deze begroting zijn de activiteiten waar wij zelf invloed op hebben concreter uitgewerkt voor het jaar 2022.

Onzeker financieel perspectief

De afgelopen jaren heeft het Rijk taken overgeheveld naar gemeenten, zonder dat hiervoor voldoende middelen beschikbaar werden gesteld. Op advies van de Commissie van Wijzen, om te bemiddelen tussen gemeenten, vertegenwoordigd door de VNG en het Rijk, is er door het demissionair kabinet besloten extra middelen toe te kennen voor 2022. Daarnaast is er een afspraak tussen Rijk, IPO en VNG gemaakt voor het doortrekken van 75% van de extra middelen voor de periode 2023-2025. Doordat de formatie van het nieuwe kabinet dit keer langer duurt is er sprake van meer onzekerheden bij het opstellen van de begroting 2022 dan in andere jaren. Het ligt voor de hand dat een nieuw kabinet de gemeenten structureel zal compenseren voor de taken die naar gemeenten zijn overgegaan.

Dansen tussen de schalen

Het vloeiend meebewegen en meesturen met onze samenwerkingspartners op de inhoud en tegelijkertijd een stevigere sturing op de financiën vormt de grote uitdaging voor 2022. Waar de Corona-pandemie economisch op het oog nog geen schade heeft veroorzaakt, is dit maatschappelijk een ander verhaal. Of heeft de maatschappelijke ontwikkeling althans meer zichtbaar gemaakt. Spanningen tussen bevolkingsgroepen, het recht om ongenoegen te uiten stelt ons met elkaar voor de uitdaging het samenleven opnieuw te definiëren. Maar ook om problemen sneller te signaleren en proactief te handelen. Een belangrijke rol daarin vervullen onze maatschappelijke partners waarvan wij een groot aantal belangrijke in een hernieuwde samenwerking gaan treffen in de Centrale Toegang. In dit kader benadrukken wij het belang op versterking van het Jongerenwerk. Sinds oktober 2020 plukken we vruchten van een intensivering van de aandacht op straat en het contact met jongeren dat door het Jongerenwerk en het ABC team gelegd wordt. Te beginnen bij het Zomerpaspoort en eindigend bij begeleiding en geleiding van jongerengroepen die in de buitenruimte hun vertier zoeken.

Beweging naar voren

Onder de noemer de beweging naar voren zetten wij in het bijzonder in op preventie, vroeg signalering, beperken van wachttijden, het betrekken/inschakelen van hulp en ondersteuning uit het gehele sociale netwerk in het dorp ter voorkoming of ter vertraging van zwaardere zorg. Om de kracht van ons dorpsnetwerk en maatschappelijk veld beter te benutten is in 2021 ingezet op het aanpassen van ons aandeel in de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) die zal worden getransformeerd en teruggebracht naar een GR Sociaal.

De ambitie is dat lokale uitvoering ertoe zal leiden dat meer zorg en ondersteuning eerder, met inzet van lokale voorzieningen en meer in samenhang aan inwoners kan worden gegeven. De verwachting is dat deze ontwikkeling ertoe zal leiden dat zorg eerder afgeschaald kan worden, er minder een beroep wordt gedaan op duurdere zorg en dat we beter grip krijgen op de kosten in het sociaal domein. Dat geldt zowel voor zorg binnen de GR Sociaal als bij de GR Dienst Gezondheid&Jeugd. De

"beweging naar voren" is voor jeugdhulp al deels geoperationaliseerd en wordt in 2022 verder voortgezet. Feit is wel dat ook die transformatie een langer uithoudingsvermogen vraagt onder voortdurende strakke bestuurlijke sturing.

Samenwerken Groeiagenda loont

Een beweging naar voren is ook van toepassing op de Groeiagenda van onze Drechtsteden. De uitdagingen op de woningmarkt, maar ook de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de bereikbaarheid van onze regio en de duurzaamheidsambities van het Rijk maken een stevige samenwerking in de Drechtsteden noodzakelijk. Door gezamenlijk te kijken naar het versnellen van bouwprojecten, een goede verdeling van sociale huur- of koopwoningen, een stevige lobby naar de provincie en het Rijk en gezamenlijk op te trekken via bijvoorbeeld de Regionale Energie Strategie is meer mogelijk dan ieder afzonderlijk.

Het verbeteren van onze bereikbaarheid krijgt vorm via het te ontwikkelen Transferium en de afspraken die gemaakt zijn met werelderfgoed Kinderdijk. Maar ook de ontwikkelingen op het Nedstaal-terrein met bijvoorbeeld de komst van Peute laten zien dat een regionale aanpak van bereikbaarheidsissues loont. Inmiddels hebben wij verschillende opgaven geïdentificeerd die wij in de transferiumzone tussen A15-Grote Beer/N915 en Ruigenhil gaan proberen op te pakken.

Onze Koning sprak in zijn troonrede al over de urgentie voor de aanpak van klimaatverandering. Het Rijk stelt daar ook meer middelen voor beschikbaar. Niet het bedrag dat de raad voor het openbaar Bestuur in samenwerking met adviesbureau AEF berekend had, maar hopelijk de start van meer. Het vraagt om een regionale en lokale keuze waar deze extra middelen aan besteed gaan worden. We gaan in ieder geval onderzoeken hoe we ons gemeentelijk vastgoed kunnen verduurzamen.

Het positioneren van de Drechtsteden als woon- of vestigingsplaats krijgt een impuls via het nieuwe beeldmerk. Het krachtig "vermarkten" van onze regio op het ruimtelijk economisch domein moet onze doelstellingen van de groeiagenda ondersteunen: 'slim', 'samen', 'vooruit'.

Bijdrage via accenten Omgevingsvisie

Op welke manier Alblasserdam verder een bijdrage gaat leveren aan de doelstellingen van de Groeiagenda – bovenop de bestaande plannen – is deels afhankelijk van de keuze die in 2022 gemaakt gaat worden voor de Omgevingsvisie als onderdeel van de Omgevingswet. Met de accentkeuze van de raad – geadviseerd via een uitgebreid participatietraject door de inwoners – in ons achterhoofd vertalen wij dit in een Omgevingsvisie 2050. Een integrale stip op de horizon op basis waarvan wij de komende jaren richting aanbrengen in zowel ons ruimtelijk als maatschappelijk domein.

Schoon, heel, veilig

Corona heeft – hoe dubbelzinnig wellicht – ook zeker een positief effect gehad. Vitaliteit en herwaardering van openbaar groen bijvoorbeeld. Het verbeteren van de buitenkwaliteit en werken aan biodiversiteit is een van onze speerpunten. Schoon, heel en veilig is nog altijd een actuele kreet. Schoon heeft dan ook betrekking op de buitenruimte. Zwerfafval, maar ook het zorgen voor meer scheidingsbereidheid qua afval en het beperken van kosten voor afvalinzameling vraagt inzet van ons allemaal.

Veiligheid kreeg in de zomer van 2021 een andere lading in Alblasserdam. Opgeschrikt door explosieven aan een woning en diverse incidenten in ons dorp en omliggende gemeenten laat zien dat ondermijnende criminaliteit zich ook in onze gemeente manifesteert. We moeten de ogen niet

meer sluiten en investeren in randvoorwaarden voor een realistische, haalbare effectieve aanpak van ondermijning, te beginnen met meer awareness, toezicht en handhaving, is wat ons betreft een gegeven.

Data & digitalisering

Dansen tussen de schalen vraagt enerzijds om zowel een wendbare als sturende organisatie.

Anderzijds hoort het vernieuwen van het opdrachtgeverschap met onze samenwerkingspartners en het inrichten van accounthouderschap daarbij. Sturen vraagt echter ook om sturingsinformatie.

Zonder actuele data is bijsturen op inhoud en daarmee ook financiën lastig. Data gedreven werken moet meer ingebed worden en voorzien van voldoende middelen. Het Onderzoekscentrum Drechtsteden zien we daarin als onze professionele partner.

Onze dienstverlening van publiekszaken scoort al jaren een mooi rapportcijfer. Toch is stilzitten geen optie. De wens voor het verder digitaliseren van de producten en een bijna 24-uurs bereikbaarheid maakt een verdere digitaliseringsslag noodzakelijk. In 2022 wordt bijvoorbeeld verder ingezet op de chatbot (Gem) en het videobellen. Met videobellen kunnen onze inwoners zich digitaal identificeren waarmee meer zaken ook digitaal afgedaan kunnen worden.

Deze digitalisering moet echter niet leiden tot uitsluiting. In onze Rederij blijft daardoor altijd ruimte voor persoonlijke aandacht. Onze gastvrouwen, maar ook de vrijwilligers van de bibliotheek helpen waar nodig en geven bijvoorbeeld les in digivaardig worden. Ook voor digitale vaardigheden bij jongeren is aandacht. Het Digilab maakt jongeren wijs in de wereld van robots, 3d printers en nog veel meer. De Rederij als ontmoetingsplek krijgt na Corona steeds meer vorm en laat nu haar meerwaarde al zien. We vertrouwen erop dat zich dit in 2022 verder uitbreidt.

Financieel perspectief

De begroting 2022 sluit met een positief resultaat van € 287.000. Deze uitkomst is gebaseerd op de Perspectiefnota 2022 en nadien bekend geworden ontwikkelingen. De ambities van de in de Perspectiefnota 2022 opgenomen A-lijst zijn structureel verwerkt in deze begroting. Tijdens de in juli 2021 gehouden Algemene Beschouwingen heeft de raad in haar politieke weging van de Perspectiefnota 2022 verschillende accenten omtrent handhaving, jongerenwerk, duurzaamheid en klimaat gelegd. Het college heeft daardoor gemeend nog een aantal ambities van de B-lijst (= ambities opgevoerd in lopende coalitieperiode) en C-lijst (= gewenste extra ambities) incidenteel te verwerken. Het gaat hierbij om 'Handhaving ambities' en 'Uitbreiding jongerenwerk' voor twee jaar en incidenteel voor het jaar 2022 'Energietransitie: E- agenda', 'Energietransitie: Zakelijk Regionaal Energieloket', 'Klimaatadaptatie' en 'Uitbreiding Schoolmaatschappelijk'. Dit laatste project is in de plaats gekomen voor het in het Perspectiefnota genoemde project 'Voorkomen voortijdig schooluitval'. Het project 'Uitbreiding Schoolmaatschappelijk werk' is tot stand gekomen na overleg met de schooldirecties, voldoet aan de criteria die we ook voor schooluitval hebben (preventief, gericht op weerbaarheid, etc.) en is een gemeentelijke taak.

Rekening houdend met deze ambities, waarvan de ambities van de B-lijst en C-lijst zijn opgenomen als eerste begrotingswijziging 2022, ziet het financiële meerjarenperspectief er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
Resultaat Begroting 2022	287	331	300	5

In het hoofdstuk "Van Perspectiefnota naar begroting" wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op de uitkomst van de (meerjaren) begroting en de opgenomen ambities.

Het gepresenteerde resultaat is inclusief incidentele lasten en baten. Om te beoordelen of de begroting en meerjarenbegroting structureel in evenwicht is, is inzicht nodig in het incidenteel resultaat zodat er een "gezuiverd" begrotingsresultaat ontstaat. Het geraamde structurele resultaat, inclusief mutaties eerste begrotingswijziging, is:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
Resultaat Begroting 2022	287	331	300	5
Af: Incidenteel geraamd resultaat	- 594	-148	-91	150
Geraamd 'structureel' resultaat Begroting 2022	881	479	391	-145

Van Perspectiefnota naar begroting

Het proces voor het opstellen van de begroting 2022 is een bijzonder proces; zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant is er sprake van relatief grote ontwikkelingen die bij de behandeling van de perspectiefnota nog niet volledig in beeld waren. Ook is er nu bij het opstellen van de begroting 2022 sprake van onzekerheden, die we wel benoemen, maar pas in de begroting 2023 de financiële vertaling zullen krijgen.

In dit hoofdstuk lichten we de ontwikkelingen toe die zijn verwerkt in de begroting 2022. In de paragraaf Weerstandsvormen en risicobeheersing wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen die niet zijn vertaald in de lasten en baten van de begroting 2022.

De ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op de uitkomst van de (meerjaren) begroting zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
Geraamd resultaat PPN 2022	-537	91	95	0
Terugdraaien incidentele onttrekking Algemene reserve	-641			
Meicirculaire 2021 (netto)	447	196	-41	-124
Extra Rijksmiddelen sociaal domein en stelpost 75%	1.769	949	873	781
Kapitaallasten actualisatie	-212	-266	-266	-247
Rentelasten leningen	320	333	373	333
Structurele mutaties uit de 2e Burap 2021	-367	-367	-367	-367
Autonome ontwikkelingen na de Perspectiefnota	-69	-72	11	-29
Ambities die structureel verwerkt zijn (A-lijst)	-68	-287	-287	-292
Ambities die incidenteel verwerkt zijn (B- en C-lijst)	-205	-246	-91	
Schrappen taakstelling in 2025				-200
Algemene reserve	-150			150
Geraamd begrotingsresultaat 2022-2025	287	331	300	5

Terugdraaien incidentele onttrekking Algemene reserve

Bij de begroting 2020 is om de jaarschijf 2022 sluitend te maken een onttrekking aan de Algemene reserve geraamd van € 641.000. Gezien de gunstige ontwikkelingen door extra Rijksmiddelen in 2022 is deze onttrekking niet nodig. Deze wijziging is verwerkt in de eerste begrotingswijziging.

Meicirculaire 2021

De Perspectiefnota 2022 is gebaseerd op de decembercirculaire 2020, waarbij wel vooruitgelopen is op extra middelen voor Jeugdzorg. In de begroting 2022 zijn de gevolgen van de meicirculaire 2021 volledig verwerkt. In deze regel staat het netto-effect benoemd van de doorrekening van de algemene uitkering. Een deel van de algemene uitkering is vertaald in ophoging van specifieke uitgavenbudgetten omdat sprake is van taakmutaties; het Rijk heeft voor extra activiteiten van gemeenten extra middelen toegekend. Met netto wordt bedoeld dat dit het effect is voor het begrotingsresultaat: dus de verhoging van de algemene uitkering, verminderd met de verhoging van de uitgavenbudgetten. Tegenover een positieve bijstelling van de uitkeringsfactoren en positieve hoeveelheidsverschillen staan neerwaartse effecten. Opvallende uitkomst van de meicirculaire 2021 is de aanpassing van de verdeelsystematiek voor voogdij/18+. Voor de gemeente Alblasterdam betekent dit een structurele vermindering van de inkomsten van € 0,3 mln. Het budget voor 2022 is verdeeld op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel dat per 1 januari 2022 wordt ingevoerd. Met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg tussen gemeenten. Daarnaast is het accres lager dan was verwacht door een lagere loon- en prijsontwikkeling.

Extra Rijksmiddelen sociaal domein en stelpost 75%

In de brief van BZK van 29 juni 2021¹ staat dat de gemeente Alblasterdam € 1.854.000 aan extra middelen ontvangt in 2022. Omdat we via de meicirculaire 2021 al € 85.000 extra hadden ontvangen voor de jaarschijf 2022 leidt de uitkomst van deze brief tot een toename van de inkomsten in 2022 met € 1.769.000. In de brief van 26 juli 2021 van de VNG² staat de afspraak tussen Rijk, IPO en VNG over de wijze waarop gemeenten meerjarig rekening mogen houden met de extra middelen voor jeugdhulp in de vorm van een stelpost. In deze brief staat een afspraak over de omvang van de stelpost, zijnde 75%. Hier zit een afname in over de jaren omdat er door de commissie van Wijzen een relatie wordt gelegd met de middelen die vanuit de Hervormingsagenda jeugd beschikbaar moeten komen. Onderstaande tabel komt uit de brief van de VNG:

	2022	2023	2024	2025
Zonder nadere afspraken	€ 1.619 mln	€ 300 mln (stelpost)	€ 300 mln (stelpost)	€ 300 mln (stelpost)
Nieuwe afspraak stelpost	€ 1.619 mln	€ 1.091 mln (stelpost)	€ 1.024 mln (stelpost)	€ 944 mln (stelpost)

De extra middelen voor jeugdhulp hoeven niet te worden verwerkt als verhoging van de uitgavenbudgetten in het sociaal domein, omdat deze niet geoormerkt zijn, en dus vrij besteedbaar. De gemeente Alblasterdam verwerkt de extra middelen dan ook niet 1-op-1 als verhoging van het budget voor jeugdzorg, en wel om de volgende redenen:

¹ Brief van minister Ollongren namens BZK met kenmerk 2021-0000324897, zie op <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/circulaires/2021/05/31/meicirculaire-gemeentefonds-2021/Brief+Verdeelwijze+incidentele+middelen+jeugdzorg+2022.pdf>

² Brief van de VNG van 26 juli 2021, zie op https://vng.nl/sites/default/files/2021-07/20210726_ledenbrief_aangepast-voorstel-nieuwe-verdeling-gemeentefonds-en-afspraken-over-nieuwe-stelpost-jeugd.pdf

- Het landelijke bedrag dat beschikbaar komt, is middels de gebruikelijke verdeelsystematiek over de gemeenten verdeeld en houdt geen rekening met regionale verschillen die de afgelopen jaren in de jeugdhulp te zien waren. In de regio Zuid-Holland Zuid bleef de kostenstijging de afgelopen jaren substantieel onder het landelijk gemiddelde.
- De afgelopen jaren is er verschillende keren vanuit algemene middelen extra geld naar de jeugdhulp gegaan. Het deel van de extra middelen dat nu beschikbaar komt wat niet voor jeugdhulp wordt gebruikt, is daar slechts een beperkte compensatie voor.
- De begroting 2022 voor de dienst DG&J is in tegenstelling tot eerdere jaren gebaseerd op realistische aannamen en niet op de omvang van de middelen die het Rijk verstrekt.

Kapitaallasten actualisatie

Op basis van de realisatie in 2020, de prognose van de investeringen in 2021 en het investeringsplan 2022-2025 zijn de rentelasten en afschrijvingen geactualiseerd voor de jaarschijven 2022-2025.

Rentelasten leningen

Bij de perspectiefnota is rekening gehouden met de herstructurering van de leningen door de inzet van de opbrengst van de verkopen van aandelen Eneco in 2020. Vanuit deze opbrengst is de boeterente gedekt zodat leningen opnieuw konden worden afgesloten tegen een lagere rente, en daarmee de rentelasten structureel zijn verlaagd. Door de verbeterde liquiditeitspositie is ook de omvang van schulden lager dan waarmee rekening was gehouden in de begroting 2021. De lagere omvang van de schuldpositie leidt tot structureel lagere rentelasten.

Structurele mutaties uit de 2e Burap 2021

De in de 2^e Burap genoemde structurele mutaties zijn verwerkt in deze begroting.

Autonome ontwikkelingen na de Perspectiefnota

Na het opstellen van de perspectiefnota hebben zich, zowel intern als extern, ontwikkelingen voorgedaan die niet beïnvloedbaar zijn. Het gaat om de gevolgen van de invoering van de wet Kwaliteitsborging voor bouwen (Wkb) en extra kosten voor verkiezingen. De extra kosten voor verkiezingen in 2022 hangen samen met voortzetting van coronamaatregelen in de stembureaus. Voor de jaren daarna is het budget afgestemd op de te organiseren verkiezingen en wordt niet langer uitgegaan van een gemiddeld budget.

Ambities die structureel verwerkt zijn

Onze inzet was erop gericht om minimaal de ambities van de A-lijst te verwerken in de begroting 2022. Doordat er meer middelen vanuit het Rijk beschikbaar zijn gekomen zijn de volgende ambities van de A-lijst opgenomen in de begroting.

Nummer	Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
A 1	Ondermijning	-13	-13	-13	-13
A 3	Groeiagenda		-209	-209	-209
A 4	Data gedreven	-40	-40	-40	-40
A 5	Gebiedsperspectief Kinderdijk	-5	-15	-15	-20
A 6	Werving & selectie	-10	-10	-10	-10
	Totaal ambities A die zijn verwerkt in de begroting 2022	-68	-287	-287	-292

Op de in de perspectiefnota 2022 genoemde ambitie A2, ambities op rangeerterrein, is deels verwerkt. De ambitie A7, Cofinanciering transferium, is nog niet gekwantificeerd en om die reden ook nog niet verwerkt in de begroting 2022.

Ambitie A 2 betreft het (gedeeltelijk) terugdraaien van de taakstelling op ambities van de Samenlevingsagenda. De taakstelling zoals in de begroting 2021 is ingevoerd is nog niet gekoppeld aan specifieke ambities, en heeft betrekking op zowel het fysieke als sociaal domein. Na verwerking van ambities vertoont de taakstelling op de Samenlevingsagenda onderstaand verloop. Deze wijziging is verwerkt in de eerste begrotingswijziging.

Nummer	Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
	Ambities Samenlevingsagenda op rangeerterrein (taakstelling) op basis van begroting 2021-2024		171	171	171
A 2	Verlaging taakstelling ambities Samenlevingsagenda		-121	-91	
	Taakstelling op ambities uit de Samenlevingsagenda in begroting 2022		50	80	171

In de perspectiefnota 2022 zijn de ambities verder toegelicht.

Ambities die incidenteel verwerkt zijn

De perspectiefnota richtte zich op het voortzetten/afronden van projecten uit onze Samenlevingsagenda. Er zijn weliswaar ambities, maar om te voorkomen dat het begrotingsresultaat verslechtert, dan wel in de uitvoering activiteiten moeten worden stopgezet zijn deze ambities in de Perspectiefnota 2022 benoemd maar niet verwerkt in de cijfers. Onze inzet was erop gericht om minimaal de ambities van de A-lijst te verwerken in de begroting 2022. Er zijn, zoals verwacht, meer middelen beschikbaar gekomen vanuit het Rijk voor het sociaal domein. Het is toegestaan om deze middelen voor 75% te extrapoleren voor de periode 2022-2025. Daarnaast heeft de doorrekening van de meicirculaire voor de eerste jaren een voordelige bijstelling tot gevolg voor de jaren 2022 en 2023.

Door de ontstane ruimte zijn de ambities van de A-lijst (= ambities die voortvloeien uit de Samenlevingsagenda) verwerkt in deze begroting. Tijdens de in juli 2021 gehouden Algemene Beschoouwingen heeft de raad van Alblasserdam in haar politieke weging van de Perspectiefnota 2022 verschillende accenten omtrent handhaving, jongerenwerk, duurzaamheid en klimaat gelegd. Het college heeft daardoor gemeend om voor nog een aantal ambities van de B-lijst (= ambities opgevoerd in lopende coalitieperiode) en C-lijst (= gewenste extra ambities) voor te stellen om deze incidenteel dan wel voor twee jaar te verwerken.

Voor het jaar 2022 gaat dit om 'Energietransitie: E- agenda (€ 20.000)', 'Energietransitie: Zakelijk Regionaal Energieloket (€ 5.000)', 'Klimaatadaptatie (€ 10.000)' en 'Uitbreiding Schoolmaatschappelijk werk van 1 naar 4 uur per week (€45.000)'. Dit laatste project is in de plaats gekomen voor het in het perspectiefnota genoemde project 'Voorkomen voortijdig schooluitval. Het project 'Uitbreiding Schoolmaatschappelijk werk' is tot stand gekomen na overleg met de schooldirecties, voldoet aan de criteria die we ook voor schooluitval hebben (preventief, gericht op weerbaarheid, etc.) en is een gemeentelijke taak.

Voor de 'Handhaving ambities (€ 75.000)' en 'Uitbreiding jongerenwerk (€ 50.000)' wordt voorgesteld deze voor twee jaar op te nemen. Voor handhaving zijn dan ook voor het jaar 2022 en 2023 middelen beschikbaar voor ambitie C van het Handhavingsbeleid 2020-2023. Er is extra inzet gewenst voor het jongerenwerk om de informatiepositie van de jongerenwerkers verder te versterken. Kwetsbare jongeren, die niet goed in beeld zijn in Alblasserdam, vinden het contact met deze jongerenwerkers. Dit resulteert in een stevige preventieve buffer gericht op het voorkomen van instroom van jeugd in de zorgmarkt en het voorkomen van overlast. De jongerenwerkers kunnen de toeleiding naar het CJG verzorgen en een verbindende schakel zijn naar de Centrale toegang. We zetten hierbij in op twee jaar omdat vanuit het veld is aangegeven dat hiervoor tijd nodig is; één jaar is niet voldoende; hier is minimaal twee jaar voor nodig.

Onderstaande mutaties zijn opgenomen in de eerste begrotingswijziging 2022. Dit omdat de wijzigingen hebben plaatsgevonden nadat het boekwerk van de begroting 2022 cijfermatig is doorgerekend.

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
A 2: Verlaging taakstelling ambities Samenlevingsagenda		-121	-91	
B 1: Handhaving ambities	-75	-75		
B 3: Energietransitie	-25			
B 4: Klimaatadaptie	-10			
C 1: Uitbreiding jongerenwerk	-50	-50		
C 2: Uitbreiding schoolmaatschappelijk werk	-45			
Ambities die incidenteel verwerkt zijn	-205	-246	-91	0

Schrappen taakstelling in 2025

Bij de perspectiefnota is rekening gehouden met een verhoging van de kapitaallasten vanwege de nieuwbouw Nokkenwiel met ingang van 2025, en daarvoor dekking te vinden bij het opstellen van de begroting 2022. Het is gelukt om ook voor 2025 een sluitend begrotingsresultaat te presenteren waarbij rekening is gehouden met de extra kapitaallasten van Nokkenwiel met ingang van 2025.

Algemene reserve

De extra middelen van het Rijk in 2022, mogen voor 75% worden begroot in de vorm van een stelpost. In deze stelpost zit jaarlijks een afname, omdat de commissie van Wijzen uitgaat van lagere kosten op termijn door een hervormingsagenda. Hierdoor houden we rekening met een jaarlijkse afname van de inkomsten van de algemene uitkering in de periode 2023-2025. Gezien de ruimte die er door de extra Rijksmiddelen in 2022 is, is bij deze begroting voorgesteld om een deel van deze extra middelen via de Algemene reserve te reserveren voor het begrotingsjaar 2025. Dit door een toevoeging aan de Algemene reserve te begroten van € 150.000 in de jaarschijf 2022 en een onttrekking aan de Algemene reserve te begroten van € 150.000 in 2025.

De geraamde stand van de Algemene reserve, rekening houdend met het verwachte resultaat over 2021 bij de 2^e Burap 2021 is:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve per 31-12	8.193	8.216	8.216	8.066

Investeringsplan 2022 - 2025

In deze begroting worden de investeringskredieten voor 2022 uit het investeringsplan 2022-2025 die aangemerkt zijn met een A in bijlage 2 (totaal € 443.000) aan de raad ter autorisatie voorgesteld. Dit betreft vooral voorbereidingskredieten en kredieten voor cyclische werkzaamheden.

In het investeringsplan is voor een bedrag van € 1.459.000 aan B-kredieten opgenomen. Met de vaststelling van deze begroting 2022 heeft de raad nog geen krediet geautoriseerd voor de investeringen die met een B zijn aangemerkt. Deze investeringen zullen via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd. Dit betreft de volgende kredieten:

Investeringsen (bedragen * € 1.000)	
Bernard en Marijkestraat herstel bestrating	90
Damwand Jan Smitkade uitvoering	550
Haven asfaltonderhoud	114
Riolering besturingen gemalen en pompen	55
Wenaeweg (ged) Edisonweg (ged) asfaltverharding	250
Waterbus ponton	300
C. Smitstraat wateroverlast	100

Voor een nadere specificatie van de investeringskredieten wordt verwezen naar het investeringsplan 2022-2025 in de financiële begroting. Dit investeringsplan 2022-2025 geeft voor de jaren 2022 tot en met 2025 inzicht in de te verwachten investeringen en in de planning van de te verwachten uitgaven naar jaren. In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met de kapitaallasten van deze te verwachten investeringen.

Beleidsbegroting

Programmaplan

In het Coalitieakkoord 2018-2022 'Samen maken wij Alblasserdam' is uitgegaan van twee lange termijn toekomstperspectieven: op het gebied van wonen en ondernemen. Deze toekomstperspectieven zijn uitgewerkt in vijf sporen die een bijdrage aan deze toekomst moeten leveren. De sporen zijn: Actiever en zorgzamer, Buiten beter, Beter wonen, Bereikbaar en Ondernemender. Om de beeldspraak door te trekken zijn in de Samenlevingsagenda 2.0 'van Samen doen naar samen versterken' de sporen locomotieven en wagons ontworpen die, onder andere via route 22 Alblasserdam doorkruisen waarbij ruimte aan de raad en de samenleving geboden wordt om (een deel van) de reis op de sporen samen te maken en wellicht zelfs de besturing van de wagons ter hand te nemen. De Samenlevingsagenda 2.0 geeft nog meer ruimte om Samen te Doen en elkaar daarbij te versterken.

De keuze voor sporen met locomotieven en wagons is ingegeven door de wens om ook duidelijk te kunnen maken in beelden waar wij naartoe wilden tijdens deze raadsperiode. De Samenlevingsagenda 2.0 moet verder gaan dan slechts het benoemen van gewenste maatschappelijke effecten (locomotieven) en de manieren waarop we dat met elkaar willen bereiken (de wagons). De doorontwikkeling van het concept van Samen Doen staat hierbij centraal. De gemeente kan zich voor veel dingen verantwoordelijk voelen of zaken belangrijk vinden: het is niet altijd de gemeente die aan zet is om dingen te initiëren. Wij willen veel duidelijker zijn over wie, op welk moment, welke rol heeft in een proces. Dat vraagt inzet van alle betrokkenen, duidelijkheid over verwachtingen, transparantie in besluitvorming en heldere lijnen in onze manier van werken. Naast sporen, locomotieven en wagons, is ook de infrastructuur van groot belang. Wij willen dienstverlening, woonlasten, bestuur en communicatie benoemen als voorwaarden voor een goede reis: als deze randvoorwaarden in orde zijn, staat niets een goed resultaat in de weg.

Bij het door ontwikkelen van Samen doen is in 2021 de pilot praatmee.alblasserdam gestart. Een participatieplatform waarmee we de digitale participatie ronde voor de omgevingsvisie hebben vormgegeven. Eind 2021 evalueren we deze pilot en komen dan met een advies over het al dan niet voortzetten van dit platform. Daarnaast is er voor meer eenduidigheid in ons participatie handelen een participatieroute opgesteld. Een handvat en leidraad voor de collega's. Samen met communicatie rollen we deze route eind 2021 uit.

Deze beleidsbegroting 2022 is een nadere uitwerking van het spoorboekje voor de reis die wij in 2022, het laatste jaar van deze coalitieperiode, gaan maken. De beleidsbegroting bestaat uit vijf programma's: programma 1 tot en met 3 voor de sporen uit het coalitieakkoord en programma 4 en 5 voor de infrastructuur:

- Programma 1: Actiever, zorgzamer & ondernemender
- Programma 2: Buiten beter
- Programma 3: Beter wonen & bereikbaar
- Programma 4: Dienstverlening en bestuur
- Programma 5: Solide financieel beleid

In het programmaplan treft u per programma:

- Een samenvattend overzicht van de sporen, locomotieven en wagons (programma 1 t/m 5).
- **Wat willen wij bereiken?** Per spoor en locomotief is in de eerste aanzet van de Samenlevingsagenda de richting en het doel aangegeven. In de begroting zal per locomotief ook worden aangegeven met welke effectindicatoren wij de voortgang van de reis zullen volgen.
- **Wat gaan wij daarvoor doen in 2022?** In deze beleidsbegroting is met name voor de wagons uit de eerste aanzet voor de samenlevingsagenda nader uitgewerkt wat wij en de samenleving in 2022 gaan doen. Per wagon is transparant welke rol de gemeente en de samenleving heeft: 1) gemeente faciliteert, de samenleving aan zet; 2) coproductie, gelijkwaardige samenwerking initiatief overheid; 3) overheid verantwoordelijk, gemeente aan zet. In deze uitwerking geven wij duidelijk weer wie, op welk moment, welke rol heeft in een proces.
- **Wat mag het kosten?** De tabel 'wat mag het kosten?' geeft inzicht in de lasten en baten van het betreffende programma. De lasten en baten zijn gespecificeerd naar de verschillende producten binnen het programma. De lasten per taakveld zijn weergegeven in bijlage 4.

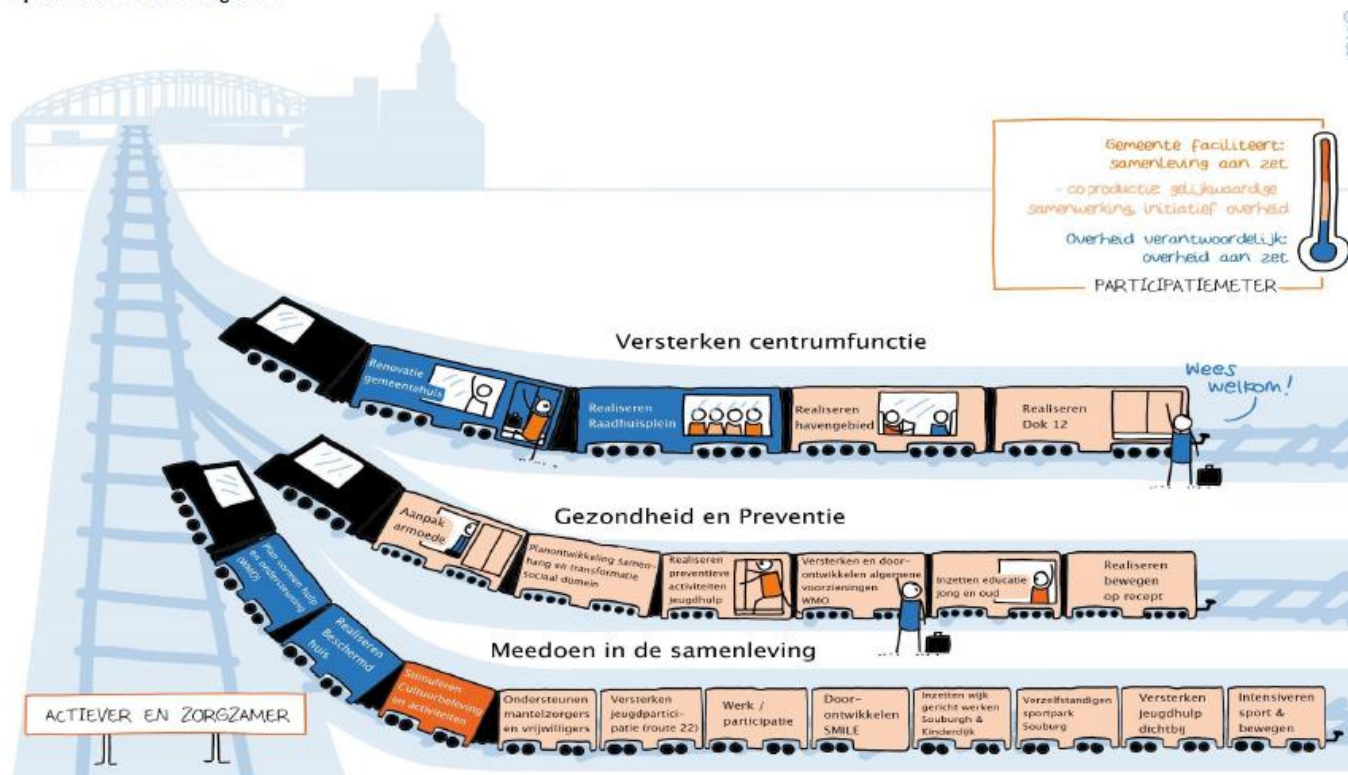
Impact Covid19

De gevolgen van de Corona crisis voor de langere termijn zijn nog onvoldoende in te schatten. De gevolgen kunnen impact hebben op alle beleidsterreinen van de gemeente. In de begroting 2021 hebben wij een nieuwe wagon 'impact Covid19' opgenomen. Deze wagon is niet aan één van de sporen gekoppeld, maar rijdt een route over alle sporen. De financiële consequenties kunnen wij op dit moment ook nog niet inschatten. Uitgangspunt is dat de gemeente voor de financiële consequenties wordt gecompenseerd. Deze financiële consequenties kunnen alle programma's in de begroting raken. De wagon 'impact Covid19' is niet opgenomen op een van de programma's maar voor de programma's aan het begin van de beleidsbegroting opgenomen.

Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Impact Covid19 (J.G.A. Paans)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	Met een impactteam Corona monitoren wij de ontwikkelingen landelijk en in de Alblaserdamse samenleving om tijdig maatregelen te treffen om de cruciale voorzieningen in de Alblaserdamse samenleving in stand te houden.

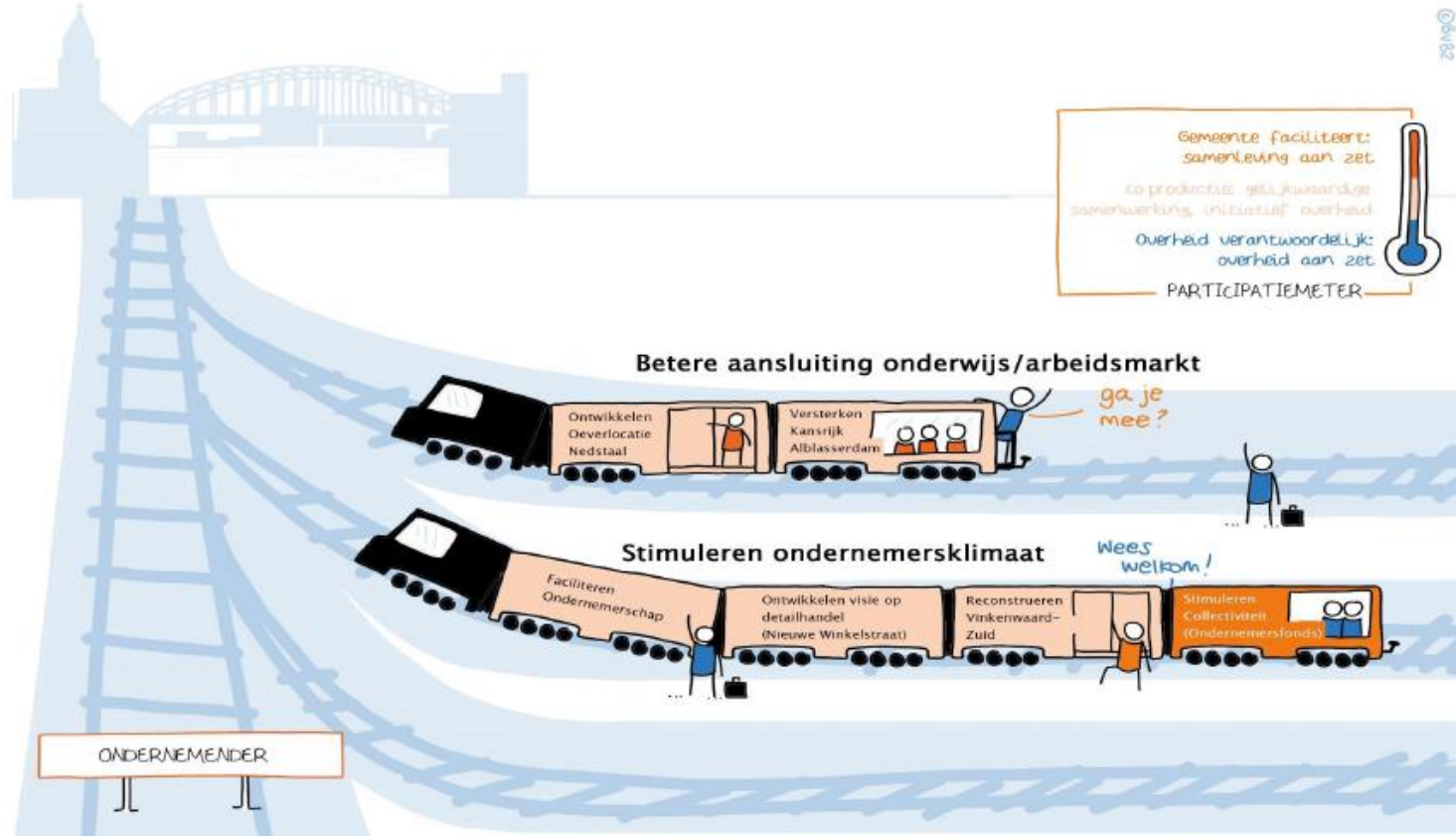
Programma 1: Actiever, zorgzamer & ondernemender

Spoor 1 Actiever en zorgzamer

Definitieve versie 2 juli 2018

Spoor 5 Ondernemender

Definitieve versie 2 juli 2018

Wat willen wij bereiken?

Spoor 1: Actiever en zorgzamer – Gezond en actief meedoen in de samenleving, met keuzevrijheid voor mensen op een voor hen passende manier, met een centrum als ontmoetingshart van het dorp en met actieve, goede zorg, cultuur- en sportaanbod. Jong en oud voelen zich welkom in Alblasserdam en voelen zich op hun plaats in ons dorp.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Versterken centrumfunctie	Om ontmoeten mogelijk te maken, is een fysieke plek van belang.	• bezettingsgraad parkeergelegenheid centrum • % inwoners dat de beleving van het centrum beoordeelt met een 7 of hoger (7 is streefwaarde). (inclusief een toelichtende vraag mbt duiding van rapportcijfer)
Gezondheid en preventie	Door interventies aan de voorkant, voorkomen we dat mensen een zwaar beroep moeten doen op de vangnetten van de zorg en zich volwaardig lid van de gemeenschap voelen. We gaan uit van wat mensen wél kunnen. We zien gezondheid niet meer als de af-of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Het raakt daarom preventie, meedoen, gezondheid, sport, geluk etc.	• % inwoners dat mantelzorgt
Meedoen in de samenleving	Door mensen actief bij de samenleving te betrekken, krijgen zij de kans op eigen wijze bij te dragen aan de gemeenschap. Hierbij krijgen mensen heel nadrukkelijk het stuur in eigen hand.	• Percentage groep 3 'ers (= mensen met een lage verdien capaciteit) dat werkzaam is in Alblasserdam • % inwoners met onvoldoende contacten • aantal inwoners dat een beroep doet op toegang 18-plus en clientondersteuning • % van de bevolking dat sport • aantal en aandeel personen in bijstand

Spoor 5: Ondernemender - We willen meer inwoners aan het werk hebben; goede scholingsmogelijkheden in de regio; duurzame en kansrijke ondernemers met open armen ontvangen en goed faciliteren om hun werk gezond en effectief te kunnen doen in en voor Alblasserdam.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Betere aansluiting onderwijs / arbeidsmarkt	Wij willen een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt realiseren zodat meer mensen in Alblasserdam aan werk geholpen kunnen worden.	• Werkgelegenheidsontwikkeling Alblasserdam, andere regio's en Nederland • Percentage voortijdig schoolverlaters • Instroom gediplomeerde schoolverlaters / vanuit uitkering bij regionale bedrijven • Belangstellingspercentage voor technische richting Voortgezet Onderwijs • aantal jongeren dat een mbo-techniek opleiding volgt woonachtig in Alblasserdam
Stimuleren ondernemersklimaat	Wij willen Alblasserdam aantrekkelijk maken voor bedrijven en ondernemingen omdat dit de werkgelegenheid en voorzieningenniveau van het dorp verhoogt.	• aantal betalende bezoekers Kinderdijk • dekkingsgraad parkeren centrum

Wat gaan wij daarvoor doen in 2022?

Versterken centrumfunctie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Realiseren één toegang (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	De Centrale Toegang wordt naar verwachting aan het eind van het 1e kwartaal 2022 geopend. De Centrale Toegang, als uitvloeisel van ons Integraal preventie Plan, is noodzakelijk om onze opgaves in het sociaal domein op een voor onze inwoners meest duurzame en efficiënte manier in te regelen. De centrale toegang, op de locatie Oude Bibliotheek is een laagdrempelige, integrale (fysieke) plek waar alle burgers terecht kunnen met een (zorg)vraag. Hier richt men zich niet alleen op het uitvoeren van zorgtaken vanuit onder andere de jeugdhulp, Wmo of andere ondersteuningsvragen, maar is het een loket waar het verschil gemaakt wordt door gerichte en passende begeleiding aan te bieden aan mensen. Begeleiding naar onderwijs, naar werk, wonen etc. Belangrijk is dat de cliënt en zijn of haar (hulp)vraag centraal staat in de werkwijze die gehanteerd wordt door de partijen die in de Centrale Toegang participeren. Het samenspel tussen de Centrale Toegang en regionale diensten en aanbieders speelt een belangrijke rol in het uitvoeren van de taken van onder andere de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo. Met de regionale organisaties zijn/worden afspraken gemaakt over de Wet Inburgering, Participatieplekken, Jeugdhulp naar de voorkant, WMO-begeleiding individueel en groep naar de voorkant, huishoudelijke ondersteuning naar de voorkant en het minimabeleid. Uitvoering aan de voorkant is meer dan alleen een nieuwe manier van indiceren of toezichtrol van de gemeente. Het is ook bepaalde vormen van ondersteuning bieden nog voordat er sprake is van een beroep op zorg (preventief werken). Daarnaast geldt feitelijk voor het gehele sociale domein dat bij de beoordeling van hulpvragen een scan van de gehele gezinssituatie de voorkeur geniet (brede intake). Op deze manier kunnen de raakvlakken met o.a. de Participatiewet, Jeugdzorg, Schuldhulpverlening en Wmo beter benut worden en kan de regionale en lokale sociale kaart maximaal ingezet worden. Door intensief samen te werken, de cliënt (hulpvraag) centraal te zetten, gebruik te maken van de veelal lokale voorzieningen in het sociale domein, waardoor aan mensen naast zorg ook activiteiten aangeboden kunnen worden, wordt de hulpverlening aan de burger verbeterd en treedt er mogelijk ook afschaling naar goedkopere voorzieningen op.
Realiseren havengebied (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	De besluitvorming omtrent de ontwikkelfase van het Havengebied staat gepland in het 4e kwartaal 2021 (raad december). Na positieve besluitvorming wordt een realisatieovereenkomst afgesloten en vindt nadere planuitwerking plaats. De start van de realisatiefase staat voor het 1e kwartaal 2022 gepland en de geprognosticeerde oplevering van het project voor het einde van het 4e kwartaal van 2023/ 1e kwartaal 2024. Eén en ander nader te bepalen en in overleg met de geselecteerde marktpartij.

Aanvullend op deze wagons zal in het kader van het Versterken van de centrumfunctie de Rederij verder uitgebouwd worden als ontmoetingsplek en leerplaats conform ons dienstverleningsconcept en zullen we de samenwerking met de partners intensiveren.

Gezondheid en preventie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Planontwikkeling samenhang en transformatie sociaal domein (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	2022 wordt het eerste jaar van implementatie van de nieuwe GR Sociaal. Twee werkprocessen worden in samenhang uitgevoerd: werken volgens de werkprocessen tussen de gemeente en de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) en de dienstverlening aan inwoners vanuit de Centrale toegang. Met de SDD gaan we verder inhoud geven aan het vormen van indicatievrije Huishoudelijke Ondersteuning en individuele begeleiding als algemene voorziening. Lokaal maatwerk wordt gefaseerd aangepakt. De ontwikkeling van Jeugdhulp naar de voorkant wordt verder ingevuld. Per 1 januari vindt lokale uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering in samenwerking met regionale organisaties als de SDD en Vluchtelingenwerk Zuid-Holland en lokale maatschappelijke organisaties. Dit geldt ook voor het beleid over invulling van participatieplekken.
Realiseren preventieve activiteiten jeugdhulp (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Uitbreiding van het jongerenwerk is nodig om de informatiepositie van de jongerenwerkers verder te versterken. Kwetsbare jongeren in de leeftijd van 8-23 jaar, die niet goed in beeld zijn in Alblasserdam, vinden het contact met deze jongerenwerkers. Dit resulteert in een stevige preventieve buffer gericht op het voorkomen van instroom van jeugd in de zorgmarkt en het voorkomen van overlast. De jongerenwerkers kunnen de toeleiding naar de Centrale Toegang verzorgen en mogelijk een verbindende schakel zijn naar het onderwijs en de Jeugdhulp. Preventieve activiteiten lopen samen met de ambities van de Centrale Toegang. Verder worden drie lijnen uitgevoerd/verder ontwikkeld: met meiden wordt een vriendschapskring verder uitgerold, met basisschoolkinderen wordt het project Talentenlab voor één jaar jaar uitgebreid; Young Leaders deel 2. Lokale sturing en zeggenschap zijn de sleutel om regionale uitgaven te verminderen. Dit willen wij samen met de regio bereiken door budgetverantwoordelijkheid voor lokale teams tot ambulante jeugdhulp (deels) lokaal te gaan organiseren en in het kader van preventie en de uren van de kinderpsycholoog uit te breiden. Ook willen we de mogelijkheden onderzoeken om preventief kwetsbare leerlingen te begeleiden om schooluitval te voorkomen, verminderen van kansenongelijkheid en wegwerken van leerachterstanden die als gevolg van Corona zijn vergroot.

Gezondheid en preventie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Plan van Aanpak preventie (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2020 is het Integraal Preventie Plan (IPP) vastgesteld. Deze Routekaart bevat de uitvoeringsambities voor het Sociaal Domein in deze collegeperiode. De interim evaluatie van het IPP wordt ingezet voor eventuele aanscherping van het beleid. Met het oog op de kernwaarden (nabijheid, samenhangend en persoonlijk) wordt in 2022 de beweging naar voren in het sociaal domein verder versterkt. Hierbij houden we rekening met de impact van Corona. Enkele voorbeelden van deze beweging naar voren zijn: de ontwikkeling van een Odensehuis (inloop voor mensen met dementie en de mantelzorgers), een lokale was- en strijkservice voor Wmo-clients en een Buurtaanpak Staatsliedenbuurt. In 2021 is de gemeente in samenwerking met maatschappelijke partners begonnen met het Gezondheidsakkoord Alblasserdam. Dit is een lokaal preventieplan, gericht op preventie omtrent de onderwerpen roken, alcohol en overgewicht. Ambities in dit gezondheidsakkoord worden uitgewerkt in 2022, waaronder het worden van een JOGG-gemeente.
Realiseren Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) (C.W.M. Jongmans)	Wettelijke verplichting in 2020, gemeente voert regie	Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) is in 2020 vastgesteld en in het voorjaar van 2021 is een uitvoeringsonderzoek gestart naar de nieuwbouw/renovatie van basisschool 't Nokkenwiel Boerenpad; het eerste project dat opgenomen staat in het IHP. Het haalbaarheidsonderzoek is in oktober 2021 afgerond. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek en in samenspraak met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties wordt gezamenlijk gekeken naar een toekomstbestendig onderwijslandschap en wat daar voor nodig is in 2022. Hierbij zullen ook de resultaten uit de leerlingenprognose worden betrokken. In 2021 is een nieuwe leerlingenprognose voor Alblasserdam opgesteld.

Meedoen in de samenleving		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Versterken jeugdparticipatie (route 22) (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Het programma Young Leaders wordt verder ontwikkeld. Hierin wordt een groep jongeren opgeleid om de verbinding tussen jongeren met het dorp te behouden. Kinderen voelen zich vaak meer verbonden met hun wijk of dorp als ze er meer bij betrokken raken. Dat kan betekenen dat ze er anders of meer open tegenaan gaan kijken en wellicht wat voor hun omgeving of anderen willen gaan betekenen. Extra inzet van jongerenwerkers is nodig om de informatiepositie van deze jongerenwerkers verder te versterken. Kwetsbare jongeren in de leeftijd van 8-23 jaar, die niet goed in beeld zijn in Alblasserdam, vinden het contact met deze jongerenwerkers. Dit resulteert in, naast het voorkomen van instroom van jeugd in de zorgmarkt en het voorkomen van overlast, betere verbinding van jongeren met het dorp. Het project maatschappelijke diensttijd (MDT) wordt regionaal uitgerold en versterkt inzet op sociaal en mentaal welzijn voor jeugd (14-27 jaar oud) als gevolg van de coronamaatregelen. De coronamaatregelen hebben ook tot gevolg dat de risico's op voortijdig schoolverlaten van jeugdigen toeneemt. Dit jaar is gebleken dat intensief persoonlijk contact helpt bij het voorkomen van voortijdig schooluitval. Corona vormde in 2021 de aanleiding voor intensief persoonlijk contact. We gaan dit structureel borgen in de samenwerking tussen scholen en samenwerkingspartners om voortijdig schooluitval te voorkomen en of het daarbij mogelijk is om aan te sluiten bij regionale initiatieven.
Werk/participatie (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In de Centrale Toegang komen drie wettelijke taken bijeen (Jeugdwet, Participatiewet en de WMO). Via Kansrijk Alblasserdam wordt aan mensen met een uitkering de gelegenheid geboden om een opleiding te volgen, hun stage te benutten voor het aanbieden van diensten aan deze doelgroep en hun inkomenspositie te verbeteren door gebruik te maken van de vrije ruimte bovenop hun uitkering. Daarnaast zal met bedrijven die zich in de toekomst zouden kunnen vestigen op het Nedstaalterrein getracht worden om voor de laaggeschoolde functies via Kansrijk een vergelijkbare mogelijkheid te creëren. In beide gevallen is er sprake van de triple helix (overheid, onderwijs en ondernemers). Via de Regio Deal is een bedrag van € 600.000 toegekend voor het concept praktijkleren. De Centrale Toegang aan de Ieplaan speelt een belangrijke rol als vindplaats omdat daar een samenwerking ontstaat tussen zorg-en hulpverleningsinstellingen en leerwerkbedrijven (matching tussen aanbod en vraag). Om de matchingstaak te vervullen wordt de matchingsunit in 2022 gepositioneerd in de Centrale Toegang. Voor de toeleiding van kandidaten maken wij afspraken met de SDD. Omdat niet voor alle werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt een reguliere arbeidsplek haalbaar is, zal de aandacht gericht worden op mensontwikkeling.

Meedoen in de samenleving		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Doorontwikkelen SMILE (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Smile richt zich als sociaal ontwikkelbedrijf op werknemers en werkzoekenden met een arbeidsbeperking die ondersteuning nodig hebben. Mensontwikkeling gericht op participatie staat centraal bij deze doelgroepen. De samenwerking met Drechtwerk wordt geïntensiveerd om de prestaties van Smile (in de breedste zin van woord) te verbeteren. Lokaal wordt de matchingsunit van Smile gepositioneerd in de Centrale toegang om daarmee naast zorg- en hulpverlening alle mogelijkheden voor participatie voor genoemde doelgroep te benutten. In 2022 wordt tevens de strategische discussie over "Smile 2.0" afgerond en daarmee de toekomstige positionering van het leerwerkbedrijf bepaald. Eind 2022 evalueren we ook de samenwerking met Smile in de Rederij op basis waarvan we in 2023 besluit tot voortzetting van de inzet in het werkcafé nemen.
Verzelfstandigen sportpark Souburgh (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	De gesprekken met Molenlanden zetten we voort in 2022 en we voeren verkennende gesprekken met de deelnemende verenigingen uit de GR. Daarnaast zullen de financiële consequenties dan worden uitgewerkt. Tegelijk stimuleren we de samenwerking van de verenigingen bij de exploitatie, het beheer en de versterking van het sportpark. Als ook bij de oriëntatie op het lange termijn perspectief voor gezond sporten op een duurzaam en toekomstbestendig ingericht sportpark.
Versterken jeugdhulp dichtbij (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 'Jeugdhulp naar Voren' wordt lokaal laagdrempelige hulp en ondersteuning in het eigen netwerk geboden in de vorm van een algemene voorziening. Hierdoor wordt kennis en expertise (eerder) lokaal toegankelijk voor jeugdigen en ouders, waardoor hulp sneller en zo licht mogelijk aangeboden kan worden. Sinds september 2020 werken we hieraan. Inmiddels zijn drie jeugdprofessionals aan het team toegevoegd en verwachten we in 2022 het team verder uit te breiden. De pilot Jeugdhulp naar voren in Alblasserdam wordt nu ook regionaal opgenomen in de inkoopstrategie. Het versterken van jeugdhulp naar voren moet in 2022 gaan landen in de Centrale Toegang, waar ook de verbinding gezocht wordt met andere beleidsterreinen. Jeugdhulp dichtbij heeft als uitgangspunt om betere kwaliteit van zorg te organiseren, maar ook om meer financiële grip te krijgen op kosten in de jeugdhulp.
Intensiveren sport en bewegen (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Voor 2022 zullen nieuwe doelen worden gesteld ten aanzien van het Lokaal Sportakkoord. Gezamenlijk zal worden bepaald hoe het budget ingezet zal worden. Het ABC team zal in samenwerking met de scholen bepalen hoe het aanbod verder uitgebreid zal worden.

Betere aansluiting onderwijs / arbeidsmarkt		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Ontwikkeling oeverlocatie Nedstaal (J.G.A. Paans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2022 richt de gemeentelijke inzet zich op de introductie van praktijkonderwijs(regiodealproject). Hiervoor maken we afspraken met ondernemers (waaronder Peute recycling), Da Vinci College en de SDD. (naar verwachting start de opleiding in het eerste kwartaal 2022 in Dordrecht. Zodra de accommodatie van Peute in Alblasserdam beschikbaar is worden de opleidingsmogelijkheden verbreed (ook ten behoeve van andere bedrijven) en de aantallen lesplekken uitgebreid.) Daarnaast blijft gemeente Alblasserdam in nauwe samenwerking met ROM-D, betrokken bij de ontwikkeling van het gehele Nedstaal terrein en omgeving, vanuit een faciliterende en/of kader stellende rol om de gehele gebiedsontwikkeling in het licht van onze lokale en regionale doelstellingen maximaal te laten renderen. Een belangrijk aandachtspunt bij deze gebiedsontwikkeling is de verkeersafwikkeling (nu en in de toekomst). Hiertoe is inmiddels en met betrokkenheid van omliggende bedrijven een verkenning gestart en zijn eerste oplossingsrichtingen in beeld.

Stimuleren ondernemersklimaat		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Faciliteren ondernemerschap (J.G.A. Paans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Ieder kwartaal vindt overleg plaats met OV de Noord, de Ondernemerskring Alblasserdam, het ondernemersfonds en de winkeliersverenigingen. We zetten in op een goed vestigingsklimaat in relatie tot goede bereikbaarheid, goede opleidingsmogelijkheden en goed wonen. Ook zetten we in op duurzaamheid, bijvoorbeeld door het stimuleren van zonnepanelen en het laadstation*. We richten ons meer op de ZZP-ers onder meer door organiseren van een themabijeenkomst. Naar aanleiding van de resultaten van de in maart 2021 gehouden ondernemersgesprekken (ondernemerspeiling) gaan we kijken waar we de dienstverlening kunnen verbeteren. Inzet is in ieder geval op het thema communicatie; bereik vergroten door gebruik van nieuwe middelen. Om beter inzicht te krijgen in de economische en ruimtelijke structuur van de vijf bedrijventerreinen worden gebiedspaspoorten gemaakt. De Techniekroute, Onderwijsroute en Netwerkbijeenkomst gaan we in 2022 organiseren. <i>*Bijdrage leveren aan het elektrische docking laadstation nabij de containerterminal. Deze energy hub wordt regionaal belangrijk vanwege de oplaadmogelijkheden voor de binnenvaart en vrachtwagens. Het emissie loos varen en rijden past in goed binnen het schone lucht akkoord. BCF legt verbinding met provincie en regionaal voor subsidies en inzake het vergunningen traject.</i>

Stimuleren ondernemersklimaat		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Reconstrueren Vinkenwaard-Zuid (A.Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2022 zetten we de herinrichting voort op basis van het herinrichtingsplan. Dit gedragen ontwerp is totstand gekomen door de eerdere input van de benaderde stakeholders. In 2021 zijn we gestart met alle benodigde onderzoeken voorafgaand aan de daadwerkelijke reconstructie. We hebben de Flora- en fauna, de bomen, de kabels- en leidingen, de riolen, verontreinigingen, wegfunderingen en verhardingen onderzocht op huidige onderhoudsstaat en levensduur. We spreken de diverse belanghebbenden. Dit zijn niet alleen de bedrijven, maar ook de beheerders van de ondergrondse infra. De reconstructie zal doorlopen in 2023.
Stimuleren collectiviteit (Ondernemersfonds) (J.G.A. Paans)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	De bedrijfscontactfunctionaris blijven we inzetten bij de zes-wekelijkse bestuurlijke overleggen. Alblasserdam int de OZB-bijdragen voor het Ondernemersfonds van de ondernemers en betaalt dit uit aan het fonds. Van deze bijdragen worden collectieve initiatieven uitgevoerd ten behoeve van de ondernemers. Het Ondernemersfonds heeft hierbij de lead.

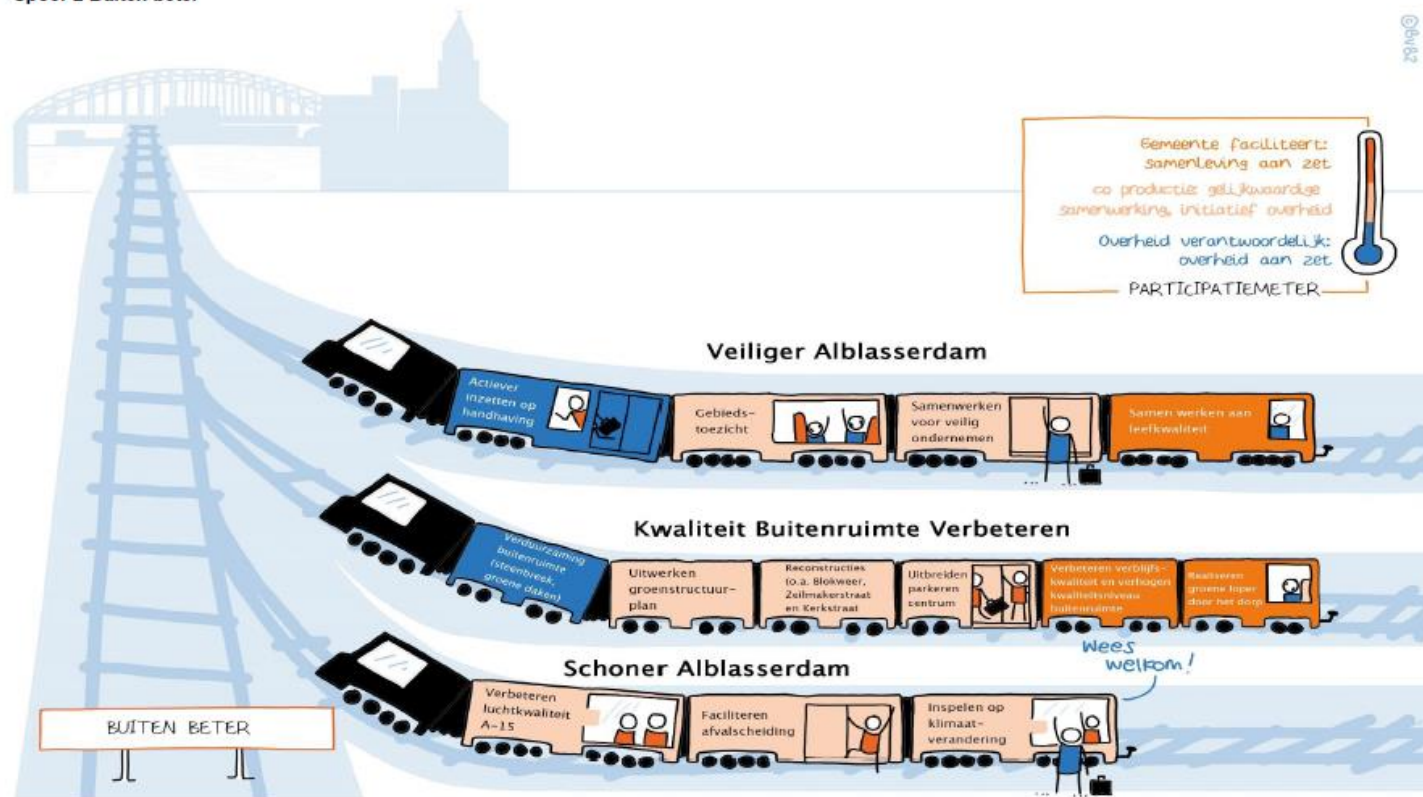
Binnen de Drechtsteden werken we op de thema's beter wonen, werken en bereikbaarheid en duurzaamheid intensief samen onder de vlag van de Groeiagenda. In 2022 starten we gezamenlijk een intensief nieuwe positioneringscampagne met een nieuw beeldmerk voor de Drechtsteden. Ook lokaal gaan we dit nieuwe merk vullen en uitdragen. Conform afspraken gaan we ook de mogelijkheden van het versnellen van de woningbouwopgave benutten via de reeds beschikbare plancapaciteit en bestemmingsplanruimte.

Wat mag het kosten?

		Actiever, zorgzamer & ondernemender											
		2022			2023			2024			2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
110	Weekmarkt	109	32	-/- 77	109	32	-/- 77	109	32	-/- 77	108	32	-/- 77
120	Economie	382	0	-/- 382	382	0	-/- 382	382	0	-/- 382	382	0	-/- 382
380	Inkomensondersteuning en minimabeleid	8.068	5.203	-/- 2.865	8.310	5.324	-/- 2.986	8.562	5.450	-/- 3.112	8.712	5.450	-/- 3.262
385	Sociale werkvoorzieningen	1.561	1	-/- 1.560	1.586	1	-/- 1.585	1.615	1	-/- 1.614	1.631	1	-/- 1.630
390	Maatschappelijke ondersteuning	6.113	754	-/- 5.359	5.636	514	-/- 5.122	5.685	514	-/- 5.171	5.685	514	-/- 5.171
395	Jeugd	8.381	59	-/- 8.322	8.191	59	-/- 8.132	8.188	59	-/- 8.129	8.188	59	-/- 8.129
396	Participatie	588	0	-/- 588	586	0	-/- 586	586	0	-/- 586	585	0	-/- 585
400	Vreemdelingen	183	63	-/- 120	183	69	-/- 114	112	0	-/- 112	109	0	-/- 109
410	Gezondheid	162	20	-/- 142	162	20	-/- 142	142	0	-/- 142	142	0	-/- 142
420	Kunst en cultuur	988	0	-/- 988	938	0	-/- 938	938	0	-/- 938	938	0	-/- 938
425	Sport	1.278	41	-/- 1.237	1.290	41	-/- 1.249	1.310	41	-/- 1.269	1.315	41	-/- 1.274
430	Sportcomplexen en gymnastieklokalen	701	416	-/- 285	699	416	-/- 283	698	416	-/- 282	696	416	-/- 280
455	Onderwijs	2.058	340	-/- 1.718	2.048	340	-/- 1.708	2.033	340	-/- 1.693	2.310	340	-/- 1.970
	Totaal programma	30.571	6.929	-/- 23.642	30.119	6.816	-/- 23.303	30.359	6.853	-/- 23.506	30.801	6.853	-/- 23.948
	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma na bestemming	30.571	6.929	-/- 23.642	30.119	6.816	-/- 23.303	30.359	6.853	-/- 23.506	30.801	6.853	-/- 23.948

Programma 2: Buiten beter

Spoor 2 Buiten beter

Definitieve versie 2 juli 2018

Wat willen wij bereiken?

Spoor 2: Buiten beter - Een omgeving die merkbaar toegankelijker, veiliger, groener en schoner is voor iedereen.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Veiliger Alblasserdam	Bij samen leven, horen ook grenzen en goede afspraken, die wij met elkaar maken en bewaken.	De indicatoren gebruikt in de veiligheidsmonitor
Kwaliteit buitenruimte verbeteren	Alblasserdam is een aantrekkelijke plek om te zijn, waarbij we een goede balans zoeken tussen 'groen en grijs'.	- Meting beeldkwaliteit volgens CROW normen % bewoners dat kwaliteit buitenruimte eigen ervaart met een 7 of hoger % bewoners dat kwaliteit buitenruimte centrum ervaart met een 7 of hoger % bewoners dat kwaliteit buitenruimte Alblasserdam ervaart met een 7 of hoger - Aantal klachten/meldingen gemeentelijk meldpunt (streefwaarde gelijk of dalend aan vorige meting) Inclusief een toelichtende vraag m.b.t. duiding van rapportcijfer
Schoner Alblasserdam	Wij gaan actief inzetten op een schone leefomgeving en anticiperen op gevaren die vanuit deze leefomgeving op ons af komen.	Gegevens meetpunt

Wat gaan wij daarvoor doen in 2022?

Veiliger Alblasserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Actiever inzetten op handhaving (J.G.A. Paans)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In 2022 blijft, naast de maatregelen rondom COVID 19, de focus liggen op de uitvoering van het vastgesteld handhavingsplan. Daarnaast zal in 2022 het streven zijn om door middel van een gerichte projectmatige aanpak onderwerpen zoals ondermijning, drank en horeca en drugsoverlast op een juiste manier in onze handhaving te borgen. Binnen deze projectmatige aanpak wordt naast de juridische en uitvoeringskaders gekeken naar haalbare capaciteit binnen de financiële kaders om de gestelde doelen te behalen.

Veiliger Alblasserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Samenwerken voor veilig ondernemen (J.G.A. Paans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Het waarborgen van goede en veilige bedrijventerreinen ('schoon, heel en veilig') realiseren we met elkaar door een intensieve samenwerking met de ondernemersverenigingen, de brandweer, politie, surveillancedienst, handhaving, parkmanager en ondernemers. Dit is een doorlopend proces waar ook in 2022 invulling aan gegeven zal worden. Als voorbeeld van deze samenwerking: twee keer per jaar is er een schouw over de bedrijventerreinen in het kader van veiligheid waarin nagenoeg alle genoemde partijen participeren. Tevens vinden periodiek integrale controles plaats die moeten bijdragen aan een veilig vestigingsklimaat.

Kwaliteit buitenruimte verbeteren		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Verduurzaming buitenruimte (steenbreek, groene daken) (A. Kraijo)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	Bij reconstructies onderzoeken wij de mogelijkheden om de hoeveelheid verhard oppervlak te verminderen. Dit kan door het verbeteren van groenstrookstructuren, het waterdoorlatend maken van verharding en het verwijderen van niet efficiënte verharding. Waar mogelijk zoeken we naar meekoppelkansen om wateroverlast of droogte te bestrijden door het aanbieden van aparte regenwaterafvoeren voor particuliere percelen en het ter beschikking stellen van plantgoed (bomen) bij reconstructies.
Reconstructies (o.a. Blokweer, Zeilmakerstraat en Kerkstraat) (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2022 lopen de eerder opgestarte reconstructies door en komen in uitvoering, o.a. Kerkstraat en Oude Lijnbaan inclusief de sanering van de speelplaats en de Baandersstraat. Nieuw in uitvoering komen de Pr. Marijkestraat en Pr. Bernardstraat (herstel bestrating), Asphalt vervangen deklaag Edisonweg fase 2 (westzijde) (ged. Grote Beer - gemeentegrens Papendrecht), Oude Torenbrug conservering onderzijde en Reconstructie Vinkenwaard Zuid, Herstel damwand Jan Smitkade en Reconstructie Vang. Voorbereid worden o.a. het ophogen deel C. Smitstraat vanwege wateroverlast bij hoosbuien, de rioolrenovatie van de noordelijke Staatsliedenbuurt en het verbeteren van het riool langs de West Kinderdijk.
Uitbreiden parkeren centrum (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Voor het parkeren in het centrum wordt op basis van een parkeeronderzoek inzichtelijk gemaakt wat nodig is voor het verbeteren van het parkeren in het centrum. Het parkeeronderzoek is echter afhankelijk van de ontwikkeling omtrent corona, om een representatief beeld te krijgen. Tevens wordt bekeken wat benodigd is voor de bezoekersstromen Werelderfgoed Kinderdijk en wordt verdere invulling gegeven aan het gebied Haven-Zuid.

Kwaliteit buitenruimte verbeteren		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Verbeteren verblijfskwaliteit en verhogen kwaliteitsniveau buitenruimte (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Om de kwaliteit te verbeteren zijn er diverse onderwerpen in 2020 gedeeld met de raad. Verdere uitwerking en uitvoering is eind 2020 en 2021 ingezet en wordt in 2021-2022 verder doorgevoerd. Mogelijke onderdelen van de openbare ruimte zijn: - Verwijderen palen in groen en verharding. - Middengeleiders onkruidvrij houden door dichten met voegvulmiddel of asfalt met betonnen streetprintvulling. - Verbeteren van bestaande plantvakken door gerichte bemesting toe te passen, die armoedeonkruiden tegengaan en de aanplant een boost geven. Vanuit de investeringen wordt het omvormen van plantvakken opgepakt met aandacht voor bodemverbetering, dichter planten met groter plantmateriaal en soorten die snel sluiten, waardoor onkruidvorming wordt voorkomen.
Realiseren groene loper door het dorp (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	De oostelijke populierenlaan aan de Edisonweg is afgeschreven en moet worden vervangen. In het plantseizoen 2021/2022 gaan we hiermee aan de slag. Er zal een nieuwe afwisselende groene inrichting voor terug komen, waarbij biodiversiteit en klimaatbestendigheid een belangrijke rol zullen spelen. Hiermee is dan een begin gemaakt met de realisatie van de Groene Loper. Het vervolg van de Groene loper zal vervolgens worden voorbereid en begroot. In de eerste helft van 2022 zullen de plannen gepresenteerd worden.

Schoner Alblasserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Verbeteren luchtkwaliteit langs A15 (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2022 wordt het Schone Luchtakkoord (SLA) verder uitgewerkt naar concrete maatregelen voor Alblasserdam. Hier wordt in 2022 ook uitvoering aan gegeven.

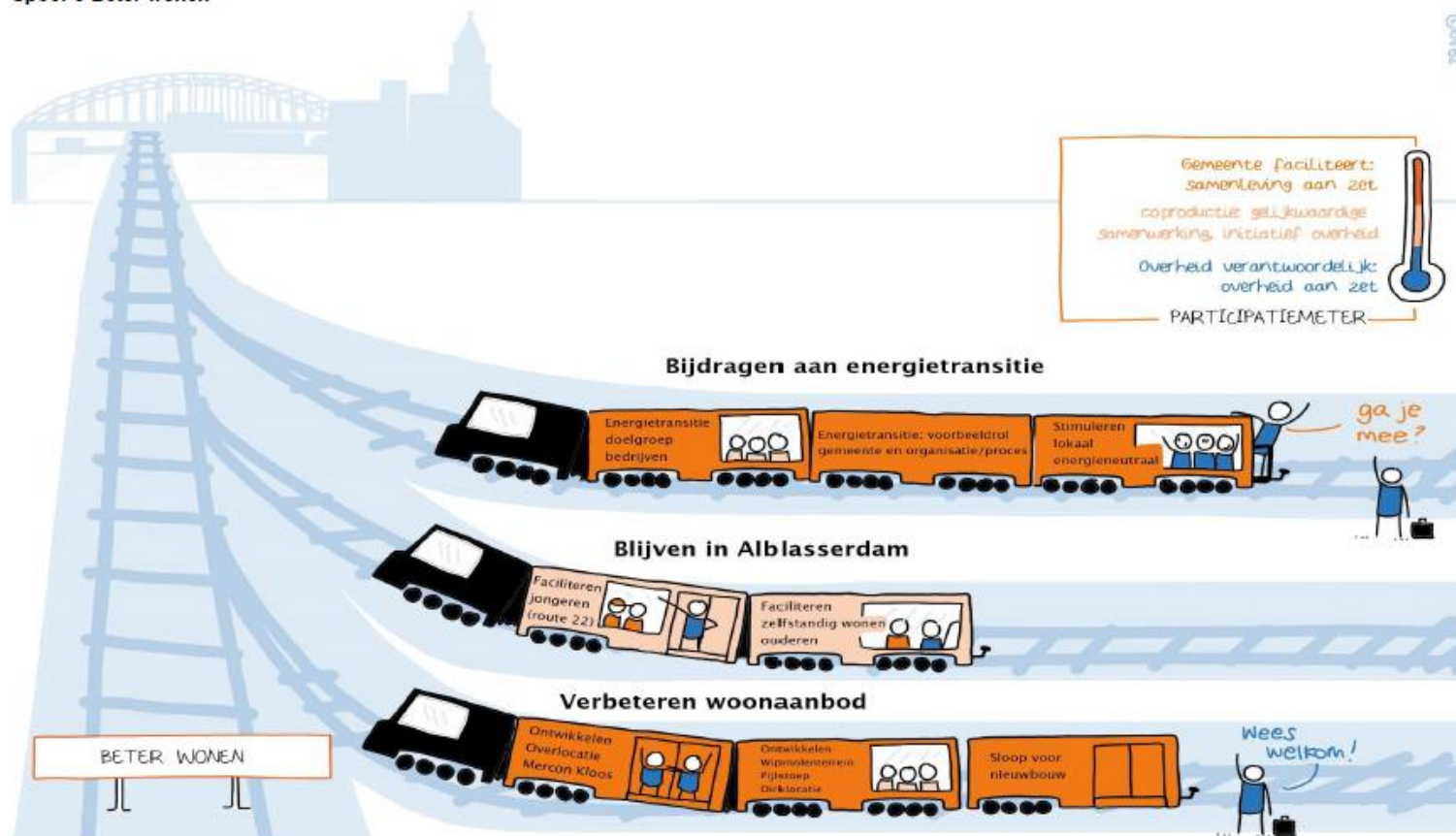
Schoner Alblasserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Faciliteren afvalscheiding (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	De hoogbouw heeft in 2021 voorzieningen gekregen om GFTE gescheiden te kunnen aanbieden. Daar de hoeveelheid GFTE bij het restafval nog altijd hoog blijft, zal er in 2022 extra aandacht komen voor communicatie op dit punt voor zowel hoogbouw als laagbouw. Daarnaast zullen de hoogbouwvoorzieningen van papier, PMD en glas geoptimaliseerd worden. Lokaal zullen voor inzamelvoorzieningen, o.a. dijk en Cortgene, maatwerkoplossingen moeten worden bedacht omdat bewoners te weinig ruimte hebben voor minicontainers of omdat een achterom ontbreekt. In 2022 zal verder met de raad worden bepaald hoe we onze doelstelling van max. 100 kg restafval per inwoner per jaar kunnen realiseren.

Wat mag het kosten?

		Buiten beter											
		2022			2023			2024			2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
080	Brandweer	1.472	0	-/- 1.472	1.472	0	-/- 1.472	1.472	0	-/- 1.472	1.472	0	-/- 1.472
090	Rampenbestrijding	21	0	-/- 21	21	0	-/- 21	21	0	-/- 21	21	0	-/- 21
100	Integrale veiligheid	442	18	-/- 424	442	18	-/- 424	442	18	-/- 424	442	18	-/- 424
300	Wegen, straten en pleinen	1.618	50	-/- 1.567	1.825	50	-/- 1.775	1.818	50	-/- 1.768	1.812	50	-/- 1.762
310	Openbare verlichting	261	17	-/- 244	260	17	-/- 243	260	17	-/- 243	260	17	-/- 242
320	Straatmeubilair	17	0	-/- 17	17	0	-/- 17	17	0	-/- 17	17	0	-/- 17
350	Waterkering en afwatering	357	0	-/- 357	357	0	-/- 357	357	0	-/- 357	357	0	-/- 357
355	Openbaar groen	1.822	0	-/- 1.822	1.742	0	-/- 1.742	1.738	0	-/- 1.738	1.737	0	-/- 1.737
360	Reiniging	2.832	3.465	633	2.833	3.625	792	2.832	3.625	793	2.830	3.625	795
365	Riolering	1.141	1.520	379	1.150	1.520	370	1.147	1.520	373	1.144	1.520	376
	Totaal programma	9.983	5.071	-/- 4.912	10.120	5.231	-/- 4.890	10.105	5.231	-/- 4.874	10.092	5.231	-/- 4.862
	Mutaties reserves	91	0	-/- 91	81	35	-/- 46	62	159	97	62	159	97
	Totaal programma na bestemming	10.074	5.071	-/- 5.003	10.201	5.266	-/- 4.936	10.167	5.390	-/- 4.777	10.154	5.390	-/- 4.764

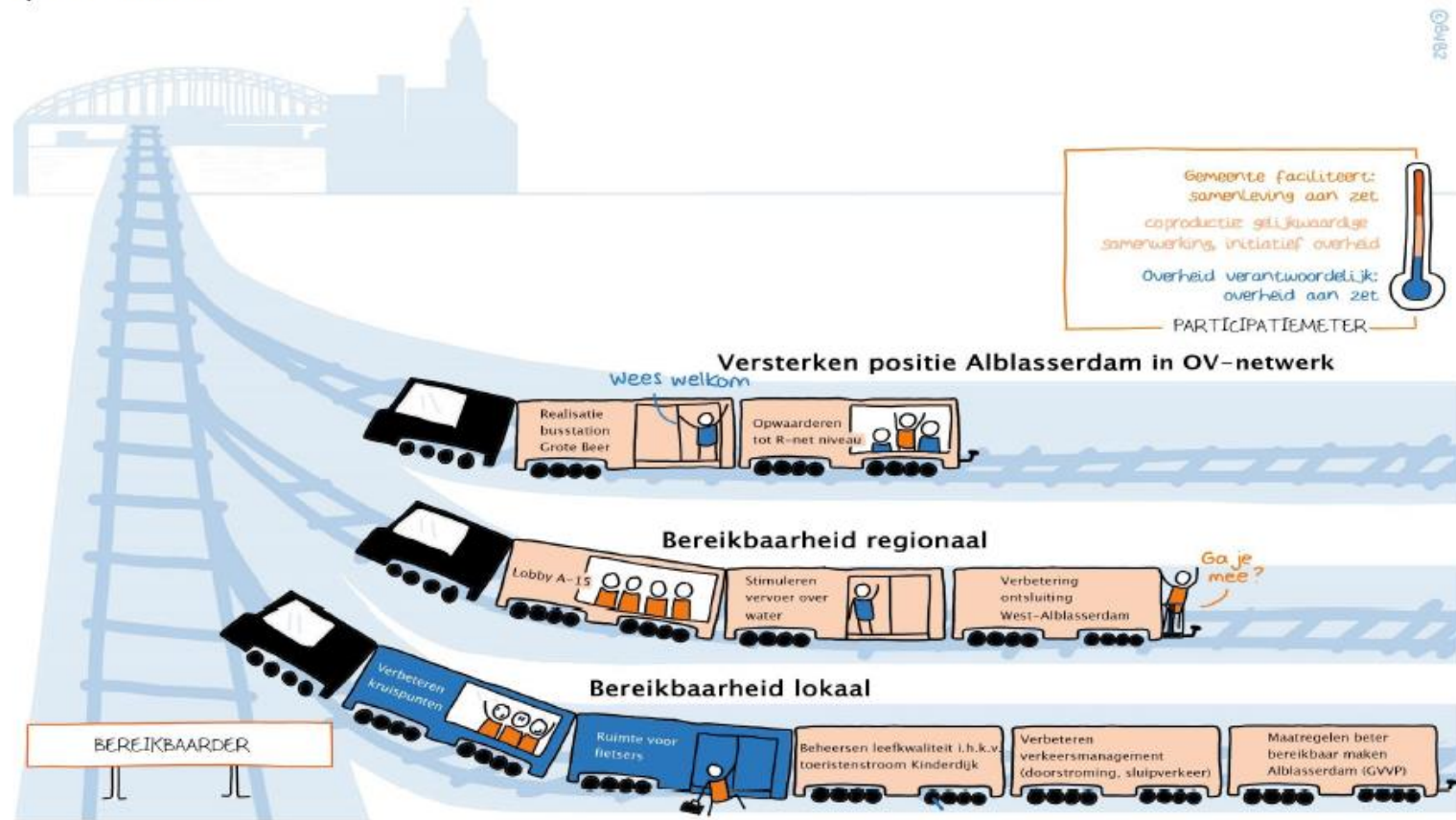
Programma 3: Beter wonen & Bereikbaar

Spoor 3 Beter wonen

Definitieve versie 2 juli 2018

Spoor 4 Bereikbaar

Definitieve versie 2 juli 2018

Wat willen wij bereiken?

Spoor 3: Beter wonen - We willen de kwaliteit van wonen verbeteren voor starters, doorstromers en senioren, met een meer divers en duurzamer woonaanbod in ons dorp.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Bijdragen aan energietransitie	Wij vinden het belangrijk zorgvuldig om te gaan met onze energiebronnen. Waar mogelijk, zullen wij het gebruik van duurzame energie en maatregelen om gebruik van energie te beperken, ondersteunen.	Gemeentelijke duurzaamheidsindex (GDI), waaronder gezondheid, hernieuwbare energie, energiegebruik, water, financiële weerbaarheid
Blijven in Alblasserdam	Bij verschillende levensfasen, horen verschillende woonbehoeften. Wij vinden het belangrijke dat mensen van alle leeftijdscategorieën zich thuis voelen in Alblasserdam.	Indicatoren gebruikt in regionaal verhuizonderzoek
Verbeteren woonaanbod	Om voor iedereen die hier wil wonen, een plek te creëren, gaan we inzetten op het bouwen van (nieuwe)woningen die passen bij de behoeften van onze (nieuwe) inwoners.	- Aantal nieuwbouwwoningen per jaar (hoe meer hoe beter), verdeeld naar diverse waardenklassen en leeftijdscategorie - Zoektijd naar een geschikte woning (hoe korter hoe beter) - Gemiddelde WOZ (en verschil tov NL) - demografische druk

Spoor 4: Bereikbaar - We willen een beter bereikbaar dorp.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Versterken positie Alblasserdam in OV-netwerk	Waar mogelijk vragen wij aandacht voor en dragen wij bij aan een betere bereikbaarheid van en naar Alblasserdam met het openbaar vervoer.	Geen indicator beschikbaar
Bereikbaarheid regionaal	Alblasserdam is goed bereikbaar, maar kan nog beter ontsloten worden. In het uitvoeringsprogramma van het GVVP wordt prioriteiten gesteld welke verkeersactiepunten worden opgepakt.	Geen indicator beschikbaar

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Bereikbaarheid lokaal	In Alblasserdam stimuleren we doorstroom van verkeer zodat iedere plek binnen de gemeente goed bereikbaar is. In het uitvoeringsprogramma van het GVVP wordt prioriteiten gesteld welke verkeersactiepunten worden opgepakt.	• ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig • overige vervoersongevallen met een gewonde fietser • % bewoners dat de bereikbaarheid van Alblasserdam tussen woon-werk of woon-school ervaart met een 7 (richting) of hoger. Inclusief toelichtende vraag m.b.t. duiding van rapportcijfer)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2022?

Bijdragen aan energietransitie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Energietransitie: Doelgroep bedrijven (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	We zetten in op de ondersteuning van bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen en te stimuleren. Doelstellingen van de Regionale Energie Strategie (RES) worden gecommuniceerd en bedrijven worden gestimuleerd bij te dragen aan deze doelstellingen.
Energietransitie: Voorbeeldrol gemeente en organisatie/proces (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	In 2022 geven we uitvoering aan de doelstellingen van de Regionale Energie Strategie (RES). Ook zal de RES verwerkt worden in de lokale omgevingsvisie. Daarnaast wordt er verder in kaart gebracht hoe het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd kan worden zodat we kunnen toewerken naar een energieneutraal dorp in 2050.
Stimuleren lokaal energieneutraal (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	In 2022 zullen er verschillende acties plaatsvinden die bewoners stimuleren om te verduurzamen. Zo wordt bijvoorbeeld georganiseerd: collectieve inkoop acties, informatieve webinars en cadeaubonnen voor kleine energiebesparende maatregelen. Ook zullen er energiecoaches geworven worden die huurders helpen bij het nemen van energiebesparende maatregelen.

Blijven in Alblaserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Faciliteren jongeren (route 22) (C.W.M. Jongmans / A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In het voorjaar van 2021 is op basis van het RIGO-rapport een analyse gepresenteerd: de beschikbaarheidsmonitor van Woonkracht10 (WK10) en het verhuisonderzoek van het OCD. Hierin is specifiek ingegaan op de situatie voor jongeren op de woningmarkt in Alblaserdam. Naar aanleiding hiervan is met WK10 afgesproken dat zij eind 2021 de positie van jongeren (18-22) en starters (23 tot ongeveer 30) binnen hun bezit in Alblaserdam nader in beeld brengen, zowel kwantitatief (slaagkansen etc.) als kwalitatief (in gesprek met jongeren via een Klantpanel). In de Prestatieafspraken voor 2022 met Woonkracht10 wordt opgenomen dat aan de hand van de inzichten hieruit in 2022 wordt bepaald of en welke maatregelen nodig zijn om de positie van jongeren en starters te verbeteren.
Faciliteren zelfstandig wonen kwetsbare ouderen en jongeren (C.W.M. Jongmans)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Het faciliteren van zelfstandig wonen ouderen is going concern. Er is dit jaar een aantal activiteiten en projecten opgezet (onder andere in samenwerking met de SWA) waar wij in 2022 mee verder gaan. We gaan verder vormgeven aan het preventief huisbezoek, mantelzorgondersteuning, het eenzaamheidsprogramma. Er worden samen met Woonkracht10 afspraken gemaakt voor het realiseren van faciliteiten voor kamertraining voor (kwetsbare) jongeren om hen te begeleiden op weg naar zelfstandig wonen.

Verbeteren woonaanbod		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Ontwikkelen oeverlocatie Mercon Kloos (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	De rol van de gemeente bij de locatie "Kloos" is faciliteren. De vaststelling van het bestemmingsplan in december 2021 is afhankelijk van de snelheid van initiatiefnemer. Daarna volgt de uitvoeringsfase.
Ontwikkelen woningbouw programmering (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Op basis van de regionale en provinciale planmonitor wordt de woningbouwprogrammering één keer per jaar geactualiseerd. De raad wordt hierover één keer per jaar worden geïnformeerd.
Sloop voor nieuwbouw (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	In overleg met Woonkracht 10 wordt bekeken of er projecten voor deze sloop/nieuwbouw in aanmerking komen. De raad wordt over deze voortgang één keer per jaar geïnformeerd.

Versterken positie Alblasterdam in OV-netwerk		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Realisatie busstation Grote Beer (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In samenwerking met de provincie Zuid-Holland wordt gewerkt aan een nieuw overstappunt bij de Grote Beer. De provincie is als concessieverlener trekker van dit project. Vanuit de gemeente wordt druk uitgeoefend richting de provincie om hier meer prioriteit aan te geven. Hierbij wordt een link gelegd naar de groeiagenda en een mogelijk effect wat het openbaar vervoer kan hebben op de totale mobiliteit (het stimuleren van het openbaar vervoer en verminderen van autogebruik). Hierbij wordt ook gekeken naar koppeling met andere programma's zoals eventuele bijdrage aan het bezoekers parkeren voor het Werelderfgoed en een Mobility Hub.

Bereikbaarheid regionaal		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Lobby A15 (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Er zal blijvend aandacht worden gevraagd voor de capaciteit en de ligging van de A15. Voor langere termijn is het Rijk bezig met een MIRT-verkenning waar Alblasterdam en de regio bij betrokken is.
Stimuleren vervoer over water (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Stimuleren van vervoer over water is vooral belegd in de regio. Het realiseren van doelstellingen is ook afhankelijk van de uitvraag Waterbusconcessie. Ook bij de ontwikkeling van oeverlocaties, zoals Nedstaal en Mercon Kloos heeft stimuleren van vervoer over water aandacht.

Bereikbaarheid lokaal		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Verbeteren kruispunten (A. Kraijo)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	De haalbaarheidsstudie naar de kruising Grote Beer/De Helling is in de afrondende fase. Als met deze plannen wordt ingestemd dan wordt dit in 2022 verder uitgewerkt naar voorlopig ontwerp (VO), definitief ontwerp (DO) en bestek. Bij het door de raad vast te stellen uitvoeringsplan van het GVVP zullen prioriteiten worden gesteld aan welke verkeersactiepunten daarna, in de komende jaren, worden opgepakt.
Beheersen leefkwaliteit i.h.k.v. toeristenstroom Kinderdijk (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Afhankelijk van de gekozen locatie voor het Transferium (vierde kwartaal 2021) zullen de daarmee samenhangende acties die voorgesteld worden in het plan van aanpak opgepakt gaan worden. Vooruitlopend op het realiseren van een transferium en de start van de bouw van Haven-Zuid zal een tijdelijke parkeervoorziening gerealiseerd worden. Naar aanleiding van de evaluatie van het vergunning parkeren zullen aanpassingen in dit vergunning parkeren worden doorgevoerd. Last-mile vervoer gaat verder ontwikkeld worden met de volgende prioriteitsvolgorde “vervoer over water”, “vervoer per fiets” en “vervoer per shuttle”.

Er is nog geen duidelijkheid over de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Zolang deze onzekerheid voortduurt gaan wij ervan uit dat de Omgevingswet in werking treedt op de voorgestelde datum, namelijk 1 juli 2022.

Dat betekent dat wij in 2022 zorgen dat wij voldoen aan de minimale vereisten voor de inwerkingtreding zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft opgesteld. Dit betekent onder andere dat de rol van de gemeenteraad wordt vastgesteld. Daarnaast zorgen wij ervoor dat Alblaserdam gekoppeld is aan het digitale stelsel omgevingswet (DSO) en dat het aan onze zijde naar behoren functioneert. Dit betekent ook dat het proces van vergunningverlening en de dienstverlening aangepast moeten zijn aan de omgevingswet.

Als laatste zal in 2022 ook een omgevingsvisie worden opgesteld. Bij het opstellen van de visie zal de kennis van inwoners, partners en collega overheden worden gebruikt.

Wat mag het kosten?

Beter wonen & Bereikbaar													
		2022			2023			2024			2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
130	Ruimtelijke en stedelijke ontwikkeling	472	28	-/- 444	433	28	-/- 405	433	28	-/- 405	433	28	-/- 405
140	Volkshuisvesting	127	1	-/- 125	127	1	-/- 125	127	1	-/- 125	127	1	-/- 125
160	Bouw- en sloopvergunningen	1.501	1.130	-/- 371	1.506	1.130	-/- 376	1.506	1.130	-/- 376	1.506	1.130	-/- 376
170	Woonwagenzaken	33	0	-/- 33	33	0	-/- 33	33	0	-/- 33	32	0	-/- 32
200	Grondexploitatie	1.106	1.110	4	1.180	1.172	-/- 8	171	591	420	341	697	356
330	Verkeer	105	0	-/- 105	115	0	-/- 115	115	0	-/- 115	115	0	-/- 115
340	Openbaar vervoer	55	0	-/- 55	55	0	-/- 55	55	0	-/- 55	55	0	-/- 55
345	Vastgoed	656	543	-/- 113	608	543	-/- 65	606	543	-/- 63	604	543	-/- 60
370	Duurzaamheid en milieu	605	0	-/- 605	596	0	-/- 596	596	0	-/- 596	595	0	-/- 595
440	Recreatie en toerisme	151	16	-/- 135	141	16	-/- 125	141	16	-/- 125	141	16	-/- 125
445	Accommodaties	44	12	-/- 33	44	12	-/- 33	44	12	-/- 33	44	12	-/- 33
	Totaal programma	4.855	2.840	-/- 2.014	4.838	2.903	-/- 1.936	3.827	2.322	-/- 1.505	3.994	2.428	-/- 1.566
	Mutaties reserves	0	18	18	0	18	18	413	18	-/- 396	349	18	-/- 332
	Totaal programma na bestemming	4.855	2.858	-/- 1.997	4.838	2.920	-/- 1.918	4.240	2.339	-/- 1.901	4.343	2.445	-/- 1.898

Programma 4: Dienstverlening en bestuur

Wat willen wij bereiken?

Fundament	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Dienstverlening	Dienstverlening op orde. De gemeente zet in lijn met het coalitieakkoord en de Samenlevingsagenda 2014-2018 actief in op (verdere) verbetering van de dienstverlening op alle niveaus.	- Minimaal 80% van alle vragen aan de gemeente worden in 1x afgehandeld - bereikbaarheid gemeente
Bestuur	Transparantie in besluitvormingsprocessen is van groot belang: het moet duidelijk zijn wie op welk moment de besluiten neemt en/of de uitvoering van een project (een wagon) ter hand neemt. Om in spoortermen te blijven: het moet duidelijk zijn wie op welk moment in of uit kan stappen en waar mensen in of uit kunnen stappen. Daar helder over zijn vanaf de start, voorkomt dat verwachtingen niet waargemaakt kunnen worden. De in 2011 vastgelegde visie van Alblaserdam op de samenwerking met en positie in de Drechtsteden blijft leidend voor de aankomende periode. En dat betekent, in dezelfde termen als in 2011: Alblaserdam bestuurlijk zelfstandig, behouden en versterken van de Alblaserdamse identiteit en schaal, borgen van de korte afstand tussen samenleving, bestuur en medewerkers, hoog in het vaandel houden van de nabijheid en kwaliteit van voorzieningen, en zo doelmatig en effectief mogelijk omgaan met middelen. Ook de goede samenwerking binnen de regio Zuid-Holland Zuid en in het bijzonder met de gemeente Molenlanden is voor ons belangrijk en zetten we de komende periode voort.	Indicatoren gebruikt in monitor Bestuur & communicatie
Communicatie	Herkenbaarheid van de Samenlevingsagenda 2.0 is belangrijk, bijvoorbeeld met herkenbare pictogrammen en slogans. Om dit voor partners, inwoners, bedrijven en gemeente echt bruikbaar te laten zijn willen we verder gaan dan alleen uiterlijke kenmerken. Daarvoor is het belangrijk dat we het verder ontwikkelen op inhoud door in 2020 een midterm-terug- en vooruitblik te plannen, zodat inzichtelijk wordt voor de samenleving hoever we zijn met de Samenlevingsagenda 2.0.	Indicatoren gebruikt in monitor Bestuur & communicatie

Wat gaan wij daarvoor doen in 2022?

Dienstverlening en bestuur		
Fundament (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Dienstverlening (J.G.A. Paans)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In 2022 werken we verder aan het verbeteren van de telefonische en digitale bereikbaarheid en het voldoen aan de eisen van de Wet elektronische publicaties en de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) (toegankelijkheid websites). Daarnaast het verder uitbreiden van het aanbod van e-diensten, het verbeteren van de chatbot (Gem) en doorontwikkelen van het digitaal identificeren (videobellen). Het zorgdragen voor een optimaal verkiezingsproces rond de gemeenteraadsverkiezingen behoort ook tot de activiteiten in 2022.

In 2022 starten we met het opzetten van een strategie en uitvoeringsplan data gedreven werken en maken we een start met de uitvoering. In samenwerking met onze partner OCD bekijken we welke data nodig is (zowel inhoudelijk als financieel) om te kunnen sturen op onze resultaten en hoe we die data kunnen gebruiken in onze beleidscyclus. In samenspraak met de nieuwe raad willen we aan de hand van het nieuwe raadsprogramma een evaluatieplan met indicatoren vaststellen en die borgen in onze p&c cyclus.

Wat mag het kosten?

		Dienstverlening en bestuur											
		2022			2023			2024			2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
010	Gemeenteraad	331	0	-/- 331	331	0	-/- 331	331	0	-/- 331	331	0	-/- 331
020	Raadsondersteuning	202	0	-/- 202	202	0	-/- 202	202	0	-/- 202	202	0	-/- 202
030	College en bestuurlijke ondersteuning	314	0	-/- 314	221	0	-/- 221	227	0	-/- 227	227	0	-/- 227
050	Burgerzaken	905	144	-/- 762	905	144	-/- 762	905	144	-/- 762	905	144	-/- 762
060	Verkiezingen	102	0	-/- 102	100	0	-/- 100	17	0	-/- 17	57	0	-/- 57
375	Begraven en lijkbezorging	399	522	123	398	522	124	397	522	124	390	522	132
	Totaal programma	2.253	665	-/- 1.587	2.157	665	-/- 1.492	2.079	665	-/- 1.414	2.112	665	-/- 1.446
	Mutaties reserves	72	0	-/- 72	73	0	-/- 73	43	0	-/- 43	43	0	-/- 43
	Totaal programma na bestemming	2.325	665	-/- 1.660	2.230	665	-/- 1.565	2.122	665	-/- 1.456	2.155	665	-/- 1.489

Programma 5: Solide financieel beleid

Wat willen wij bereiken?

Fundament	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Woonlasten	Een leidraad voor de uitvoering van wagons is het standpunt van de coalitie de woonlasten in deze periode gelijk te houden met het streven deze daar waar mogelijk te verminderen. Een solide financieel beleid is voor ons eveneens een voorwaarde.	Vergelijking totaal woonlasten Alblasserdam met landelijk gemiddelde (volgens Coelo)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2022?

Solide financieel beleid		
Fundament (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2022?
Woonlasten (A. Kraijo)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In de Samenlevingsagenda 2.0 is afgesproken de woonlasten in principe gelijk te houden. In 2021 bedragen de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in Alblasserdam € 789 ten opzichte van een landelijk gemiddelde van € 811 volgens de Coelo-atlas. Om te kunnen investeren in de groeiagenda en in het dorp en om een vangnet te blijven bieden voor de meest kwetsbaren in de samenleving is het noodzakelijk om de woonlasten beperkt te laten stijgen. De OZB wordt de jaren 2022 t/m 2023 met 1,55% per jaar verhoogd. Daarnaast wordt het tarief van de afvalstoffenheffing met € 20 per huishouden verhoogd. Dit nadat in de jaren 2014 tot en met 2019 de nullijn is gehanteerd en zelfs een daling van de woonlasten is gerealiseerd.

Wat mag het kosten?

Solide financieel beleid													
		2022			2023			2024			2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
470	Beleggingen	6	114	108	6	160	154	6	137	131	6	137	131
475	Uitkeringen gemeentefonds	0	33.805	33.805	0	32.756	32.756	0	32.549	32.549	0	32.641	32.641
485	Belastingen	401	5.234	4.833	401	5.315	4.914	401	5.315	4.914	401	5.315	4.914
890	Treasury	-/- 663	26	689	-/- 632	23	655	-/- 579	20	600	-/- 490	20	510
	<i>Totaal Alg. dekkingsmiddelen</i>	<i>-/- 256</i>	<i>39.179</i>	<i>39.435</i>	<i>-/- 224</i>	<i>38.254</i>	<i>38.479</i>	<i>-/- 172</i>	<i>38.022</i>	<i>38.194</i>	<i>-/- 83</i>	<i>38.114</i>	<i>38.196</i>
	<i>Overhead</i>	<i>6.922</i>	<i>706</i>	<i>-/- 6.216</i>	<i>6.563</i>	<i>706</i>	<i>-/- 5.857</i>	<i>6.589</i>	<i>706</i>	<i>-/- 5.882</i>	<i>6.600</i>	<i>706</i>	<i>-/- 5.894</i>
	<i>Heffing VPB</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>Onvoorzien</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-100</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-100</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-100</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-100</i>
	<i>Onvoorzien-structureel weerstandsverm</i>	<i>135</i>	<i>0</i>	<i>-135</i>	<i>205</i>	<i>0</i>	<i>-205</i>	<i>185</i>	<i>0</i>	<i>-185</i>	<i>253</i>	<i>0</i>	<i>-253</i>
	Totaal programma	6.901	39.885	32.984	6.643	38.961	32.317	6.702	38.728	32.026	6.870	38.820	31.949
	Mutaties reserves	195	646	451	23	5	-18	0	5	5	0	155	155
	Totaal programma na bestemming	7.096	40.531	33.435	6.666	38.966	32.299	6.702	38.733	32.031	6.870	38.975	32.105

Hoofdstuk 5 Paragrafen

1. Paragraaf lokale heffingen

Deze paragraaf geeft inzicht in de diverse lokale heffingen. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de heffingen waarvan de besteding zowel gebonden als ongebonden is. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het beleid. Een aanduiding van de lokale belastingdruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale heffingen compleet.

Voor de omvang van de gemeentelijke woonlasten zijn de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing de belangrijkste heffingen. Daarnaast wordt nog een aantal andere belastingen en rechten geheven zoals hondenbelasting, begraafrechten, precariobelasting, toeristenbelasting en (bouw)leges. De heffing en invordering van de leges verzorgt de gemeente zelf. De heffing en invordering van de andere belastingen voert het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) in Klaaswaal uit.

Overzicht opbrengst lokale heffingen

Programma Bedragen x 1.000	Product	Lokale heffing	Jaar- rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging (2 ^e burap)	Begroting 2022
1. Actiever en zorgzamer	110 Weekmarkt	Baten weekmarkt	17	32	32	32
2. Beter wonen & Bereikbaarder	160 Bouw- en sloopvergunningen	Leges omgevings- vergunning	698	915	915	1.130
3. Buiten beter	100 Integrale veiligheid	Integrale veiligheid	3	18	18	18
	360 Reiniging	Afvalstoffenheffing	2.735	2.818	2.818	3.132
	365 Riolering	Rioolheffing	1.568	1.520	1520	1.520
4. Dienstverlening en bestuur	375 Begraven en lijkbezorging	Begraafrechten	651	522	522	522
	050 Burgerzaken	Leges burgerzaken	193	174	174	144
5. Solide financieel beleid	485 Belastingen	OZB	4.642	4.808	4.808	5.039
		Hondenbelasting	94	91	91	91
		Precariobelasting	620	641	641	76
		Toeristenbelasting	0	32	32	32
Totaal lokale heffingen			11.339			11.736

Woonlasten (lokale belastingdruk)

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze belastingen vormen het grootste deel van de opbrengst van de gemeentelijke heffingen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de woonlasten (voor meerpersoonshuishoudens) volgens de Atlas van de lokale lasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) over de laatste drie jaren weergegeven.

	2019	2020	2021	2022
Ontwikkeling lastendruk NL	3,5%	5,0%	5,1%	nbn
Ontwikkeling lastendruk ALB *)	0,0%	1,45%	0,77%	4,0%
Coelo ranglijst nummer	204	169	127	nbn

*) Voor het jaar 2022 hebben wij de geraamde ontwikkeling volgens eigen basisgegevens weergegeven.

De gemiddelde woonlasten voor een één- en meerpersoonshuishouden zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Tarieven 2022	Eén persoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden	
In €	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 252.000)	Geen eigen woning (*)	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 252.000)	Geen eigen woning (*)
OZB	285	285	285	285
Rioolheffing	159	159	159	159
Afvalstoffenheffing	325	325	385	385
Totaal woonlasten	769	325 (+ 444)	829	385 (+ 444)

Tarieven 2021	Eén persoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden	
In €	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 237.000)	Geen eigen woning (*)	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 237.000)	Geen eigen woning (*)
OZB	273	273	273	273
Rioolheffing	159	159	159	159
Afvalstoffenheffing	305	305	365	365
Totaal woonlasten	737	305 (+ 432)	797	365 (+ 432)
Woonlasten Albasserdam volgens Coelo Atlas 2021	729	298	789	358
Woonlasten NL gemiddeld volgens Coelo Atlas 2021	737	326 (**)	811	411 (**)

*) De OZB en rioolheffing wordt opgelegd aan 'eigenaren'. Voor huurders (geen eigen woning) betekent dit dat deze heffingen worden opgelegd aan de verhuurder. Het is aan de verhuurder om deze woonlasten te verdisconteren in de huur'.

**) Het bedrag dat een huishouden met een huurwoning in een woning met 60 procent van de gemiddelde waarde betaalt aan rioolheffing en afvalstoffenheffing, na aftrek van een eventuele heffingskorting.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Er zijn drie onroerendezaakbelastingen. Het tarief voor de OZB is een percentage van de jaarlijks vastgestelde WOZ-waarde. De stijging of daling van de tarieven heeft een directe relatie met de stijging of daling van de WOZ-waarde. Daalt de WOZ-waarde, dan dient voor een gelijkblijvende opbrengst het tarief te stijgen. Voor 2022 is de waarde per 1 januari 2021 van toepassing. In 2022 stijgt de OZB met 1,55%. Dit is gelijk aan het gemiddelde van de inflatie in de afgelopen 10 jaar. Ook in 2023 zal de OZB stijgen met 1,55%. In 2022 wordt voor een deel het wegvallen van de opbrengsten precario op kabels en leidingen van nutsbedrijven de OZB verhoogd met € 155.000.

Per saldo betekent dit een totale stijging van de opbrengst van de OZB met 4,5%

Categorie	Raming waarde onroerendezaakbelasting per 1 januari		
	2021 (inclusief areaal- uitbreiding)	2022 (exclusief areaal- uitbreiding)	2022 (inclusief areaal- uitbreiding)
Eigenaren woningen	1.990.000.000	2.280.000.000	2.293.000.000
Eigenaren niet-woningen	497.000.000	481.000.000	502.000.000
Gebruikers niet-woningen	454.000.000	431.000.000	452.000.000

Categorie	Raming opbrengst onroerendezaakbelasting		
	2021 na wijziging (inclusief areaal- uitbreiding)	2022 (exclusief areaal- uitbreiding)	2022 (inclusief areaal- uitbreiding)
- Voor tariefsverhoging	4.809.000	4.809.000	5.088.000
- Stijging 2022 1,55%		75.000	75.000
- Stijging 2022 € 155.000		155.000	155.000
Totale opbrengst OZB	4.809.000	5.039.000	5.318.000

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. De opbrengst van de afvalstoffenheffing mag niet hoger zijn dan de (geraamde) kosten. De raad stelt afzonderlijke tarieven voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens vast.

Zoals in de perspectiefnota is opgenomen stijgen in 2022 de tarieven voor afvalstoffenheffing van € 305 voor eenpersoonshuishoudens en € 365 voor meerpersoonshuishoudens naar € 325 en € 385 om de kostendekkendheid van het product reiniging te verhogen. De totaal geraamde opbrengst stijgt hierdoor in 2022 met naar verwachting € 314.000.

	2021			2022		
	Eenheden	Tarief	Opbrengst	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Eenpersoonshuishouden	2.322	305,00	708.000	2.530	325,00	770.000
Meerpersoonshuishouden	5.780	365,00	2.110.000	6.000	385,00	2.310.000
Totaal afvalstoffenheffing			2.818.000			3.132.000

Berekening kostendekking Reiniging		
Kosten taakveld reiniging	2.489.000	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-/- 150.000	
Netto kosten taakveld		2.339.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Inkomsten taakveld Verkeer en vervoer	-/- 23.000	
Kosten taakveld Verkeer en vervoer	23.000	
Kosten taakveld Inkomensregelingen	160.000	
Overhead	333.000	
BTW	228.000	
Mutatie egalisatiereserve afvalstoffenheffing	-	
Totale netto overige kosten		721.000
Totale kosten (a)		3.060.000
Opbrengst heffingen (b)		3.132.000
Dekking (b/a*100)		102%

Rioolheffing

Vanaf 2010 is het rioolrecht gewijzigd in de brede rioolheffing. In de brede rioolheffing zijn ook begrepen de kosten voor de zorg van de afvoer van het hemelwater en de zorg voor het grondwater. Het beleid van de gemeente is gericht op kostendekkendheid voor deze zorgtaken. Vanaf 2010 zijn (voor deze zorgtaken) alle percelen belast in de rioolheffing; ook de percelen, die niet op de riolering

zijn aangesloten. De rioolheffing voor woningen is gebaseerd op een vast bedrag per perceel en voor niet-woningen is dit gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde.

De tarieven voor de rioolheffing in 2022 voor woningen blijven gelijk ten opzichte van 2021.

	2021			2022		
	Eenheden	Tarief	Opbrengst	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Aantal woningen	8.349	159,00	1.326.000	8.349	159,00	1.326.000
Belaste waarde niet-woningen	353.571.000	0,055% *)	194.000	380.891.000	0,055% *)	194.000
Totaal rioolheffing			1.520.000			1.520.000
*) Maximum aanslagbedrag 2.750						

Berekening kostendekking Riolering		
Kosten taakveld riolering	1.141.000	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-	
Netto kosten taakveld		1.141.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Inkomensregelingen	17.000	
Overhead	78.000	
BTW	228.000	
Mutatie egalisatiereserve riolering	91.000	
Totale netto overige kosten		415.000
Totale kosten (a)		1.556.000
Opbrengst heffingen (b)		1.520.000
Dekking (b/a*100)		98%

De kostendekkendheid op langere termijn wordt periodiek getoetst bij actualisatie van het gemeentelijk rioleringsplan. Dit plan is voor het laatst in 2014 geactualiseerd.

Overige lokale heffingen

Begraafrechten

In 2022 is het tarief gelijk aan 2021.

Berekening kostendekking Begraven en lijkbezorging		
Kosten taakveld begraafplaatsen	399.000	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-	
Netto kosten taakveld		399.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Overhead	34.000	
Mutatie reserve afkoopsommen onderhoud graven	72.000	
Totale netto overige kosten		106.000
Totale kosten (a)		506.000
Opbrengst heffingen (b)		522.000
Dekking (b/a*100)		103%

Secretarieleges

In de legesverordening 2022 zullen een paar kleine aanpassingen worden gedaan ten opzichte van de vastgestelde tarieven van 2021 in verband met aanpassingen wettelijke tarieven. In december 2021

wordt de legesverordening ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De totale kosten op het taakveld burgerzaken bedragen € 227.000 (exclusief overhead). De legesopbrengsten burgerzaken bedragen € 144.000. De kostendekkendheid is ruim onder de 100%. Bij vaststelling van de tarieven wordt gekeken naar kostendekkendheid en naar de wettelijke maxima van tarieven.

Leges omgevingsvergunning

De opbrengsten leges omgevingsvergunning zijn in de periode na de crisis gedaald. Het tarieven waren hier voor 2020 niet aangepast. Hierdoor was de kostendekkendheid in 2020 ruim lager dan 100%. Het doel is de kosten en opbrengsten met elkaar in balans te brengen, binnen de randvoorwaarde dat de leges maximaal kostendekkend zijn. In de Perspectiefnota 2021 is voorgesteld de tarieven te verhogen per 1 januari 2021 naar 100% kostendekkendheid.

De omgevingswet is uitgesteld in ieder geval tot 1 juli 2022, maar mogelijk later. Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet is het ook mogelijk om leges op te leggen voor milieutaken. Het tarief hiervoor is gebaseerd op 100% kostendekkendheid. De omgevingswet is uitgesteld tot 1 juli 2022. Vanaf deze datum is het ook mogelijk om leges op te leggen voor milieutaken. Het tarief hiervoor is gebaseerd op 100% kostendekkendheid.

Hondenbelasting

Het tarief per hond wordt voor 2022 niet verhoogd en bedraagt € 85,20.

Precariobelasting

Vanaf het jaar 2022 is het niet meer toegestaan om de precario op kabels en leidingen op te leggen. Wij benutten de collegeperiode 2018-2022 om het wegvallen van de structurele opbrengsten uit precario op kabels en leidingen op te vangen.

In 2022 wordt ter dekking van een deel van de gedeerde precario-opbrengsten op kabels en leidingen van nutsbedrijven, de OZB verhoogd met € 155.000.

Toeristenbelasting

Er wordt toeristenbelasting geheven van degene die de gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente Alblasserdam. De toeristenbelasting wordt geheven op basis van het aantal overnachtingen. Het tarief per overnachting is vastgesteld op € 2,-.

Kwijtscheldingen

Als een burger te weinig inkomen en geen vermogen heeft, kan voor een belastingaanslag kwijtschelding worden verleend. Binnen de wettelijke kaders bepaalt de gemeenteraad of en in welke omstandigheden aanslagen worden kwijtgescholden. De kwijtschelding heeft nagenoeg volledig betrekking op de gebruikersheffingen in het geval van de afvalstoffenheffing.

2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in (mogelijke) risico's voor de gemeente Alblasserdam en de weerstandscapaciteit om die risico's op te vangen. De risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit leidt tot een conclusie over de financiële flexibiliteit en soliditeit van de gemeente Alblasserdam, zijnde het weerstandsvermogen. In de begroting worden de nu bekende risico's gekwantificeerd. Dit dient mede om een meer gefundeerd voorstel te kunnen doen over de (minimaal) benodigde omvang van de algemene reserve. Het zal overigens altijd zo blijven, dat bepaalde risico's lastig of niet te kwantificeren zijn. Daarnaast betreft het altijd een momentopname en deze heeft net als bij iedere risico-inschatting - vooral rondom de kans inschatting - een mate van subjectiviteit in zich.

Naast het genoemde weerstandsvermogen –incidenteel- wordt met ingang van de begroting 2021 een structurele buffer aangehouden, het structurele weerstandsvermogen.

De paragraaf ziet er als volgt uit: korte beschrijving wat er onder weerstandsvermogen verstaan wordt, vervolgens wordt het begrip risico's gedefinieerd en wordt de uitkomst van de risico-inventarisatie opgesomd. Vervolgens beschrijven we de risico's en kansen, van ontwikkelingen die we zien, maar niet financieel zijn verwerkt in de begroting 2022. Wel tellen deze risico's en kansen mee in de risico-inventarisatie, en wordt door de verhouding met het weerstandsvermogen, uitgedrukt als ratio weerstandscapaciteit. Dit hoofdstuk sluit af met een conclusie rondom het benodigde weerstandsvermogen en de huidige algemene reserve.

Weerstandsvermogen -incidenteel-

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen waardoor de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en voor de meerjarenraming.

Risico's

In de begroting en jaarrekening zijn de geraamde en werkelijke lasten en baten opgenomen. Naast de gangbare begrotingsposten spelen voor het beoordelen van de totale financiële positie van de gemeente ook zaken een rol die niet direct uit de begroting en jaarrekening blijken of ontwikkelingen die de budgetten onder grote druk kunnen zetten. Hier wordt expliciet naar voren gekeken. De risico's zijn organisatie breed in kaart gebracht.

Risico-inventarisatie

Organisatie breed heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden. Deze is als volgt opgebouwd:

- Korte beschrijving van het risico;
- Het financiële effect / kans / risicobedrag;
- Eventueel te nemen beheersmaatregelen.

Bij de korte beschrijving van het risico wordt op hoofdlijnen toegelicht wat het risico behelst. Vervolgens vindt er op basis van de beschikbare informatie daar waar mogelijk een inschatting plaats van het financiële effect inclusief de mate van zekerheid dat het risico zich gaat voordoen. Dit resulteert in het risicobedrag. Niet alle risico's zullen zich tegelijkertijd voordoen, zodat de aan te houden buffer lager kan zijn dan het totaal van alle risicobedragen. De mate van zekerheid wordt

aangeduid met laag (10%), gemiddeld (20%), hoog (50%) en zeer hoog (75%). Het aan te houden weerstandsvermogen (= benodigde buffer) om het risico af te dekken wordt berekend door het risicobedrag te vermenigvuldigen met de kans (mate van zekerheid).

De beheersmaatregelen hebben als doel om te voorkomen dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen dan wel om de gevolgen van het zich daadwerkelijk voordoen te beperken. Te denken valt aan aanpassing van beleid, het invoeren van extra interne controles, verzekeringen enz.

De uitkomsten van de risico-inventarisatie hebben wij geclusterd in vijf categorieën:

1. Aansprakelijkheid en planschade
2. Minder inkomsten door tegenvallende economie
3. Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk
4. Bedrijfsmatige risico's
5. Gemeenschappelijke regelingen

De uitkomsten van de risico-inventarisatie zijn besproken in het MT en het college van B&W. De gemeenteraad is geïnformeerd over deze uitkomsten. De risico's zijn gekwantificeerd en per risico is bepaald welke weerstandsvermogen benodigd is om het risico te kunnen opvangen. Voor een aantal posten is de omvang van het risico (nog) niet te kwantificeren. Bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hanteren wij voor deze posten een "overdekking" van 10%.

Totaaloverzicht risico's (benodigd weerstandsvermogen)

Algemene risico's, excl. Grondexploitaties (bedragen in €)	Begroting 2022	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Aansprakelijkheid	5.000	5.000	5.000
Minder inkomsten door tegenvallende economie	30.000	30.000	30.000
Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk	950.000	383.500	384.000
Bedrijfsmatige risico's	1.643.200	2.272.600	2.262.600
Gemeenschappelijke regelingen	1.239.900	1.062.400	1.062.400
Totaal benodigd algemeen weerstandsvermogen	3.868.100	3.753.500	3.743.600
<i>Buffer ter dekking van de Pm posten</i>	<i>386.800</i>	<i>375.400</i>	<i>375.400</i>
Benodigd algemeen weerstandsvermogen met overdekking	4.254.900	4.128.900	4.118.900

Korte toelichting op de risico's:

- Aansprakelijkheid: De gemeente is verzekerd voor wettelijke aansprakelijkheid. De risico's op aansprakelijkstellingen, die niet worden gedekt, zijn als laag ingeschat.
- Minder inkomsten door tegenvallende economie: De realisatie van begrote leges omgevingsvergunningen is voor een belangrijk deel afhankelijk van de (vertragingen in de) planning van grotere complexe projecten.
- Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk: Een belangrijk deel van de gemeentelijke inkomsten wordt via de algemene uitkering, specifieke uitkeringen en brede doeluitkeringen van het Rijk ontvangen. Dit betekent dat het gemeentelijke beleid erg gevoelig is en blijft voor rijksmaatregelen die deze geldstromen beïnvloeden.
- Bedrijfsmatige risico's: de bedrijfsmatige risico's hebben betrekking op personeel en organisatie, dividenduitkeringen, gemeentegaranties, ROM-D, inflatie- en loonontwikkeling, renteontwikkeling en grootschalige incidenten.
- Gemeenschappelijke regelingen: de gemeente participeert in diverse gemeenschappelijke regelingen. Indien een gemeenschappelijke regeling een tekort heeft dat niet binnen het

weerstandsvermogen van de gemeenschappelijke regeling kan worden opgevangen dan worden de deelnemende gemeenten aangesproken voor een aanvullende bijdrage.

Wij hebben het op grond van onze risicoanalyse bepaalde benodigd weerstandsvermogen voor gemeenschappelijke regelingen afgezet tegen het benodigd weerstandsvermogen dat bij gemeenten moet worden aangehouden zoals blijkt uit de begrotingen van onze gemeenschappelijke regelingen:

GR	Risico's paragraaf weerstandsvermogen GR	Beschikbaar weerstandsvermogen GR	Weerstandsvermogen aan te houden bij gemeenten totaal	Aandeel aan te houden weerstandsvermogen Alblasserdam	Bijdrage aan GR Alblasserdam	Bijdrage aan GR gemeenten totaal	In % (= aandeel Alblasserdam)
GRD	11.800.000	0	11.800.000	613.000	16.983.000	323.696.000	5,2%
Drechtwerk	1.478.000	0	1.478.000	84.000	307.000	5.434.000	5,6%
DGJ (excl. SOJ)	850.000	500.000	350.000	16.000	1.209.142	26.288.994	4,6%
DGJ – SOJ	PM	0	PM	PM	4.978.773	104.839.122	4,8%
VRZHZ	396.375	510.000	-	-	1.453.956	38.500.461	3,8%
OZHZ	1.099.000	1.034.000	65.000	5.000	1.625.665	22.556.468	7,2%
SVHW	450.000	700.000	-	-	207.000	10.727.000	2,0%
Souburgh	PM	59.000	-	-	334.161	412.544	81%
Totaal GR'en				718.000 + PM			

Wij houden ruim voldoende weerstandsvermogen aan voor de risico's bij gemeenschappelijke regelingen.

Risico's en kansen na de Perspectiefnota 2022

Bij het opstellen van de begroting 2022 zijn er meer onzekerheden dan in andere jaren. Deze onzekerheden, aan zowel de inkomsten- als aan de uitgavenkant zijn verwerkt in de risico-inventarisatie.

Algemene uitkering: nieuwe verdeelsleutels en septembercirculaire 2021

Begin 2021 zijn voor het eerst de verwachte uitkomsten van de verdeling de algemene uitkering op basis van nieuwe verdeelsleutels bekend gemaakt. Voor de gemeente Alblasserdam betekende dit een verlaging van € 11,00 per inwoner, met ingang van het begrotingsjaar 2023. Op 12 augustus 2021 hebben de fondsbeheerders de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) geïnformeerd over de uitkomsten van de actualisatie van het voorstel voor de nieuwe verdeling van de middelen in het gemeentefonds van 2017 naar 2019. In de bijlage van deze brief staat dat de verwachte verlaging € 45,00 bedraagt. Dit betekent bij een inwoneraantal van 20.165 een structurele verlaging van € 0,9 mln. Omdat de gemeente Alblasserdam een nadeelgemeente is, zal de algemene uitkering stapsgewijs worden verlaagd met maximaal € 15,00 per inwoner vanaf 2023.

In de decembercirculaire 2021 zullen de nieuwe verdeelsleutels worden toegepast voor de jaren 2023 en verder. In de perspectiefnota 2023 zal voor de prognose van de algemene uitkering worden

uitgegaan van de decembercirculariteit 2021, en zullen de effecten van de nieuwe verdeelsleutels worden betrokken.

Hiertegenover staat dat de septembercirculariteit 2021 een positief accres laat zien. Dit structurele voordeel, van € 0,5 mln., zal worden betrokken in de perspectiefnota 2023. Gemeenten mogen niet wisselen van uitgangspunt: als de begroting in voorgaande jaren op de meicirculariteit is gebaseerd, is het niet de bedoeling om een meevallende septembercirculariteit te verwerken in de begroting.

Rijksmiddelen: nieuw kabinet zal besluit nemen over compensatie voor gedecentraliseerde taken

In de begroting 2022 is, zoals toegestaan na overeenstemming tussen VNG, IPO en het Rijk, om 75% van de extra middelen in 2022, als stelpost op te nemen voor 2023-2025. Dit in afwachting van een nieuw kabinet dat zich zal buigen over een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Gezien de taakstelling die het Rijk met de overgehevelde taken heeft meegegeven, die niet in overeenstemming is met de beperkt beïnvloedbare uitgaven in het sociaal domein, is het te verwachten dat de uitkomst van de Hervormingsagenda positief zal uitpakken voor gemeenten.

Service Organisatie Jeugd (SOJ)

De begroting 2022 is gebaseerd op de door het Algemeen Bestuur vastgestelde begroting 2022 van de SOJ. Bij de 1^e bestuursrapportage heeft het Algemeen Bestuur de raden van de deelnemende gemeenten geïnformeerd over een gewijzigd financieel perspectief voor 2021-2025. Omdat dit gewijzigd financieel perspectief nog niet is geformaliseerd in een wijziging op de begroting 2022 van de SOJ is de verwachte verhoging van de bijdrage van de gemeente Alblasserdam verwerkt als risico.

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ)

In de begroting 2022 is een structurele taakstelling opgenomen van € 1 mln. Invulling van de taakstelling dient nog plaats te vinden. Er is daardoor sprake van een niet onderbouwde taakstelling en dat betekent een risico voor onze gemeente. Enerzijds in het kader van het provinciaal toezicht en anderzijds kan het financiële consequenties hebben voor de gemeente wanneer de taakstelling niet (volledig) wordt gerealiseerd.

In september 2021 is in een retraits van het Algemeen bestuur gesproken over wat nodig is om in de VRZHZ de basis op orde te krijgen en wat de komende jaren speelt aan (exogene) ontwikkelingen. De VRZHZ is voornemens een reparatiebijdrage mee te nemen in de ontwerpbegroting 2023 en ook een koppeling te maken tussen de gemeentelijke bijdrage en de ontwikkeling van de middelen die in de algemene uitkering zijn berekend voor cluster Brandweer & Rampenbestrijding.

Het risico van een hogere bijdrage aan de VRZHZ is geschat op maximaal € 120.000.

Transitie Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

Per 1 januari 2022 is de bedrijfsvoering niet langer onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden, maar wordt de bedrijfsvoering ondergebracht in een serviceovereenkomst met de gemeente Dordrecht. De bereikte overeenstemming over de financiële dekking van de ontvlechtingskosten van € 3,8 mln. heeft de komende vier jaar geen gevolgen voor de gemeentelijke begroting. Enerzijds betalen de gemeenten hun huidige bijdrage bestuur en beleid en regiografische de komende vier jaar door. Hiermee is nog geen volledige dekking bereikt, maar de verwachting is dat de nieuwe samenwerking eenvoudiger en daarmee efficiënter is en leidt tot besparingen. De gemeente Dordrecht heeft een resultaat en inspanningsverplichting om de besparingen te realiseren. Ook neemt Dordrecht ten slotte nog € 0,5 mln. voor haar rekening. Dit betekent dat er ultimo 2025 geen transitiekosten meer zijn die onderling tussen de gemeenten verrekend moeten worden, dus na een transitieperiode van 4 jaar.

Er is wel een risico m.b.t. de resultaat en inspanningsverplichting. In de overeenkomst is benoemd dat wanneer de inspanningsverplichting onverhoopt niet gerealiseerd kan worden, Dordrecht in

overleg treedt over de verdere afwikkeling van de dekking van de ontvlechtingskosten op basis van het principe "samen uit, samen thuis".

Naast de transitie van de GR Drechtsteden speelt ook het risico van de gewijzigde verdeelsleutel voor de GR Sociaal.

Weerstandsvermogen -structureel-

Om structurele tegenvallers te kunnen opgevangen voor een aantal benoemde risico's wordt een structurele buffer aangehouden.

Het gaat om de volgende risico's:

1. Rijksbeleid rond algemene uitkering
2. Het (nog) niet invullen van taakstellingen door gemeenschappelijke regelingen. (Dit dient dan lokaal opgevangen te worden).
3. Renteverhoging

Bepaling weerstandscapaciteit

De gemeente heeft middelen beschikbaar om financiële gevolgen op te vangen indien risico's zich daadwerkelijk manifesteren. Onder tegenvallers wordt in de regel verstaan het effectueren van risico's. In de begroting en jaarrekening worden daarom de risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit ruimte op de exploitatiebegroting (stelpost onvoorzien en eventueel onbenutte belastingcapaciteit), ruimte in de reserves en eventuele stille reserves. Primair dienen de algemene reserves als buffer voor financiële tegenvallers. De gemeente Alblasserdam heeft twee grote algemene reserves, namelijk de algemene reserve en de algemene reserve van het Grondbedrijf.

Weerstandscapaciteit –incidenteel-

Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit, exclusief grondexploitaties, na aanvulling tot een minimale ratio van 1,4 (zie hoofdstuk 3):

Bedragen in €	Begroting 2022	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit	8.193.000	5.480.000	4.960.000

De beschikbare weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties bedraagt naar verwachting per 31-12-2022 € 2.722.000 (Begroting 2021: € 903.000). De totale weerstandscapaciteit voor de gemeente Alblasserdam bedraagt € 10.915.000 (Begroting 2021: € 6.383.000).

Weerstandscapaciteit –structureel-

De totale beschikbare structurele weerstandscapaciteit is in 2023 € 205.000, in 2024 € 185.000 en in 2025 € 253.000.

Conclusie rondom benodigd weerstandsvermogen

Risico's worden gekwantificeerd en afgezet tegen de weerstandscapaciteit om zicht te krijgen op de toereikendheid van het weerstandsvermogen. Een algemene norm voor de weerstandsratio is niet door de wetgever vastgesteld.

Uit de literatuur blijkt wel een veel gehanteerde beoordelingstabel van het weerstandsvermogen:

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de weerstandsratio van de gemeente Alblasserdam weergegeven:

Bedragen in €	Begroting 2022	Begroting 2021 (primair)	Jaarrekening 2020
Weerstandscapaciteit:			
- algemeen	8.193.000	5.480.000	4.960.000
- grondexploitaties	<u>2.722.000</u>	<u>903.000</u>	<u>2.268.000</u>
Totaal	10.915.000	6.383.000	7.228.000
Risicoprofiel:			
- algemeen	4.254.900	4.128.900	4.118.000
- grondexploitaties	<u>88.000</u>	<u>-</u>	385.000
Totaal	4.342.900	4.128.900	4.503.000
Ratio weerstandsvermogen:			
- algemeen	1,9	1,3	1,2
- grondexploitaties	<u>maximaal</u>	<u>maximaal</u>	<u>maximaal</u>
Totaal	2,2	1,5	1,6

Rekening houdend met de geraamde mutaties in de algemene reserve en de algemene reserve grondexploitaties (exclusief verwachte positieve resultaten van grondexploitaties) hebben wij het meerjarig perspectief van het weerstandsvermogen in beeld gebracht, waarbij 2021 is gebaseerd op de 2^e burap 2021.

Bedragen * 1.000		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit	Algemeen	4.960	5.480	8.193	8.216	8.216	8.066
	Grondexploitaties	2.268	903	2.722	2.705	3.100	3.432
	Totaal	7.228	6.383	10.915	10.920	11.316	11.498
Risicoprofiel	Algemeen	4.118	4.255	4.255	4.255	4.255	4.255
	Grondexploitatie	385	88	88	-	-	-
	Totaal	4.503	4.343	4.343	4.255	4.255	4.255
Weerstandsratio	Algemeen	1,2	1,3	1,9	1,9	1,9	1,9
	Grondexploitatie	Max	Max	Max	Max	Max	Max.
	Totaal	1,6	1,5	2,2	2,2	2,3	2,4

Het weerstandsvermogen is in alle jaren 2022 tot en met 2025 voldoende om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen.

Het structurele weerstandsvermogen voldoet in de begroting 2022-2025 nog niet aan de bepaalde norm van € 400.000. In het onderdeel 'Financiële uiteenzetting' in de financiële begroting wordt hier nader op ingegaan.

Verplichte kengetallen financiële positie

De financiële kengetallen laten het volgende beeld zien. Door deze kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van Alblasserdam.

Alblasserdam	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	41%	87%	76%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	37%	83%	72%
Solvabiliteitsratio (Eigen vermogen / totaal balans)	39%	35%	33%
Solvabiliteitsratio ((Eigen vermogen + voorzieningen) / totaal balans)	40%	37%	35%
Grondexploitatie	1%	1%	0%
Structurele exploitatieruimte	-/- 3,6%	-/-3,3%	2,0 %
Belastingcapaciteit	101,0%	102,6%	102,2%

Toelichting verplichte kengetallen financiële positie

Nettoschuldquote:

De netto schuld (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten. In hoofdstuk 3 van de begroting is onze interne normering voor dit kengetal opgenomen.

Solvabiliteitsratio:

Dit kengetal is de tegenhanger van de debtratio waarvoor in hoofdstuk 3 onze interne normering is weergegeven. Wij streven naar een solvabiliteitsratio (eigen vermogen + voorzieningen/ totaal balanssaldo) hoger of gelijk aan 20%.

Grondexploitatie:

Dit kengetal geeft de verhouding weer tussen de totale waarde op de balans die nog moet worden terugverdiend met grondverkoop en het totaal van de exploitatiebaten in het jaar.

Structurele exploitatieruimte:

Bij dit kengetal wordt het structureel resultaat gedeeld door de totale baten in het jaar. Alblasserdam streeft jaarlijks naar een voor ieder jaar structureel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit:

Met dit kengetal worden de gemiddelde woonlasten van de gemeente Alblasserdam afgezet tegen de gemiddelde landelijke woonlasten. Uit het kengetal blijkt dat de woonlasten in Alblasserdam boven het landelijk gemiddelde liggen, maar zich in de afgelopen jaren ontwikkelt richting het landelijk gemiddelde.

3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties rond de kapitaalgoederen van de gemeente. Voor de diverse kapitaalgoederen zijn beheerplannen opgesteld met daarin de vastgestelde kaders. Onderstaand overzicht maakt dit inzichtelijk.

Onderwerp	Beheerplannen	Vastgesteld / geactualiseerd in	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	Nota openbare ruimte	2009	-	Ja	Nee
	Wegengebruiksplan	2004	-	Ja	N.v.t.
	Wegencategoriseringsplan	2012		ja	N.v.t.
Openbare ruimte	Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR) *	2020	2025	n.v.t.	N.v.t.
Vaarwegen	Gemeentelijk waterplan	2006	2015	Ja	Nee
Riolering	Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	2015	2018	Ja	Nee
	Basis Riolerings Plan (BRP) **	2019	2028	Nee	Nee
	Basis Riolerings Plan + (BRP +) ***	2020	2029	Nee	Nee
Groen	Nota openbare ruimte	2009	-	Ja	Nee
	Bomenverordening Alblaserdam	2009	-	Ja	N.v.t.
	Bomen en kapvergunningen beleid	2008	-	Ja	N.v.t.
	Groenstructuurplan	2017	2027	Ja	N.v.t.
	Speeltoestellen beleid ****	2021	2030	Nee	N.v.t.
Gebouwen	Meerjarenonderhouds-plan (MJOP)	2020	2021	Nee	Nee
Openbare verlichting	Nota Openbare Verlichting	2015	2025	Ja	Nee

Toelichting:

*) Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR). De leidraad bevat technische (standaarddetails) en beleidsmatige informatie voor de inrichting van de openbare ruimte van de gemeente Alblaserdam. Eind 2020 zal de LIOR ter vaststelling aan het college worden aangeboden.

**) In 2019 is het opstellen van het Basis Riolerings (BRP) afgerond. De resultaten van het BRP geven een actueel inzicht in het technisch functioneren van het rioolstelsel in de gemeente. Voor het oplossen van knelpunten worden oplossingsrichtingen en maatregelen aangegeven. Het BRP vormt de basis voor het in 2021 op te stellen GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan). In het GRP komt ook de financiële meerjarige doorrekening aan de orde.

***) Als vervolg op het BRP is eind 2019 gestart met de uitwerking van Stresstest wateroverlast (BRP+). Hierbij wordt gebruik gemaakt van berekeningen in het BRP. Bij de Stresstest worden d.m.v. een geavanceerde doorrekening de gevolgen van maatgevende regenbuien voor de gehele gemeente in beeld gebracht. De resultaten van de Stresstest zullen samen met het BRP in het 4de kwartaal van 2020 aan het college aangeboden worden.

****) In 2021 is het nieuwe Speelruimtebeleidsplan 2021 – 2036 door college en raad vastgesteld. Dit beleidsplan vervangt het oude speeltoestellenbeleid.

*****) Een Meerjarenonderhoudsplan onderhoud Vastgoed voor de periode 2022-2035 is in 2021 opgesteld en zal eind 2021 aan het college worden aangeboden. Financiële aanpassingen/consequenties zullen via de PPN2023 worden verwerkt.

Kerncijfers

Onderwerp	Belangrijkste kapitaalgoederen	Hoeveelheden
Wegen straten pleinen	Oppervlakte wegennet	
	Asfalt	314.168 m2
	Elementen	866.410 m2
Watergangen en sloten	Oppervlakte water	234.000 m2
Riolering	Persriolering	23.000 m
	Vrij verval riolering	107.000 m
	Pompen en Gemalen	205 st
Groen	Oppervlakte openbaar groen	615.000 m2
	Speeltoestellen	310 st
Vastgoed	Gebouwen	20 st
	Kunstwerken (bruggen)	50 st
Openbare verlichting	Aantal lichtmasten	3.942 stuks, waarvan ca 51 % LED

Ambities voor 2022 – 2025

- De beeldkwaliteit van de buitenruimte handhaven op minimaal niveau B (CROW-publicatie 323) en deze jaarlijks door onafhankelijke partijen laten meten. Waar nodig onderhoud bijsturen.
- De implementatie van het nieuwe (regionale) beheersysteem vervolgen. Vanaf eind 2019 is het systeem in fases operationeel geworden. De invoering heeft vertraging opgelopen vooral vanwege de complexiteit ervan. Afronding naar verwachting in 2023.
- In 2022 actualisatie huidige arealen uitvoeren en verwerken in het beheersysteem.
- De vastgestelde LIOR toepassen bij gemeentelijk onderhoud en reconstructies en deze ook kenbaar maken aan ontwikkelaars/bouwers van nieuwbouwplannen.
- Het sober en doelmatig voorbereiden en uitvoeren van investeringsprojecten, volgens planning en geraamd budget.
- Verder finetunen van beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Gebruik maken van landelijke cijfers en/of benchmark, waarbij technische kwaliteit en beeldkwaliteit niet in het geding komen.
- Het grondstoffenplan wordt waar mogelijk verder aangescherpt, om tot een betere afvalscheiding te komen. Ook in 2022 wordt vooral ingezet op verbetering van de faciliteiten in het algemeen en op die van de GFTE-inzameling bij hoogbouw in het bijzonder.
- Maatregelen voortkomend uit het groenstructuurplan, in uitvoering brengen.
- Het gemeentelijk wagenpark waar mogelijk elektrisch maken. Op de gemeentewerf zijn in 2021 twee laadpalen geplaatst en in gebruik genomen. Ook bij (hand)gereedschappen waar mogelijk bij vervanging oplaadbare versie aanschaffen.
- Een start maken met de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed.

Regio

Voor de uitvoering van beheertaken waar dit inhoudelijk en financieel voordeel oplevert zoeken we de samenwerking met de Regio Drechtsteden. Op dit moment worden beheertaken op het gebied van openbare verlichting, verkeersregelininstallaties en riolering uitgevoerd door de gemeente Dordrecht. Voor de beheertaken van gebouwen is een overeenkomst afgesloten met de vastgoedafdeling van het SCD. Per 1-1-2022 zal deze afdeling overgaan naar de gemeente Dordrecht. Service en dienstverlening blijven gelijk. In alle gevallen blijft de regie en de financiële verantwoording in handen van Alblasserdam. Ook op het gebied van regelgeving kabels en leidingen wordt samengewerkt met de andere zes Drechtsteden.

Beeldkwaliteitsniveau openbare ruimte

De minimale beeldkwaliteit voor de openbare ruimte is vastgesteld op een B (CROW) gemeten over alle onderdelen en over de hele gemeente. De uitzondering is op dit moment nog de begraafplaats. Daar is een hogere beeldkwaliteit A gewenst.

Beheer

Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen beschikt de gemeente over:

- Beheersystemen waarin van objecten de relevante data zijn ingebracht. Op grond daarvan worden de onderhouds- en vervangingsplanningen opgesteld;
- De inspecties naar de onderhoudsgesteldheid van de objecten. Aan de hand van de bevindingen rond de technische kwaliteit wordt in het beheersysteem de planning voor onderhoud geactualiseerd. Relevante mutaties in het areaal worden doorlopend bijgewerkt;
- In gemeentelijke gebouwen worden alle wettelijk verplichte veiligheidskeuringen uitgevoerd.
- Een meerjarig vervangingsplan waarin de jaarlijkse bestemming van de beschikbare middelen voor groot onderhoud en vervanging is bepaald. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk gecombineerd;
- De geplande onderhoudswerkzaamheden worden (zoveel mogelijk) via bestekken en conform het vastgestelde aanbestedingsbeleid aan marktpartijen opgedragen.
- De invoering van het nieuwe beheersysteem is in uitvoering. Waar nodig wordt nog gebruik gemaakt van de oude systemen. Afronding van het nieuwe systeem is naar verwachting in 2022.

Financieel

Onderstaand overzicht geeft het totaal aan uitgaven onderhoud kapitaalgoederen weer:

Omschrijving (* 1.000)	2022	2023	2024	2025
Exploitatie	6.312	5.105	1.941	2.671
Storting voorziening groot onderhoud	144	144	144	144
Kapitaallasten	3.239	3.137	3.080	3.035
Totaal	9.695	8.386	5.165	5.850

Het investeringsplan 2022-2025 in bijlage 2 bij deze begroting geeft voor de jaren 2022-2025 inzicht in de te verwachten investeringen en in de planning van de uitgaven naar jaren van alle (verwachte) investeringskredieten. Het groot onderhoud aan riolering wordt gedekt uit het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Hiervoor is een voorziening riolering ingesteld. Het verloop van de reserves en voorzieningen is opgenomen in bijlage 3. Het groot onderhoud gebouwen wordt uitgevoerd op grond van het Meerjaren Onderhouds Plan gebouwen (MJOP) dat jaarlijks geactualiseerd wordt. Voor dit groot onderhoud is een voorziening kapitaalgoederen in gesteld door de gemeenteraad. Voor baggeren is een reserve baggeren in gesteld. Het verloop van deze reserves en voorzieningen is opgenomen in bijlage 3.

4. Paragraaf financiering

De financieringsfunctie van de gemeente Alblasserdam dient uitsluitend de publieke taak. Het prudente beleid valt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Centraal in deze wet staan transparantie en risicobeheersing. Voor het inzicht hierin komen in deze paragraaf de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Algemeen

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of uitgezet (vnl. Schatkist). Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken.

Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang om onderscheid te maken tussen treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen, terwijl de controlfunctie veelal redeneert in termen van baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

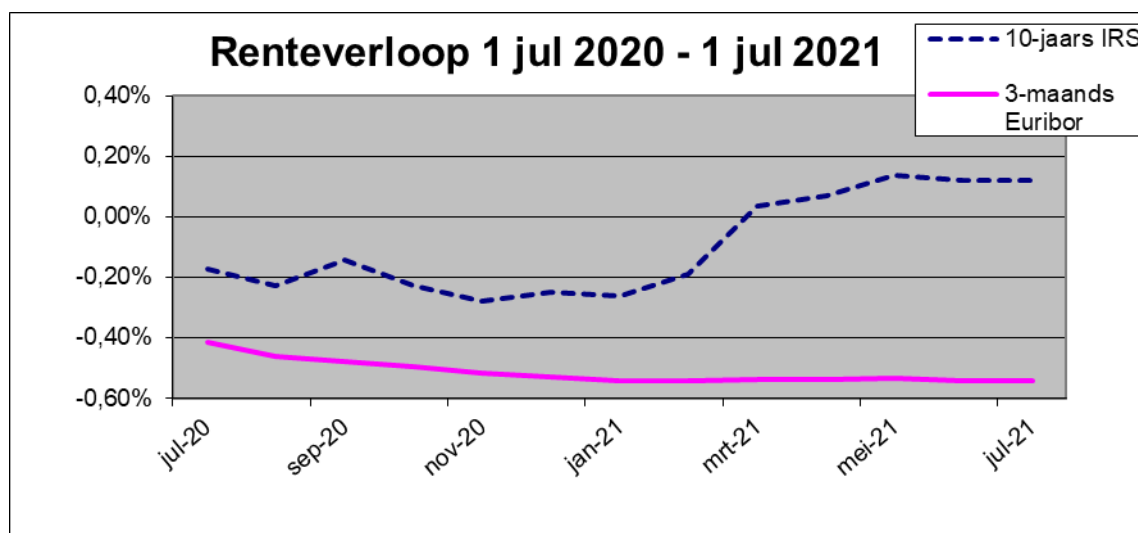
Rente ontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kort lopende leningen), blijven naar verwachting negatief. De maatregelen van de ECB in de afgelopen periode zullen volgens de markt ook in 2022 nog een negatieve rente voor kortlopende leningen te zien geven.

De kapitaalmarktrentes vertoonden in het voorjaar van 2021 een relatief sterk opgaande lijn. Dit werd vooral veroorzaakt door de verwachting dat de heropening van de economie zal leiden tot een aanzienlijk herstel van de economische groei. De rente voor 10-jarige staatsleningen is daardoor medio juli 2021 gestegen naar een niveau van 0,12%.

Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2021 circa 0,20% (20 basispunten).

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

Financieringspositie

Interne rente

De BBV-notitie rente verplicht in de financieringsparagraaf inzicht te geven in de rentelasten, de aan taakvelden, grondexploitatie toe te rekenen rente en het renteresultaat. In onderstaande tabel is dit samengevat. Uit deze berekening komt een omslagrente van afgerond

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert de gemeente Alblaserdam een percentage van 1,0%.

Renteschema

Renteschema Taakveld Treasury Bedragen x € 1.000		2022	2023	2024	2025	
a1.	De externe rentelasten over de lange financiering		81	95	123	189
a2.	De externe rentelasten over de korte financiering		-	-	-	-
b.	De externe rentebaten	-/-	23	23	23	23
	Saldo rentelasten en rentebaten		58	72	100	166
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	12	18	18	18
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	-	-	-
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-	-	-	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		46	53	82	148
d1.	Rente over eigen vermogen		-	-	-	-
d2.	Rente over voorzieningen		-	-	-	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		46	53	82	148
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	733	726	702	679
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		687-	673-	620-	531-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		46	53	82	148
	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		733	726	702	679
	Verschil (absoluut)		687	673	620	531

Leningenportefeuilles

Opgenomen langlopende leningen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de lening portefeuille in de komende jaren:

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Omschrijving	2022		2023		2024		2025
Stand per 1 januari	€	36.078	€	34.337	€	34.596	€ 31.205
Nieuwe leningen	€	3.000	€	5.000	€	6.000	€ 12.000
Reguliere aflossingen	€	4.741-	€	4.741-	€	9.391-	€ 1.691-
Vervroegde aflossingen	€	-	€	-	€	-	€ -
Rente-aanpassing	€	-	€	-	€	-	€ -
Stand per 31 december	€	34.337	€	34.596	€	31.205	€ 41.514
Gemiddeld percentage per 31 december		0,22%		0,26%		0,36%	0,50%
Rentelasten boekjaar	€	76	€	89	€	117	€ 183

Op grond van de meest actuele liquiditeitenplanning wordt voor de komende jaren jaarlijks een nieuwe langlopende lening verwacht, voor 2022 is dit € 3 miljoen, 2023 € 5 miljoen, 2024 € 6 miljoen en voor 2025 € 12 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de indicatieve cijfers voor de herstructurering van leningen in het 4e kwartaal 2021.

Uitzettingen

Uitzettingen is de term die de Wet fido bezigt voor verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen. Voor een indeling van de gemeentelijke uitzettingen naar risicocategorie wordt verwezen naar het kopje Kredietrisico's verderop in deze paragraaf.

De gemeente Alblasserdam heeft de volgende uitzettingen:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
<u>Verstrekte geldleningen:</u>		
Stand per 1 januari 2022	€ 2.226	1,25%
Nieuwe leningen	€ -	
Reguliere aflossingen	€ 182-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Stand per 31 december 2022	€ 2.044	1,20%
<u>Beleggingen:</u>		
Geen	€ -	
Totaal uitzettingen per 31 december 2022	€ 2.044	

Schuldpositie

De afgelopen jaren is de bewustwording rond schuldposities, juist ook van overheden, sterk toegenomen. Een schuldpositie ontstaat indien de eigen middelen van een gemeente ontoereikend zijn om bijvoorbeeld activiteiten of investeringen te bekostigen. In dat geval dient externe financiering te worden aangetrokken. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de aan financiering verbonden rente en aflossingen andere noodzakelijke uitgaven van de gemeente verdrücken.

De (ontwikkeling van de) schuldpositie kan vanuit meerdere invalshoeken worden benaderd.

- Eén van de meest geijkte is de debt ratio. Deze ratio wordt ontleend aan de balans, waarbij wordt gezien welk percentage van het totaal vermogen/balanstotaal met vreemd vermogen gefinancierd is. Een algemeen gebruikelijke norm voor de beoordeling van de schuldpositie is een debt ratio van maximaal 80%. Een debt ratio van hoger dan 80% geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.
- Ook kan een verhouding worden bepaald tussen de netto schuld (balans) ten opzichte van de totale exploitatiebaten (netto schuldquote). Een netto schuldquote van kleiner dan 100% geeft een indicatie dat een gemeente de rentelasten van de schulden kan dekken uit de inkomsten. Bij een schuldquote tussen 100% en 130% is voorzichtigheid geboden (stoplicht op oranje) en een schuldquote hoger dan 130% geeft een indicatie dat de exploitatie te zwaar wordt belast met rentelasten (stoplicht op rood).
- De verwachte herfinancieringen, looptijden van leningen, rentepercentages van de leningen en de werkelijke rentelasten geven inzicht in de mate waarin de gemeente gevoelig is voor renteherzieningen.

In de navolgende tabel wordt de (ontwikkeling van) de schuldpositie van de gemeente Alblasserdam zowel in historisch perspectief als richting de toekomst in beeld gebracht. Dit beeld is gebaseerd op een prognose van de ontwikkeling van de balansposten voor de komende 4 jaar.

ALBLASSERDAM	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Debt-Ratio	80%	61%	67%	65%	63%	63%
Netto schuldquote	98%	41%	76%	70%	65%	59%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekke leningen	90%	37%	72%	66%	61%	56%
Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / totaal balans)	20%	39%	33%	35%	37%	37%
Solvabiliteitsratio ((eigen vermogen + voorzieningen) / totaal balans)	21%	40%	35%	37%	39%	39%

De debt ratio daalt in deze begrotingsperiode licht van 67% in 2022 naar 63% in 2025. De netto schuld/ inkomsten (gecorrigeerd voor verstrekke leningen) is in 2022 76% en in 2025 59%. De debt ratio en netto schuld zijn substantieel verbeterd door de verkoop van de aandelen Eneco in 2020. Wij classificeren de schuldpositie als gunstig omdat de debt-ratio in alle begrotingsjaren kleiner is dan 80% en de schuldquote kleiner dan 100%. De schuldpositie blijft nagenoeg gelijk in deze begrotingsperiode.

- De restant looptijd van de lopende leningen per 1 januari 2022 is voor € 19,1 miljoen tussen 1 en 5 jaar, voor € 3,6 miljoen nog tussen 5 en 10 jaar en voor € 18,1 miljoen nog langer dan 10 jaar. Deze leningen kennen geen renteherzieningen tijdens de looptijd van de leningen.
- In de tabel bij onderdeel 'lening portefeuilles' hiervoor is inzicht gegeven in de rentelasten van de opgenomen leningen en de gemiddelde rentepercentages.

Risicobeheersing

Zoals eerder benoemd vormt risicobeheersing één van de pijlers van de Wet fido. De belangrijkste risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie betreffen rente- en kredietrisico's.

Renterisico's

Renterisico's kunnen vanuit Wet fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2022 kan de kasgeldlimiet voor de gemeente Alblasterdam als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2022:		Bedragen x € 1.000			
Begrotingstotaal 2022	€ 55.390				
Relevant percentage	8,5%				
Kasgeldlimiet	€ 4.708				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld. netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)		€ 3.000	€ 3.000	€ 4.000	€ 4.500
Kasgeldlimiet		€ 4.708	€ 4.708	€ 4.708	€ 4.708
Overschrijding kasgeldlimiet		-	-	-	-
Ruimte onder de kasgeldlimiet		€ 1.708	€ 1.708	€ 708	€ 208

De gemeente Alblasterdam verwacht in 2022 binnen de totale limietruimte te opereren. Gezien de lage (op dit moment nog steeds negatieve) rente voor kasgeldleningen, wordt de kredietruimte zo optimaal mogelijk benut.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald. De renterisiconorm heeft alleen betrekking op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Berekening renterisiconorm						(bedragen x € 1.000)		
Renterisico's	2022		2023		2024		2025	
Renteherzieningen	€	-	€	-	€	-	€	-
Aflossingen	€	4.741	€	4.741	€	9.391	€	1.691
Renterisico	€	4.741	€	4.741	€	9.391	€	1.691
Berekening renterisiconorm								
Begrotingstotaal 2022	€	55.390						
Percentage cfm. regeling		20%						
Renterisiconorm 2022	€	11.078						
Toetsing renterisico aan norm:								
Renterisico	€	4.741						
Renterisiconorm	€	11.078						
Ruimte onder de norm	€	6.337-						

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Alblasserdam binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen) of uit verleende garanties.

Verstrekte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie wordt voor 2022 het volgende verloop verwacht:

					<i>Bedragen x € 1.000</i>
Categorie	Verwachte stand per				% verdeling per eind 2022
	1-1-2022		31-12-2022		
Gemeenten / Provincies	€ -	€ -			0,0%
Overheidsbanken	€ -	€ -			0,0%
Woningcorporaties met garantie WSW	€ -	€ -			0,0%
Woningcorporaties zonder garantie					0,0%
Semi-overheidsinstellingen (1)	€ 1.873	€ 1.710			83,7%
Financiële instellingen (A en hoger)	€ -	€ -			0,0%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ 353	€ 334			16,3%
Niet-toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ -	€ -			0,0%
Totaal	€ 2.226	€ 2.044			100,0%
(1) Betreft GR Sportpark Souburgh					

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling per	
		1-1-2022	31-12-2022	eind 2022	
Directe borstelingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/hoger	€ 11.217	€ 10.389	17,8%	
Achtervangpositie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Laag	€ 48.047	€ 47.851	82,2%	
Totaal		€ 59.264	€ 58.240	100,0%	

Kas- en saldobeleer

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldoregulatie wordt verzorgd vanuit Servicecentrum Drechtsteden. De gemeente was, is en blijft daarbij overigens eigenaar van de betreffende bankrekeningen.

Een hulpmiddel bij de saldoregulatie en voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitenplanning, welke door het SCD in nauw overleg met de gemeente is opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten rond bijvoorbeeld investeringen.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt, dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

In de beleidsdoorlichting schatkistbankieren door het Rijk van juli 2019 is onder meer geconstateerd dat decentrale overheden kampen met administratieve lasten bij schatkistbankieren. Na een overlegtraject met alle betrokken partijen is besloten om het drempelbedrag per 1 juli 2021 te verhogen.

Het drempelbedrag is aangepast op onderstaande punten:

- een verhoging van de ondergrens van € 250.000 naar € 1 miljoen euro;
- een verhoging van het percentage begrotingstotaal t/m € 500 miljoen euro van 0,75% naar 2%.

Berekening drempelbedrag SKB 2022:			<i>Bedragen x € 1.000</i>
Begrotingstotaal	€	55.390	
Relevant percentage		2,00%	
Drempelbedrag (afgerond)	€	1.108	

Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Informatievoorziening

Minimaal twee maal per jaar vindt een overleg plaats met het Servicecentrum Drechtsteden over de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken. Indien daartoe vanuit gemeente of vanuit SCD behoefte dan wel noodzaak wordt gevoeld vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats. Voor zover relevant zullen door het SCD rapportages worden opgeleverd voor in- of extern gebruik.

5. Paragraaf bedrijfsvoering

In deze paragraaf worden de beleidsvoornemens en doelstellingen op het gebied van bedrijfsvoering toegelicht.

Organisatieontwikkeling

In 2022 gaan we krachtig verder met de ingezette koers en het realiseren van de geformuleerde doelstellingen: samen op weg naar een wendbare en vitale organisatie in, met en voor de samenleving. Vanuit de 5 programmalijnen vinden verschillende ondersteunende activiteiten plaats, zoals teamontwikkeling, verder aan de slag met het inrichten van processen en optimaliseren van onze werkwijzen, participatieroute, opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, week van de vitaliteit en timemanagement.

In samenwerking met de werkgroep samenleving gaan we werken aan datagedreven werken. Op basis van de ambities van bijvoorbeeld de Centrale Toegang maar ook op basis van het nieuwe college/raadsprogramma stellen we onze informatiebehoefte en indicatoren vast en borgen dat in onze beleids- en p&c-cyclus.

Duurzame inzetbaarheid

We monitoren gezond en veilig werken via onder andere de uitvoering en opvolging van de RI&E (risico-inventarisatie en evaluatie) en beleid gericht op gezond en veilig werken. Vanuit de programmalijn Vitaliteit worden in 2022 verschillende activiteiten georganiseerd gericht op gezond voelen, gezond denken en gezond bewegen, waarbij ingezet wordt op eigen regie en verantwoordelijkheid.

Samen met de andere Drechtsteden organisaties werken we, net als voorgaande jaren, ook in 2022 aan duurzame inzetbaarheid. Zo is in 2021 gestart met de aanbesteding van de nieuwe Arbo dienstverlening en starten we in het tweede kwartaal van 2022 met een nieuwe Arbo dienstverlener. Daarnaast wordt er ingezet op uitwerking en uitvoering van een regionaal vitaliteitsprogramma.

Integriteit

Het thema integriteit staat binnen de gemeente Alblasserdam hoog op de agenda. In 2022 zullen we verder inzetten op de zichtbaarheid en benaderbaarheid van de vertrouwenspersonen en het verhogen van het bewustzijn morele oordeelsvorming via het integriteitsspel, trainingen morele oordeelvorming, de eed/belofte en het introductieprogramma.

Regionale samenwerking

De samenwerking in de Drechtsteden start, zo is het voornemen, in 2022 in een andere vorm. Een aangepaste GR sociaal en een centrumregeling voor bedrijfsvoering met de gemeente Dordrecht als servicegemeente. In 2022 zal deze samenwerking verder vorm moeten krijgen, waarbij we nadenken over een nieuwe vorm van bestuurlijk overleg, de positie van de lokale raad en de ambtelijke ondersteuning en noodzakelijke capaciteit. Voor de overgang van de bedrijfsvoering gaan we 'as-is' over voor vier jaar. Het is hierbij belangrijk dat Alblasserdam op een goede wijze invulling geeft aan opdrachtgeverschap en er vindt hierover regelmatig overleg plaats met de opdrachtnemer waarbij de gemaakte prestatieafspraken worden gemonitord.

Aan de hand van de monitoringrapportage krijgt de raad inzicht in de voortgang van de Groeiagenda. De financiële ondersteuning aan de Groeiagenda eindigt vooralsnog in 2022. In het voorjaar van 2022

zal bekeken moeten worden of voortzetting – zowel inhoudelijk als financieel – wenselijk is. Deze keuze zal vertaald worden in de Perspectiefnota 2023 en in onze begroting 2023.

Communicatie en bestuursstijl

Het belang om digitale en fysieke/analoge kanalen in onderlinge samenhang goed te managen neemt toe door De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). In 2022 zetten we in op de implementatie van deze wet en werken we aan meer samenhang in onze lokale kanalen. We zetten extra in op de digitale kanalen en werken aan een proactief communicatiebeleid. Het evalueren van het participatieplatform www.praatmee.alblasserdam.nl doen we ook in 2022.

Regionaal

Vooruitlopend op de besluitvorming is de verwachting dat we vanaf 1 januari 2022 de communicatietaken inkopen bij de gemeente Dordrecht. Dordrecht zet in op kwaliteitsverbetering in de brede lijn van communicatie, via enerzijds de robuustheid van de gezamenlijkheid en anderzijds door individuele afspraken te maken met de opdrachtgever.

Informatieveiligheid

Dat informatieveiligheid ook in 2022 onze onverdeelde aandacht nodig heeft hebben de diverse berichten over hacks en gijzelsoftware wel weer duidelijk gemaakt de afgelopen periode. Naast dat we continu aandacht blijven geven aan de bewustwording, pakken we de implementatie van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) op. Dit doen we daar waar mogelijk gezamenlijk in Drechtsteden verband. Speerpunt in de implementatie voor 2022 is het opzetten van een Governance structuur zodat we proactief kunnen handelen rondom informatie veiligheid.

Voor het meerjarenperspectief rondom beveiliging sluiten we met ons tactisch Informatiebeveiligingsplan (onze lokale BIO) aan op het regionale Strategische Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden voor 2020-2024. Verdere implementatie en borging van de BIO en het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden zullen worden voortgezet in het Tactisch Informatiebeveiligingsplan.

Bewustwording van informatieveiligheid blijft ook in 2022 een belangrijke prioriteit. We gaan werken aan een structurele inbedding van cursus en seminars rondom informatieveiligheid, zowel via Skillstown als via lokale initiatieven.

AVG

De implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zal ook in 2022 onze onverminderde aandacht vragen. In 2022 zal vooral de aandacht uitgaan naar het borgen van de continuïteit en inbedding in de organisatie. Dit zullen we oppakken in samenhang met de invoering van de Baseline informatieveiligheid overheid (BIO), zodat er een integraal beeld ontstaat over de maatregelen rondom Informatieveiligheid en privacy.

ENSIA

In 2022 gaan we de ENSIA onderbrengen in onze Governance cyclus.

Informatiemanagement

In 2022 vindt binnen Drechtsteden de transitie plaats van het ServiceCentrum Drechtsteden naar Dordrecht als centrumgemeente. Op diverse terreinen van het aandachtsgebied informatiemanagement is hier ook lokale inzet voor nodig.

Naast de aandacht die het continu veranderende speelveld van software, wetgeving en initiatieven van onze informatiehuishouding vraagt, willen we ook tijd steken aan het op orde brengen van de basis. De in de in de perspectiefnota opgenomen noodzakelijke formatie-uitbreiding geeft de organisatie ruimte om grip te krijgen op de staat van onze informatiehuishouding. Daar waar nodig zullen we initiatieven ontplooiën om (ook) op dit vlak in control te komen

eBesluitvorming

De laatste stap van dit project is de overgang van de vergaderapp Ibabs naar GO voor de gemeenteraad. Gaandeweg is een aantal verbeterpunten geconstateerd, zoals de routing van Raadsinformatiebrieven. Dit werken we eind 2021/begin 2022 verder uit.

Samenwerking partners in de Rederij

In 2022 gaan we het dienstverleningsconcept onder aanvoering van de programmacoördinator verder uitrollen. Eind 2022 evalueren we de samenwerking met Smile in het werkcafé ten behoeve van de huurovereenkomst.

6. Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Alblasserdam heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen zoals gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en stichtingen. In de door de gemeenteraad op 21 april 2015 vastgestelde Nota Verbonden partijen Alblasserdam 2015 is een beschrijving van het begrip Verbonden partij opgenomen. Ook staat hierin een afwegingskader voor het aangaan van een Verbonden partij en is er een kader en instrumentarium opgenomen voor sturing en toezicht. In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de partijen waarin de gemeente participeert en wordt ingegaan op het risicoprofiel. Voor de beleidsinhoud van de Verbonden partijen wordt verwezen naar de programma's in de begroting. Op basis van een risicoprofiel en -classificatie wordt aan iedere verbonden partij een sturingspakket gekoppeld. Bij een hoger risicoprofiel worden zowel voor het college als voor de raad meer instrumenten ingezet.

Overzicht verbonden partijen

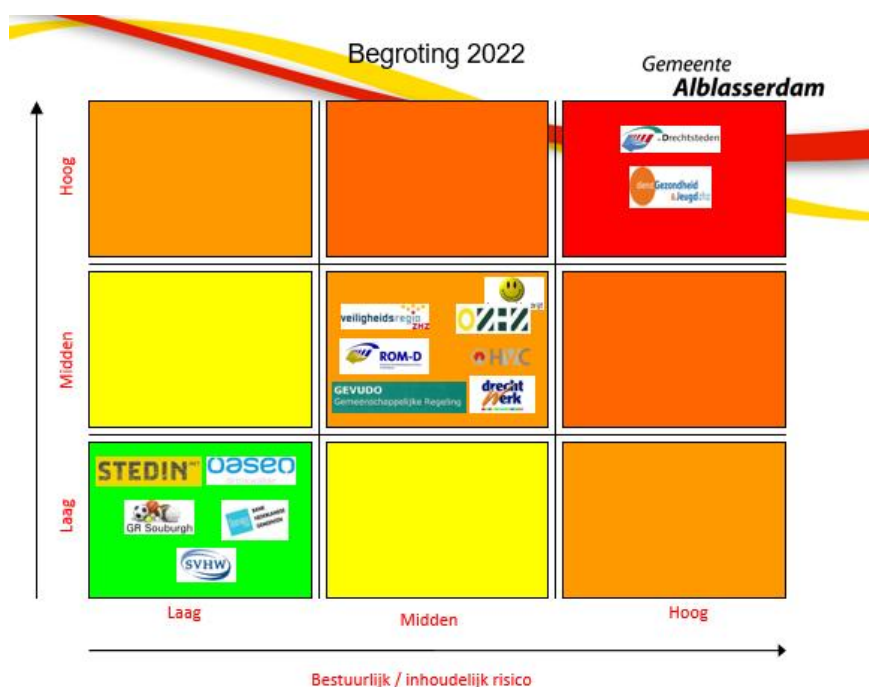
Alblasserdam neemt deel in de volgende verbonden partijen, waarbij het openbaar belang per partij is weergegeven.

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	Dordrecht	De GRD heeft tot doel draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. Hiertoe behartigt de GRD de gemeenschappelijke regionale belangen op de terreinen (a) Economie en bereikbaarheid, (b) Fysiek, (c) Sociaal, (d) Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, (e) Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering en (f) beleidsonderzoek. De bestaande GRD wordt per 01-01-2022 omgebouwd naar een GR sociaal, de bedrijfsvoeringstaken worden ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. Het te dienen openbaar belang blijft ongewijzigd.
2. Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk	Dordrecht	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken. Hiermee streeft de organisatie ernaar dat mensen kunnen werken naar vermogen.
3. Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJZH)	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van de belangen op het terrein van: volksgezondheid, maatschappelijke zorg, onderwijs en jeugdzorg.
4. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, centrale post ambulancevervoer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid
5. Gemeenschappelijke regeling Sportpark Souburgh	Alblasserdam	Het in stand houden en exploiteren van een sportpark met alle daarbij behorende voorzieningen, zoals terreinen, gebouwen en andere accommodaties, een en ander binnen het gebied als aangegeven op de bij deze regeling behorende gewaarmerkte tekening.
6. Samenwerkingsverband Vastgoedinfo, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	Klaaswaal	Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot: de heffing en invordering van belastingen; de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken; de administratie van vastgoedgegevens; het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden.

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
7. GR Omgevingsdienst	Dordrecht	De Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ondersteunt de deelnemende regiogemeenten en de Provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving en op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
8. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) en Gemeenschappelijke Regeling Gevudo	HVC: Alkmaar Gevudo: Dordrecht	Gevudo: In de praktijk: Het houden van 20% aandeelhouderschap van de HVC. De eigen stortplaats is in 2007 verkocht aan HVC. In beginsel had zij hetzelfde doel als HVC afvalcentrale. HVC afvalcentrale: Zorg dragen voor het op milieu hygiënisch verantwoorde wijze bewaren, bewerken en (doen) verwerken van huishoudelijk en andere categorieën van afvalstoffen met bijkomende werkzaamheden.
9. Stedin	Rotterdam	Regionale Nederlandse netbeheerder, die verantwoordelijk is voor het transport van elektriciteit en gas.
10. Oasen	Gouda	Het (doen) exploiteren van een of meer waterleidingbedrijven en laboratoria.
11. Bank Nederlandse gemeenten	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. De Bank Nederlandse Gemeenten biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen.
12. Rom-D	Dordrecht	De doelstelling van de ROM-D is het versterken en uitbouwen van de regionale economie, in die zin dat een permanente toekomstige meerwaarde ontstaat en tenminste aansluiting wordt gevonden bij de landelijke ontwikkeling.
13. Stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam	Alblasserdam	De stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam ('SMILE') is per 1 maart 2013 opgericht en op diverse terreinen actief binnen de lokale gemeenschap. Er is gewerkt aan inzet van het gemeentelijk leerwerkbedrijf bij de uitvoering van de Participatiewet en inzet bij de operationalisering van de drie decentralisaties.

Risicoclassificatie

Om te bepalen welk sturing- en toezichtpakket van toepassing is, is voor de begroting 2022 een risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse heeft geleid tot onderstaande risicoclassificatie.

Toelichting op de verbonden partijen met een risicoclassificatie van gemiddeld en hoger:

- De GR DG&J ZHZ heeft een hoog financieel en een hoog inhoudelijk/bestuurlijk risico. Voor het onderdeel GGD is deze verbonden partij op orde. De (financiële) zorgen liggen bij het onderdeel SOJ. De vraag naar jeugdhulp stijgt al jaren terwijl dit niet via rijksbijdrage wordt gecompenseerd. Vanuit het rijk komen inmiddels meer middelen beschikbaar voor het sociaal domein. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur.
- De risicoclassificatie van de GR Drechtsteden is ongewijzigd opgenomen ten opzichte van de begroting 2021. In 2022 zal blijken hoe de nieuwe GR en serviceverlening vorm krijgt opdat we voor de begroting 2023 een nieuwe analyse kunnen maken. Alblasserdam is ertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur.
- De risico's van GR Drechtwerk worden gemiddeld ingeschat. Hoewel het bedrijf kwetsbaar is ten aanzien van opdrachten vanuit de markt is het aantal financiële risico's beperkt. Gemeentelijke bijdrage vertoont een dalende trend en regelmatig wordt informatie gegeven over de prestaties van het bedrijf en de financiële situatie. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur.
- De GR VR ZHZ heeft een gemiddeld risico vooral door de hoge financiële bijdrage en een verminderde invloed op het beleid doordat het vooral om wettelijke taken gaat. Daarnaast is het risico dat de opgelegde taakstelling niet wordt gehaald. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
- De GR ROM-D kent een gemiddeld risico. Verschillende onderdelen kennen negatieve algemene reserves en de invloed is beperkt door getrapte vertegenwoordiging via de Algemene vergadering van aandeelhouders.
- Het risico bij de GR Gevudo heeft een gemiddelde classificatie. De informatievoorziening is een aandachtspunt. Het risico voor de gemeente beperkt zich tot het aandelenkapitaal. Alblasserdam is binnen het bestuur van Gevudo vertegenwoordigd en indirect via Gevudo in het bestuur van HVC.
- De GR OZHZ heeft een gemiddeld risico. Er kunnen nog steeds verbeteringen worden doorgevoerd in het werkproces. De gemeente en deze partij blijven hierover in gesprek. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
- De Stichting Leerwerkbedrijf Alblasserdam is een gemiddeld risico toegekend. Er zijn risico's. De afdracht staat onder druk en er zijn negatieve resultaten gerealiseerd. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het bestuur.

Sturingsarrangement

Uit de risico-classificatie volgt voor de betreffende Verbonden partij het volgende pakket voor de wijze van sturen en informeren in 2022:

Risico-classificatie	Verbonden partijen	Sturings- en toezichtsarrangementen
1. Laag	Stedin, Oasen, GR Souburgh, SVHW, BNG	Basis pakket
2. Laag / gemiddeld	--	

3. Gemiddeld	OZHZ, GR Gevudo (HVC), Rom-D, VRZHZ, Stichting Leerwerkbedrijf Alblasserdam, GR Drechtwerk	Pluspakket
4. Hoog	DG&J ZHZ (*), GR Drechtsteden	Compleetpakket

(*) Gelet op het hoge financiële risico is voor de DG&J, onderdeel Jeugd 'maatwerk'afgesproken. Naast de sturingsarrangementen van het compleetpakket zal de raad geïnformeerd worden over inhoudelijke stukken met inspanningen die gericht zijn op het grip krijgen op de financiën.

Inhoud Sturingsarrangementen

Het risicoprofiel is een indicator voor het sturingsarrangementen van de raad en het college. Hieronder zijn de pakketten opgenomen met daarin het onderscheid tussen de controlerende en kaderstellende van de gemeenteraad evenals de rolverdeling tussen raad en college.

	Kaderstellende rol (= sturen)	Controlerende rol (=beheersen)
Basis pakket	- begroting verbonden partij met ambtelijk advies bespreken in <u>college</u> - in de gemeentelijke begroting wordt jaarlijks een actuele risicoanalyse verbonden partijen opgenomen + bepaling welke pakketten gelden voor welke verbonden partijen + voor welke verbonden partijen maatwerk wordt afgesproken, dit wordt door de <u>raad</u> vastgesteld - begroting van de verbonden partij wordt voor zienswijze aan de <u>raad</u> voorgelegd - jaarlijkse bijeenkomst waarin risicoanalyses verbonden partijen worden besproken tussen <u>college</u> en <u>raad</u>	- jaarrekening verbonden partij met ambtelijk advies bespreken in <u>college</u> - in de jaarrekening wordt door het <u>college</u> verantwoording afgelegd aan de <u>raad</u> over de verbonden partijen - actieve informatieplicht: bij belangrijke tussentijdse ontwikkelingen informeert het <u>college</u> de <u>raad</u> via burap's of RIB
Plus pakket	hogere frequentie bestuurlijke en ambtelijke overleggen	- alle P&C documenten verbonden partijen (ook burap's) worden met ambtelijk advies besproken in <u>college</u> - in gemeentelijke burap wordt door het <u>college</u> verantwoording afgelegd aan de <u>raad</u> over de verbonden partijen met risicoclassificatie 'gemiddeld' of hoger
Compleet pakket	nog hogere frequentie bestuurlijke en ambtelijke overleggen er wordt een actieve dialoog tussen de <u>raad</u> en de verbonden partij georganiseerd door bijvoorbeeld de directie uit te nodigen in de <u>raad</u>	- het <u>college</u> informeert de <u>raad</u> via een RIB over de P&C documenten van de verbonden partij - zo nodig wordt de <u>raad</u> tussentijds geïnformeerd (ook buiten P&C documenten om)

Financiële informatie per verbonden partij

Voor de financiële informatie is gebruik gemaakt van de cijfers uit de begrotingen 2022 van de verbonden partij, tenzij die gegevens niet bekend waren bij opstelling van deze paragraaf. In dat geval zijn de gegevens gebaseerd op de jaarrekening 2020 of eerder van de verbonden partij, aangegeven met (*).

	Verbonden partijen	Financieel belang	Eigen vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Vreemd vermogen	Geraamd Financieel resultaat Alblasserdam
	Bedragen x € 1.000,-		1-1	31-12	1-1	31-12	2022
	Gemeenschappelijke Regelingen						
1	GR Drechtsteden	16.893	1.148	0	42.024	40.000	0
2	GR Drechtwerk	307	0	0	28.164	27.069	0
3	GR Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ	6.188	2.389	2.085	45.608	44.304	0
4	GR Veiligheidsregio ZHZ	1.454	4.796	3.862	72.538	82.339	0
5	GR Sportpark Souburgh	334	62	62	2.421	2.426	0
6	SVHW	207	700	700	5.541	5.451	0
7	GR Omgevingsdienst ZHZ	1.625	4.307	4.708	11.668	12.836	0
8	GR Gevudo	0	30	30	0	0	0
	Vennootschappen						
9	Stedin NV (*)	1.354	2.949.000	2.891.000	3.179.000	3.421.000	9
10	Oasen NV (*)	8	112.000	117.000	168.000	179.000	0
11	BNG NV	21	4.887.000	5.097.000	144.835.000	155.297.000	60
12	ROM-D Holding NV (*)		5.337	6.714	2.151	2.151	0
13	ROM-D Dordtse Kill III CV (*)	121	12.144	13.335	1.500	1.500	0
	Stichtingen						
14	Stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam (*)	0	141	70	256	301	0

7. Paragraaf grondbeleid

Algemeen

De paragraaf Grondbeleid in de Begroting 2022 geeft inzicht in de volgende zaken:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen;
- een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitaties en de risico's;
- de ontwikkeling van de reserve grondexploitaties.

Huidig grondbeleid

In mei 2019 heeft de raad het Grond- en vastgoedbeleid vastgesteld en de Nota Prijsbeleid Vastgoed voor de periode 2019 – 2022. In deze nota zijn de kaders voor het verder professionaliseren van de grond- en vastgoedzaken vastgelegd en wordt beschreven op welke wijze de gemeente Alblasserdam haar ruimtelijke doelstellingen wil realiseren.

Dit grondbeleid is in grote lijnen een voortzetting van de voorgaande nota en kenmerkt zich door het begrip 'uitnodigingsplanologie'. De gemeente neemt het initiatief als procesregisseur, maar ziet niet automatisch een rol voor zichzelf met betrekking tot grondverwerving en het lopen van financiële risico's. Het uitgangspunt blijft daarom een "faciliterend grondbeleid, tenzij...". Daarbij behoudt de gemeente ruimte om ook actief grondbeleid te voeren in het geval dit noodzakelijk is om een beleidsdoel te realiseren. Met het afwegingskader dat in de nieuwe nota is opgenomen kan de keuze voor de te volgen strategie, op een transparante wijze worden bepaald.

De belangrijkste financiële uitgangspunten zijn vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Alblasserdam 2015 en ontleend aan de verslagleggingsregels voor grondexploitaties van de commissie BBV.

In de nota Grond- en vastgoedbeleid is naast de beleidsvisie, zoals hierboven beschreven, ook een aantal specifieke uitgangspunten voor de grondexploitaties geformuleerd. Deze zijn:

- de grondexploitaties worden jaarlijks geactualiseerd;
- eventuele verliezen worden direct genomen en worden verwerkt in verliesvoorzieningen;
- winsten in projecten worden pas genomen bij afsluiten van de projecten;
- Tussentijdse winstneming is ook mogelijk bij een negatieve boekwaarde (gerealiseerde opbrengsten zijn hoger dan de gerealiseerde kosten) en er bestaat meer dan 90% zekerheid over de nog te maken kosten;
- bij aanvang van projecten wordt grond gewaardeerd op inbrengwaarde;
- er vindt geen directe verevening plaats tussen projecten;
- de weerstandsratio dient tussen 1,0 en 1,4 te zijn;
- de verantwoordelijkheid van het grondbeleid ligt bij de portefeuillehouder financiën;
- projectwethouders zijn integraal (dus ook financieel) verantwoordelijk voor de projecten
- waar zij bestuurlijk opdrachtgever van zijn.

Grondverwerving en uitgifte

Het uitgangspunt in het huidige grondbeleid is dat de gemeente niet actief gronden aankoopt ten behoeve van de locatie en gebiedsontwikkeling, tenzij er overwegingen zijn om dit wel te doen. Daarbij moet worden gedacht aan het verwezenlijken van ambities en doelstellingen die niet door de markt worden 'opgepakt'.

Geplande gronduitgiften door gemeente³:

- Dok12 (voorheen Dok11) eerstelijnszorg, verkoop Esdoornlaan 2 voor uitbreiding Dok11
- Havengebied

Ontwikkelingen Bouwgronden in exploitatie (BIE's)

De grondexploitatieportefeuille van de gemeente Alblasserdam omvat op dit moment nog 2 BIE's (bouwgrond in exploitatie):

- Waterhoven;
- Bedrijvenlocatie Staalindustrieweg

Voor het Havengebied is een grondexploitatie in voorbereiding. Deze zal naar verwachting in het vierde kwartaal 2021 aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Project Waterhoven

Korte omschrijving project:

Het realiseren en opleveren van een woonwijk met kavels voor particulier opdrachtgeverschap en projectwoningen met bijbehorende infrastructuur en woonomgeving in het plan Waterhoven.

Wat we doen gaan:

De volgende acties zijn ingezet en worden de komende periode voortgezet:

- De gemeente heeft de grond in het plan Waterhoven verkocht;
- Het eiland Paardenboonhof wordt definitief ingericht en de eilanden Vlashof en Raapzaadhof bouwrijpgemaakt.
- Het woonrijp maken van de Vlashof en de Raapzaadhof is gepland aansluitend op de oplevering van alle woningen op het betreffende eiland.
- Met het vaststellen en tekenen van een vaststellingsovereenkomst is een langslpend proces van verdere afwikkeling onderbroken, beëindigd en voorkomen.

Project Bedrijvenlocatie Staalindustrieweg

Korte omschrijving project:

De realisatie van bedrijfskavels aan de voormalige woonwagenlocatie aan de Staalindustrieweg.

Wat gaan we doen:

In 2021 en overlopend in 2022 wordt gestart met de werkzaamheden van het bouwrijpmaken van de locatie. Dit behelst de volgende werkzaamheden:

- Opschonen terrein
- Aanleggen riolering
- Verharden van te verhuren kavels met asfalt
- Hekwerk om de te verhuren kavels plaatsen
- Hoofdwegen aanbrengen van asfalt
- Openbare verlichting plaatsen

Verwachte resultaten grondexploitaties

Begroting 2022

De in de door de raad op 7 september 2021 vastgestelde 'Actualisatie grondexploitaties 2021' opgenomen resultaten vormen de basis voor de cijfers die worden gepresenteerd op het product grondexploitaties en het verwachte verloop van de algemene reserve grondexploitaties. De ingeschatte risico's en het benodigde weerstandsvermogen zijn ook ontleend aan dezelfde basisdocumenten.

Daarnaast wordt in het kader van de begroting een 'doorkijk' gegeven naar effecten van de ontwikkelingen op de projectresultaten en de ontwikkeling van de reserve grondexploitaties. In de actualisatie van de grondexploitaties 2022 (voorjaar 2022) zal deze doorkijk verder worden uitgewerkt in de rapportage 'Actualisatie grondexploitaties 2022' en de eventuele wijzigingen worden verwerkt in de begroting.

³ Uitgangspunt is dat de oplevering van woningen doorgaans ca. 1 jaar later plaatsvindt.

Actualisatie BIE's per 1-1-2021, Begroting 2022			
Grondexploitatie totaal	NCW per 1-1-2021 Actualisatie	NCW per 1-1-2021 Begroting 2022	Eindwaarden 1-1-2021 Begroting 2022
Waterhoven	91.000	-82.000	-85.000
Staalindustrieweg	680.000	680.000	765.000
Totaal grondexploitaties	771.000	598.000	680.000

De grondexploitatie Waterhoven verslechtert door de verwerking van de gemaakte afspraken met de voormalige ontwikkelaar in de vaststellingsovereenkomst. Binnen deze grondexploitatie is bij de Actualisatie 2021 een tussentijdse winst genomen. Het negatieve resultaat wat nu ontstaat na verwerking van de Vaststellingsovereenkomst wordt bij de Actualisatie 2022 met de tussentijds genomen winst 'verevend'.

Risico's

In het kader van de 2e Burap 2021 zijn de risico's van de projecten opnieuw beoordeeld. Door de overeenstemming die is bereikt met Klein Alblas en de gesloten Vaststellingsovereenkomst zijn de risico's ten aanzien van dit aspect verminderd. Daarentegen is het risico op kostenstijgingen door de huidige krapte op markt toegenomen.

Grond- exploitatie	Risico's		Risico's Begroting 2022	niet afgedekt uit resultaat
	Actualisatie 2021	Mutaties		
Actieve grondexploitaties	88.000	-5.000	83.000	-
Totaal Risico's	88.000	5.000-	83.000	-

De risico's worden niet verwerkt in de grondexploitaties zelf, maar worden apart geraamd. Voor de actieve verliesgevende grondexploitaties worden de risico's afgedekt middels de algemene reserve grondexploitaties. Voor de winstgevende projecten uit het positieve resultaat mits het risicobedrag het positieve resultaat niet overschrijdt.

Financiële positie grondexploitaties

De grondexploitateresultaten zijn van invloed op de financiële positie van de gemeente. De gemeente Alblasserdam kent de navolgende reserves en voorzieningen die verband houden met de ingeschatte resultaten van de grondexploitaties:

Algemene reserve grondexploitatie

Deze reserve is bedoeld als algemene buffer voor het opvangen van mogelijke tekorten binnen de verschillende grondexploitaties en ter dekking van de risico's van de verliesgevende grondexploitaties.

De stand van de reserve grondexploitaties per 31-12-2020 bedraagt € 2.268.136.

Tussentijdse Winstneming

Waterhoven

Bij de jaarrekening 2020 is op het project Waterhoven in totaal een bedrag van € 2.260.000 aan winst genomen. Door de vaststellingsovereenkomst en de verplichting die daaruit voortvloeit zal hierop naar verwachting bij de jaarrekening 2021 een correctie op worden gemaakt van -/- € 156.000.

Voorziening verliesgevende grondexploitaties

Deze voorziening dient voor het opvangen van tekorten die zijn ontstaan bij een grondexploitatie. In het kader van de BBV-voorschriften is het noodzakelijk een voorziening te treffen op het moment dat een verlies wordt berekend.

Weerstandscapaciteit

Het gemeentelijk grondbeleid is een terrein waarbij enerzijds de gewenste gemeentelijke koers

richtinggevend is maar anderzijds de externe omstandigheden ook van invloed kunnen zijn op het gewenste resultaat. De vastgoedmarkt, waar het grootste deel van de exploitaties sterk door wordt beïnvloed, is een moeilijk voorspelbaar en beheersbaar terrein. Zeker op de bedrijvenmarkt maar ook op de woningmarkt zijn economische schommelingen direct van invloed op de prijs maar vooral op de afzetsnelheid. Al met al betekent dit dat bij de realisatie van de gewenste projecten een zeker risico ontstaat. De gevolgen van de wijzigingen in de risico's in de geactualiseerde grondexploitaties en de gevolgen daarvan voor het weerstandsvermogen worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen.

In het door de raad vastgestelde Nota Grond en Vastgoedbeleid wordt een norm voor de weerstandsratio gehanteerd (verhouding tussen risico's van de projecten met een verwacht verlies, de risico's op afgesloten projecten en de Algemene reserve grondexploitaties van minimaal 1 en maximaal 1,4. In gevallen dat de ratio zich buiten deze bandbreedte begeeft, wordt bij de jaarrekening een voorstel gedaan voor verrekening tussen de reserve grondexploitaties en de algemene reserve.

Op dit moment kunnen alle risico's op de grondexploitaties worden afgedekt uit het resultaat. In de loop van 2021 zal meer duidelijkheid komen over de planontwikkeling op Havengebied en de risico's die hiermee gepaard gaan. Dan zal ook moeten worden beoordeeld in hoeverre de risico's op dit project de weerstandscapaciteit beïnvloedt.

Conclusie

Binnen de totale grondexploitatie gaan aanzienlijke bedragen om. Voor zover er sprake is van risico's, zijn deze afgedekt via een voorziening, samenwerkingsovereenkomst of beschikbaar weerstandsvermogen. Binnen de totale grondexploitatie is nog steeds sprake van een toekomstig positieve verdien capaciteit, maar deze staat onder druk door achterblijvende inkomsten uit grondverkoop. Voor de gevolgen van de wijzigingen binnen de grondexploitaties voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam verwijzen we naar paragraaf Weerstandsvermogen.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Programma's	Bedragen x € 1.000	Jaar-rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Begroting Primair 2022	Begroting Primair 2023	Begroting Primair 2024	Begroting Primair 2025
Actiever, zorgzamer & ondernemender	lasten	30.172	29.517	30.571	30.119	30.359	30.801
	baten	8.105	6.723	6.929	6.816	6.853	6.853
	Saldo van baten en lasten	-/-22.067	-22.794	-/-23.642	-/-23.303	-/-23.506	-23.948
	Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
	Mutaties in de reserves	0	0	0	0	0	0
	Geraamd resultaat	-/-22.067	-22.794	-/-23.642	-/-23.303	-/-23.506	-/-23.948
Buiten Beter	Lasten	10.172	9.799	9.983	10.120	10.105	10.092
	Baten	5.071	4.545	5.071	5.231	5.231	5.231
	Saldo van baten en lasten	-/-5.101	-5.255	-/-4.912	-/-4.890	-/-4.874	-/-4.862
	Toevoeging aan reserves	72	98	91	81	62	62
	Onttrekking aan reserves	0	0	0	35	159	159
	Mutaties in de reserves	72	-/-98	-/-91	-/-46	97	97
	Geraamd resultaat	-/-5.173	-/-5.353	-/-5.003	-/-4.936	-/-4.777	-/-4.764
Beter wonen & Bereikbaarder	Lasten	9.172	4.837	4.855	4.838	3.827	3.994
	Baten	7.652	2.877	2.840	2.903	2.322	2.428
	Saldo van baten en lasten	-/-1.520	-/-1.959	-/-2.014	-/-1.936	-/-1.505	-/-1.566
	Toevoeging aan reserves	2.037	605	0	0	413	349
	Onttrekking aan reserves	886	134	18	18	18	18
	Mutaties in de reserves	-/-1.151	-/-471	18	18	-396	-332
	Geraamd resultaat	-/-2.671	-/-2.431	-/-1.997	-/-1.918	-/-1.901	-/-1.898
Dienstverlening en bestuur	Lasten	3.527	3.232	2.253	2.157	2.079	2.112
	Baten	918	695	665	665	665	665
	Saldo van baten en lasten	-/-2.608	-/-2.536	-/-1.587	-/-1.492	-/-1.414	-/-1.446
	Toevoeging aan reserves	0	71	72	73	43	43
	Onttrekking aan reserves	16	0	0	0	0	0
	Mutaties in de reserves	16	-/-71	-/-72	-/-73	-/-43	-/-43
	Geraamd resultaat	-/-2.593	-2.607	-1.660	-1.565	-1.456	-1.489
Solide financieel beleid	<i>Alg. dekkings middelen</i>	262	743	-/-491	-/-530	-/-457	-/-436
	<i>Overhead</i>	5.196	6.302	6.922	6.563	6.589	6.600
	<i>Heffing VPB</i>	-	0	0	0	0	0
	<i>Onvoorzien</i>	-	64	235	305	285	353
	Totaal lasten	5.458	7.109	6.666	6.338	6.417	6.517
	Baten *)	34.802	38.755	39.885	38.961	38.728	38.820
	Saldo van baten en lasten	29.344	31.646	33.219	32.622	32.311	32.302
	Toevoeging aan reserves	114	5.661	195	23	0	0
	Onttrekking aan reserves	2.443	9.030	646	5	5	155
	Mutaties in de reserves	2.329	3.369	451	-18	5	155
	Geraamd resultaat	31.673	35.015	33.670	32.604	32.316	32.458
Totaal	Lasten	60.218	56.323	54.562	53.879	53.071	53.869
	Baten *)	76.179	53.595	55.390	54.575	53.798	53.996
	Saldo van baten en lasten	15.962	-/-2.728	828	696	727	127
	Toevoeging aan reserves	19.158	6.434	358	177	518	454
	Onttrekking aan reserves	3.737	9.163	663	58	182	332
	Mutaties in de reserves	-/-15.421	-/-2.728	305	-119	-336	-122
	Geraamd resultaat	541	0	1.133	577	391	5

Het geraamd resultaat na de eerste begrotingswijziging 2022 ziet er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2022	2023	2024	2025
Geraamd resultaat	287	331	300	5

Uiteenzetting van de financiële positie

Overzicht algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, post onvoorzien en overige stelposten

Inleiding

In de financiële verslaglegging voor gemeenten is vastgelegd dat in de begroting en verantwoording wordt ingegaan op de algemene dekkingsmiddelen en de kosten van overhead.

Algemene dekkingsmiddelen in financieel meerjarenoverzicht

Onder algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan:

- Treasury
- Onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen en niet-woningen
- Overige belastingen
- Algemene uitkering
- Overige baten en lasten waaronder de post onvoorzien
- Vennootschapsbelasting

Bedragen * € 1.000	Rekening 2020	Gewijzigde begroting 2021	2022	2023	2024	2025
0.5 Treasury lasten	59	6.303	-657	-626	-573	-484
0.5 Treasury baten	19.262	363	140	183	157	157
0.5 Treasury resultaat	19.203	-/-5.940	797	809	730	641
0.61 OZB woningen lasten	178	2.182	164	164	164	164
0.61 OZB woningen baten	2.240	1.395	1.395	1.395	1.395	1.395
0.61 OZB woningen resultaat	2.062	-/-787	1.231	1.231	1.231	1.231
0.62 OZB niet-woningen lasten	178	135	135	135	135	135
0.62 OZB niet-woningen baten	2.240	3.414	3.639	3.711	3.711	3.711
0.62 OZB niet-woningen resultaat	2.062	3.279	3.504	3.576	3.576	3.576
0.64 Overige belastingen baten	715	732	167	177	177	177
0.7 Algemene uitkering baten	31.005	32.078	33.805	32.756	32.549	32.641
0.8 Overige baten en lasten waaronder post onvoorzien: lasten	0	64	235	305	285	353
0.9 Vennootschapsbelasting lasten	0	0	0	0	0	0
3.4 Economische promotie baten*	-/-1	32	32	32	32	32
Totaal algemene dekkingsmiddelen	55.047	29.330	37.987	37.024	36.864	36.977

*Het betreft hier de toeristenbelasting

Treasury

Het resultaat van Treasury bestaat uit het saldo van de rentekosten, rentebaten en ontvangen dividend. In de paragraaf Financiering zijn deze toegelicht.

Onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen en niet-woningen

Gemeenten heffen belastingen op onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen om een deel van hun taken te bekostigen. De onroerendezaakbelastingen zijn de grootste eigen inkomstenbron van gemeenten en bedragen gemiddeld zo'n 8% van de totale gemeentelijke inkomsten. Voor een toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen waarvan de genoemde lokale heffingen deel uitmaken.

Overige belastingen

Onder de lasten en baten van overige belastingen zijn opgenomen:

- Hondenbelasting
- toeristenbelasting
- precario [vanaf 2022 vervalt dit onderdeel door landelijke regels].

In 2022 wordt ter dekking van een deel van de gedeelde precario-opbrengsten op kabels en leidingen van nutsbedrijven, de OZB verhoogd met € 155.000. Meer informatie over de overige belastingen is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Algemene uitkering

De uitkomsten van de circulaire van het gemeentefonds hebben een belangrijke impact op de financiële positie van onze gemeente. In het hoofdstuk 'Van perspectiefnota naar begroting' is de raad geïnformeerd over de meicirculaire en over extra Rijksmiddelen sociaal domein en de stelpost van 75% over de extra Rijksmiddelen in de jaren 2023 t/m 2025. Daarnaast is in de raming van de algemene uitkering rekening gehouden met een teruggave van de ruimte onder het BCF-plafond van € 36.000.

Overige baten en lasten waaronder de post onvoorzien

Bij het onderdeel overige baten en lasten is rekening gehouden met:

- een structurele post onvoorzien voor 2022 tot en met 2025 van € 100.000
- een verhoging van het budget voor onvoorzien om daarmee te groeien naar de minimale omvang van het structureel weerstandsvermogen van € 0,4 mln.

Bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
Vast budget voor onvoorzien	100	100	100	100
Verhoging budget voor onvoorzien	135	205	185	253
Totaal budget voor onvoorzien (structureel weerstandsvermogen)	235	305	285	353

Vennootschapsbelasting

Op dit taakveld wordt (de raming van) het te betalen bedrag vennootschapsbelasting als last geboekt. Het gaat om het (geraamde) bedrag van de aanslag vennootschapsbelasting voor het betreffende begrotingsjaar/verantwoordingsjaar. Dit bedrag is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het betreffende begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren.

Overhead

Onder overhead vallen alle kosten en opbrengsten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:

- leidinggevenden primair proces (hiërarchisch), die personele verantwoordelijkheden hebben zoals het voeren van functioneringsgesprekken;
- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing;
- personeel en organisatie (P&O HRM) en organisatie- en formatieadvies;
- inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement);

- juridische zaken: juridische medewerkers op een bedrijfsvoeringafdeling of belast met een bedrijfsvoeringstaak;
- bestuurszaken: ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van de burgemeester en het college van b&w;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV).

De kostenontwikkeling van overhead is hieronder vermeld. Ook de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen worden gesplitst in taakvelden, zodat de overhead die bijvoorbeeld via de Serviceovereenkomst met de gemeente Dordrecht loopt ook ten laste van het taakveld Overhead wordt verantwoord.

Nieuw beleid

De programma's zijn inhoudelijk afgeleid vanuit het coalitieakkoord en de Samenlevingsagenda. De vijf inhoudelijke sporen uit het coalitieakkoord en de Samenlevingsagenda zijn samengevoegd in drie programma's zodat ook sprake is van een financieel evenwichtige verdeling:

1. Actiever, zorgzamer & ondernemender
2. Buiten beter
3. Beter wonen & bereikbaarder

De overige twee programma's zijn voor het fundament om beweging in locomotieven en wagons te kunnen bewerkstelligen:

4. Dienstverlening en bestuur
5. Solide financieel beleid

Bij de behandeling van de perspectiefnota 2022 zijn de ambities uit de Samenlevingsagenda benoemd die nog niet in de begroting 2021-2024 waren verwerkt. De financiële ruimte bij de begroting 2022 heeft het mogelijk gemaakt om alle ambities van de Samenlevingsagenda in de begroting 2022 te verwerken. Wel met een taakstelling om een deel van de ambities te laten vervallen met ingang van begrotingsjaar 2023. In het hoofdstuk 'Van perspectiefnota naar begroting' is de raad hierover geïnformeerd. De uitwerking van de Samenlevingsagenda vindt u in het programmaplan. Daar zijn de wagons die in de Samenlevingsagenda zijn benoemd verder uitgewerkt.

Naast de ambities uit de Samenlevingsagenda zijn in de begroting 2022 ambities uit de perspectiefnota 2022 incidenteel verwerkt:

Bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
A 1: Ondernijning	13	13	13	13
A 2: Verlaging taakstelling ambities Samenlevingsagenda		-121	-91	
A 3: Groeiagenda (bijdrage blijft gehandhaafd na 2022)		209	209	209
A 4: Datagedreven	40	40	40	40
A 5: Gebiedsperspectief Kinderdijk	5	15	15	20
A 6: Werving & selectie	10	10	10	10
B 1: Handhaving ambities	75	75		
B 3: Energietransitie	25			
B 4: Klimaatadaptie	10			
C 1: Uitbreiding jongerenwerk	50	50		
C 2: Uitbreiding schoolmaatschappelijk werk	45			
Ambities	273	291	196	292

Structureel begrotingsresultaat

In de paragraaf Weerstandsvermogen zijn de verplichte kengetallen over de financiële positie vermeld. De paragraaf Financiering geeft inzicht in de aangegane leningen van de gemeente Alblasserdam.

Een aantal belangrijke kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam is als volgt samen te vatten:

Indicator	Gunstig	Neutraal	Ongunstig
Structureel sluitende begroting			
Weerstandsvermogen –incidenteel -			
Weerstandsvermogen – structureel -			
Schuldpositie			

De verschillende indicatoren worden hierna kort toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting op de financiële positie wordt verwezen naar de paragrafen.

Structureel sluitende begroting

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* alle jaren zijn individueel 'structureel' sluitend
- *Neutraal:* alle jaren zijn per saldo 'structureel' sluitend *)
- *Ongunstig:* geen 'structureel' sluitende begroting

In het onderdeel 'Van perspectiefnota naar begroting' is het meerjarenperspectief voor 2022-2025 weergegeven. Het geraamde resultaat is in 2022 structureel sluitend. Hoewel daarom de volgende jaren niet sluitend hoeven te zijn in het kader van het toezichtsregime, zijn wij content dat in het meerjarenperspectief ook 2023 en 2045 structureel sluitend zijn.

Voldoende weerstandsvermogen – incidenteel

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* weerstandsratio (algemeen) voldoet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Neutraal:* weerstandsratio (algemeen) voldoet niet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4, maar is wel minimaal 1,0 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Ongunstig:* weerstandsratio (algemeen) is in één of meerdere jaren kleiner dan 1,0

Wij streven naar een ratio van het incidentele weerstandsvermogen van minimaal 1,4. Dit betekent dat de buffer 1,4 maal de bekende risico's afdekken.

Voldoende budget voor onvoorziene uitgaven – structureel weerstandsvermogen

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* structureel weerstandsvermogen voldoet in alle jaren aan streefomvang van € 400.000
- *Neutraal:* structureel weerstandsvermogen voldoet niet in alle jaren aan streefomvang van € 400.000
- *Ongunstig:* structureel weerstandsvermogen is in één of meerdere jaren kleiner dan streefomvang van € 400.000

Bij de begroting 2021 heeft de raad besloten naar een minimale omvang van het budget voor onvoorziene uitgaven te streven van € 400.000. Eerder in dit hoofdstuk bent u geïnformeerd over de omvang van het budget voor onvoorziene uitgaven in de begroting 2022-2025.

Schuldpositie

Normering op grond van normen afgeleid van Europese normen:

- *Debt ratio:* *kleiner gelijk dan 80%. Een debt ratio van hoger dan 80% geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.*
- *Netto schuld / inkomsten:* *kleiner dan 100% (stoplicht op oranje) en 130% (stoplicht op rood). De netto schuld (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten.*

De debt ratio is in 2022 67 % en daarmee gunstig.

De verhouding netto schuld / inkomsten is in 2022 76% en daarmee gunstig.

Overzicht baten en lasten per taakvelden

Taakveld en omschrijving BBV	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
0.1 Bestuur	1.628		1.632		1.632		1.632	
0.10 Mutaties reserves	358	663	177	23	518	147	454	297
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.133		577		391		5	
0.2 Burgerzaken	1.007	144	1.005	144	922	144	962	144
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	396	263	350	263	349	263	349	263
0.4 Overhead	6.922	706	6.563	706	6.589	706	6.600	706
0.5 Treasury	-657	140	-626	183	-573	157	-484	157
0.61 OZB woningen	164	1.395	164	1.395	164	1.395	164	1.395
0.62 OZB niet-woningen	135	3.639	135	3.711	135	3.711	135	3.711
0.64 Belastingen overig		167		177		177		177
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		33.805		32.756		32.549		32.641
0.8 Overige baten en lasten	235		305		285		353	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.492		1.492		1.492		1.492	
1.2 Openbare orde en veiligheid	442	18	442	18	442	18	442	18
2.1 Verkeer en vervoer	2.114	91	2.328	126	2.320	126	2.314	126
2.2 Parkeren	29		32		32		31	
2.3 Recreatieve havens		4		4		4		4
2.4 Economische havens en waterwegen	9		9		9		9	
2.5 Openbaar vervoer	55		55		55		55	
3.1 Economische ontwikkeling	96		96		96		96	
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	755	755	1.172	1.172	178	591	348	697
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	395	32	395	32	395	32	395	32
3.4 Economische promotie		32		32		32		32
4.1 Openbaar basisonderwijs	382		382		382		382	
4.2 Onderwijshuisvesting	774	12	764	12	749	12	1.026	12
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	947	344	947	344	947	344	947	344
5.1 Sportbeleid en activering	984	41	999	41	1.019	41	1.024	41
5.2 Sportaccommodaties	994	416	989	416	988	416	986	416
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	409	276	407	276	405	276	403	276
5.5 Cultureel erfgoed	420		420		420		420	
5.6 Media	426		376		376		376	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.224	16	2.134	16	2.130	16	2.129	16
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.250	586	2.169	583	2.098	514	2.095	514
6.2 Wijkteams	1.865	231	1.440		1.440		1.440	
6.3 Inkomensregelingen	7.803	5.203	8.045	5.324	8.297	5.450	8.447	5.450
6.4 Begeleide participatie	1.644	1	1.669	1	1.698	1	1.714	1
6.5 Arbeidsparticipatie	901		899		899		898	
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	321		321		321		321	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.145		4.174		4.223		4.223	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.496		4.209		4.212		4.212	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-51		-51		-51		-51	
7.1 Volksgezondheid	1.185	75	1.185	75	1.165	55	1.165	55
7.2 Riolering	1.124	1.520	1.133	1.520	1.130	1.520	1.127	1.520
7.3 Afval	2.649	3.442	2.650	3.602	2.649	3.602	2.647	3.602
7.4 Milieubeheer	605		596		596		595	
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	399	522	398	522	397	522	390	522
8.1 Ruimtelijke ordening	472	28	433	28	433	28	433	28
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	350	354	8		-7		-7	
8.3 Wonen en bouwen	1.628	1.132	1.633	1.132	1.633	1.132	1.633	1.132
Eindtotaal	56.054	56.054	54.633	54.633	53.980	53.980	54.328	54.328

Incidentele baten en lasten

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Voor een beoordeling van de meerjarige financiële positie is het belangrijk om inzicht te hebben in de incidentele baten en lasten. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de geraamde incidentele baten en lasten per programma. De belangrijkste posten zijn per programma afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten zijn als totaalbedrag vermeld.

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

De financiële positie van een gemeente kan in gevaar komen wanneer structurele lasten worden gedekt met incidentele baten. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

De (bestemmings)reserves zijn in de staat reserves en voorzieningen geclusterd. Cluster 3 betreft egalisereserves als dekking van gelijkmatige verdeling in tariefstelling van rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten. In cluster 5 zijn drie bestemmingsreserves bestemd voor dekking van de lasten van structurele activiteiten. Dit betreft de dekking van een jaarlijkse liquidatiebijdrage van de logopedische dienst.

Staat van incidentele baten en lasten

(bedragen x 1.000)

Incidentele baten en lasten 2022	Begrote incidentele lasten	Begrote incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten
Actiever, zorgzamer & ondernemender				
C1 Uitbreiding jongerenwerk	50			-50
C 2 Schoolmaatschappelijk werk	45			-45
Herinrichting sociaal domein	194			-194
Buiten beter				
Handhaving	75			-75
Beter wonen & Bereikbaar				
Grondexploitatie	1.106	1.106		0
Toevoeging aan reserve grondexploitaties				0
B3 Energietransitie (OZHZ)	20			-20
B4 Energiestransitie (Regionaal energieloket)	5			-5
B5 Klimaatadaptatie	10			-10
Solide financieel beleid				
Toevoeging algemene reserve: voor dekking in 2025			150	-150
Toevoeging algemene reserve: ter dekking van inkomstengarantie Rivas			45	-45

Incidenteel resultaat in 2022 (-/- = negatief)	1.505	1.106	195	-594

(bedragen x 1.000)

Incidentele baten en lasten 2023	Begrote incidentele lasten	Begrote incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten
Actiever, zorgzamer & ondernemender				
C1 Uitbreiding jongerenwerk	50			-50
Buiten beter				
Handhaving	75			-75
Beter wonen & Bereikbaar				
Grondexploitatie	1.172	1.172		0
Solide financieel beleid				
Toevoeging algemene reserve: ter dekking van inkomstengarantie Rivas			23	-23
Incidenteel resultaat in 2023 (-/- = negatief)	1.297	1.172	23	-148

(bedragen x 1.000)

Incidentele baten en lasten 2024	Begrote incidentele lasten	Begrote incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten
Beter wonen & Bereikbaar				
Grondexploitaties	178	591		413
Toevoeging aan reserve grondexploitaties			413	-413
Incidenteel resultaat in 2024 (-/- = negatief)	178	591	0	0

(bedragen x 1.000)

Incidentele baten en lasten 2025	Begrote incidentele lasten	Begrote incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten
Beter wonen & Bereikbaar				
Grondexploitaties	348	697		349
Toevoeging aan reserve grondexploitaties			349	-349
Solide financieel beleid				
Toevoeging algemene reserve: voor dekking in 2025			-150	150
Incidenteel resultaat in 2025 (-/- = negatief)	348	697	-150	150

Structurele onttrekkingen en toevoegingen reserves

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022		2023		2024		2025	
	vermeer- deringen t.l.v.	vermin- deringen t.l.v.	vermeer- deringen t.l.v.	vermin- deringen t.l.v.	vermeer- deringen t.l.v.	vermin- deringen t.l.v.	vermeer- deringen t.l.v.	vermin- deringen t.l.v.
Algemene reserve grondexploitatie		18		18		18		18
Reserve riolering	91		81		62	124	62	124
Bestemmingsreserve Jeugd		5		5		5		5
Bestemmingsreserve Enecogelden				35		35		35
Bestemmingsreserve baggeren	108	10	108	10	108	10	108	10
Totaal structurele mutaties reserves	199	33	189	68	170	192	170	192

EMU-saldo

Op grond van de Europese begrotingsregels mag het landelijk EMU-tekort (het gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) van de landen die participeren in de Economische Monetaire Unie niet boven de 3% uitkomen. Een goede informatievoorziening voor het Rijk is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo.

Voor een goede beheersing van het EMU-saldo is het van belang om naast een raming van de exploitatiebegroting ook een prognose op te stellen van de balansposten van de gemeente.

In onderstaande tabel is een prognose van de balansposten op hoofdlijnen weergegeven:

Prognose balansposten (bedragen x 1.000)	2020 jaarrekening	2021 prognose	2022 prognose	2023 prognose	2024 prognose	2025 prognose
Immateriële vaste activa	484	414	344	274	204	134
Materiële vaste activa	66.225	72.935	70.681	67.322	64.808	62.141
Financiële vaste activa	3.583	4.288	4.005	3.723	3.442	3.159
Voorraden (w.o. grondexploitatie)	236	236	0	0	0	0
Uitzetting (< 1 jaar)	12.546	12.546	12.546	12.046	12.046	12.046
Liquide middelen	7	7	7	7	7	7
Overlopende activa	3.955	2.255	2.255	2.166	2.255	4.755
Totaal activa	87.036	92.681	89.838	85.538	82.762	82.242
Eigen vermogen	33.115	28.384	28.105	28.249	28.640	28.860
Voorzieningen	1.183	1.288	1.399	1.510	1.592	1.674
Langlopende schulden	40.822	36.079	34.337	34.596	31.205	41.513
Netto vlottende schulden	4.404	9.188	6.904	6.317	4.925	4.168
Overlopende passiva	7.512	17.737	19.088	14.861	16.396	6.024
Totaal passiva	87.036	92.676	89.833	85.533	82.758	82.239

In de onderstaande tabel is het aandeel van Alblasserdam in het EMU-saldo opgenomen:

Berekening EMU-saldo (bedragen x 1.000)		2022	2023	2024	2025
1. Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit de reserves	+	828	696	727	127
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	2.462	2.380	2.357	2.338
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	111	112	82	82
4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	6.212	5.015	1.941	2.671
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	+	-	-	-	-
6. Desinvesteringen in im(materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	+	-	-	-	-
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-
8. Baten bouwgrondexploitaties: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	-	-	-	-
9. Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-	-	-	-	-
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11. Verkoop van effecten: a. Gaat u effecten verkopen? b. Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?		nee	nee	nee	nee
Berekende EMU-saldo (-/- = tekort)		-2.811	-1.827	1.225	-124

Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen 2022													
Omschrijving	MUTATIES 2022			MUTATIES 2023			MUTATIES 2024			MUTATIES 2025			Stand
	VERMEERD ERING	VERMINDE RING		VERMEERD ERING	VERMINDE RING		VERMEERD ERING	VERMINDE RING		VERMEERD ERING	VERMINDE RING		
	Stand			Stand			Stand			Stand			Stand
	31-12-2021			31-12-2022			31-12-2023			31-12-2024			31-12-2025
<u>Cluster 1 Algemene reserves</u>													
Algemene reserve	7.997.880	195.000	-	8.192.880	23.000	-	8.215.880	-	-	8.215.180	-	150.000	8.065.880
Reserve taakmutaties algemene uitkering	47.879	-	-	47.879	-	-	47.879	-	-	47.879	-	-	47.879
Innovatiereserve	126.758	-	-	126.758	-	-	126.758	-	-	126.758	-	-	126.758
	8.172.517	195.000	-	8.367.517	23.000	-	8.390.817	-	-	8.390.817	-	150.000	8.240.817
<u>Cluster 2 Reserves grondexploitatie</u>													
Algemene reserve grondexploitatie	2.739.556	-	17.524	2.722.032	-	17.524	2.704.508	413.324	17.524	3.100.308	349.196	17.524	3.431.980
	2.739.556	-	17.524	2.722.032	-	17.524	2.704.508	413.324	17.524	3.100.308	349.196	17.524	3.431.980
<u>Cluster 3 Egalisatiereserves</u>													
Reserve riolering	1.773.621	91.217	-	1.864.838	80.900	-	1.945.738	61.915	124.305	1.883.348	61.915	124.305	1.820.958
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afkoopsommen onderhoud van graven	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878	43.000	-	240.878
	1.971.499	91.217	-	2.062.716	80.900	-	2.143.616	61.915	124.305	2.081.226	104.915	124.305	2.061.836
<u>Cluster 5 Bestemmingsreserves</u>													

Staat van reserves en voorzieningen 2022													
Omschrijving	MUTATIES 2022			MUTATIES 2023			MUTATIES 2024			MUTATIES 2025			
	VERMEERD	VERMINDE		VERMEERD	VERMINDE		VERMEERD	VERMINDE		VERMEERD	VERMINDE		
	ERING	RING		ERING	RING		ERING	RING		ERING	RING		
Bestemmingsreserve veiligheid	4.830	-	-	4.830	-	-	4.830	-	-	4.830	-	-	4.830
Bestemmingsreserve jumelage	4.400	-	-	4.400	-	-	4.400	-	-	4.400	-	-	4.400
Bestemmingsreserve Jeugd	30.922	-	5.200	25.722	-	5.200	20.522	-	5.200	15.322	-	5.200	10.122
Bestemmingsreserve duurzaamheid	9.308	-	-	9.308	-	-	9.308	-	-	9.308	-	-	9.308
Bestemmingsreserve Liquidatie Toon	61.060	-	-	61.060	-	-	61.060	-	-	61.060	-	-	61.060
Bestemmingsreserve Kunst in openbare ruimte	42.000	-	-	42.000	-	-	42.000	-	-	42.000	-	-	42.000
Bestemmingsreserve Enecogelden	15.899.685	-	-	15.899.685	-	35.000	15.864.685	-	35.000	15.829.685	-	35.000	15.794.685
Bestemmingsreserve corona	251.000	-	-	251.000	-	-	251.000	-	-	251.000	-	-	251.000
Bestemmingsreserve baggeren	291.000	108.000	10.000	389.000	108.000	10.000	487.000	108.000	10.000	585.000	108.000	10.000	683.000
	16.594.205	108.000	15.200	16.687.005	108.000	50.200	16.744.805	108.000	50.200	16.802.605	108.000	50.200	16.860.405
Totaal reserves	29.477.777	394.217	32.724	29.839.270	211.900	67.724	29.983.446	583.239	192.029	30.374.656	562.111	342.029	30.551.738
<u>Cluster 1 Voorzieningen ter afdekking risico's/verliezen</u>													
Voorziening reorganisatie buitenruimte	4.962	-	-	4.962	-	-	4.962	-	-	4.962	-	-	4.962
Voorziening claims (wethouders pensioenen)	361.177	-	-	361.177	-	-	361.177	-	-	361.177	-	-	361.177
	366.139	-	-	366.139	-	-	366.139	-	-	366.139	-	-	366.139
<u>Cluster 2 Voorzieningen op basis van beheerplannen</u>													

Staat van reserves en voorzieningen 2022													
Omschrijving	MUTATIES 2022				MUTATIES 2023				MUTATIES 2024				
		VERMEERD ERING	VERMINDE RING		VERMEERD ERING	VERMINDE RING			VERMEERD ERING	VERMINDE RING		VERMEERD ERING	VERMINDE RING
Voorziening onderhoud kapitaalgoederen	50.406	143.800	105.000	89.206	143.800	105.000	128.006		143.800	105.000	166.806	143.800	105.000
	50.406	143.800	105.000	89.206	143.800	105.000	128.006		143.800	105.000	166.806	143.800	105.000
<u>Cluster 3 Voorzieningen voor middelen van derden die specifiek besteed moeten worden</u>													
Voorziening riolering	724.477	-	-	724.477	-	-	724.477		-	-	724.477	-	-
Voorziening egalisatiereserve begraven	147.000	72.000	-	219.000	73.000	-	292.000		43.000	-	335.000	43.000	-
	871.477	72.000	-	943.477	73.000	-	1.016.477		43.000	-	1.059.477	43.000	-
Totaal Voorzieningen	1.288.022	215.800	105.000	1.398.822	216.800	105.000	1.510.622		186.800	105.000	1.592.422	186.800	105.000

Investeringsplan 2022-2025

Investering (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Besteed t/m 2021	Verwacht restant krediet 2021	Krediet 2022	Meerjarig inves- teringsplan 2023-2025	Totaal investering	2022	2023	2024	2025	Totaal 2022- 2025
								Planning uitgaven				
Bedrijfsgebouwen												
Oude Bibliotheek verbouwing	A	975	174	801			801	801				801
Openbare ruimte (wegen, riolering, openbaar groen, openbare verlichting etc.)												
Baanderstraat	A	435	34	401			401	401				401
Bernard en Marijkestraat herstel bestrating	B				90		90	90				90
Bruggen 2022	A				120		120	120				120
Buitenruimte De Twijn	A	650	599	51			51	51				51
Groenstructuurplan	A	165	8	157			157	80	77			157
Kerkstraat Oude Lijnbaan	A	1.780	746	1.034			1.034	1.034				1.034
Openbaar groen - aanleg plantvakken	A	50	25	25			25	25				25
Oude Torenbrug conserveren onderzijde	A	140		140			140	140				140
Parkeerplaatsen Hoogendijk	A	130	56	74			74	74				74
Toplaagrenovatie natuurgrasveld CKC	A	30		30			30	30				30
Vervangen muur Plantageweg	A	167	21	146			146	146				146
De Vang voorbereiding	A	69	36	33			33	33				33
De Vang uitvoering	B					621	621		621			621
Vinkenwaard Kelvingring voorbereiding	A	73	34	39			39	39				39
Vinkenwaard Kelvingring uitvoering	B					1.416	1.416		1.416			1.416
Vinkenwaard Ohmweg voorbereiding	A	163	46	117			117	117				117
Vinkenwaard Ohmweg uitvoering	B					672	672		672			672
Edisonweg (Grote Beer - Wenaeweg) asfalt toplaag	A	140		140			140	140				140
Zeilmakerstraat	A	891	395	496			496	496				496
Damwand Jan Smitkade voorbereiding	A	30	16	15			15	15				15
Damwand Jan Smitkade uitvoering	B			250	550		800	800				800
Bouwrijpmaken Hoogendijk	A	254	21	233			233	100	133			233

Investerings (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Besteed t/m 2021	Verwacht restant krediet 2021	Krediet 2022	Meerjarig inves- teringsplan 2023-2025	Totaal investerings	2022	2023	2024	2025	Totaal 2022- 2025
								Planning uitgaven				
Inzameling GFT Hoogbouw	A	286	262	24			24	24				24
GVVP onderzoek	A	50	13	37			37	37				37
GVVP	B					500	500		500			500
Haven asfaltonderhoud	B				114		114	114				114
West Kinderdijk Noord rioolherstel voorbereiding	A	30	8	22			22	22				22
VRI Edisonweg	A	150		150			150	150				150
Speelvoorzieningen 2022	A				70		70	70				70
Riolering besturingen gemalen en pompen	B				55		55	55				55
Openbare verlichting 2022	A				118		118	118				118
Monument oude sluis Dam voorbereiding	A	25		25			25	25				25
Edisonweg grens Papendrecht asfalt	A	180		180			180	180				180
Wenaeweg (ged) Edisonweg (ged) asfaltverharding	B				250		250	250				250
Waterbus ponton	B				300		300	300				300
C. Smitstraat wateroverlast	B				100		100	100				100
Investerings 2023-2025	B					5.978	5.978		1.516	1.791	2.671	5.978
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties												
Vervanging materieel buitenruimte 2022	A				35		35	35				35
Investerings 2023-2025	B					230	230		80	150		230
Totaal investeringskredieten		6.863	2.493	4.620	1.802	9.417	15.839	6.212	5.015	1.941	2.671	15.839
Bestedingen ten laste van voorzieningen												
Baggeren 2022	A				100		100	100				100
Investerings 2023-2025	B					90	90		90			90
Totaal kredieten tlv voorzieningen					100	90	190	100	90			190

Investerings (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Besteed t/m 2021	Verwacht restant krediet 2021	Krediet 2022	Meerjarig inves- teringsplan 2023-2025	Totaal investerings	2022	2023	2024	2025	Totaal 2022- 2025
								Planning uitgaven				
Totaal		6.863	2.493	4.620	1.902	9.507	16.029	6.312	5.105	1.941	2.671	16.029

Indicatoren Samenlevingsagenda en verplichte indicatoren BBV

In de raad van 13 november 2018 is een afzonderlijk voorstel 'Effectindicatoren Samenlevingsagenda 2018-2022' behandeld. Het doel van dit voorstel was om bij de begrotingsbehandeling op 13 november 2018:

- Een aantal effectindicatoren, die nu al kunnen worden vastgesteld, door de raad te laten vaststellen;
- De raad te laten instemmen met een procesvoorstel om nog te komen tot een aantal effectindicatoren inclusief het opstellen van een onderzoeksvraag om deze (kwalitatieve) effectindicatoren te kunnen meten.

De raad heeft ingestemd met:

- Het voorstel effectindicatoren begroting 2019.
- Het proces voorstel om te komen tot:
 - a. Een indicator over (relatieve) doorstroom naar dure zorg voor de locomotief 'gezondheid en preventie'
 - b. Een uitwerking van de kwalitatieve onderzoeksvraag voor de locomotieven:
 - i. Versterken centrumfunctie
 - ii. Gezondheid en preventie
 - iii. Kwaliteit buitenruimte
 - iv. Veiliger Alblasserdam
 - v. Blijven in Alblasserdam
 - vi. Verbeteren woonaanbod
 - vii. Stimuleren ondernemersklimaat
 - c. Nog vast te stellen streefwaarden (harde norm / richting of relatief t.o.v. anderen)

De indicatoren in de kolom 'kwantitatief meten' uit het voorstel die door de raad zijn vastgesteld zijn in deze begroting opgenomen in het programmaplan.

In de raad van 16 april 2019 heeft de raad ingestemd met het toevoegen van indicatoren op de thema's versterken centrumfunctie, kwaliteit buitenruimte, verbeteren woonaanbod en verbeteren bereikbaarheid. Ook deze indicatoren zijn in deze begroting opgenomen in het programmaplan.

Verplichte indicatoren BBV

Om de resultaten van beleidsmatige inspanningen meer inzichtelijk te maken is in het BBV een verplichte basisset van beleidsindicatoren vastgesteld. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kan een helder beeld gevormd worden van beleidsresultaten van gemeenten. De herkomst is veelal de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasserdam	Gemeente < 25.000
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2022	4,18	n.b.
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2022	3,78	n.b.

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasserdam	Gemeente < 25.000
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2022	566	n.b.
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2022	13%	n.b.
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2022	12,7	n.b.
6	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren (12-18 jaar)	Bureau Halt	2020	10	10
7	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2020	1,7	0,7
8	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2020	3,5	2,6
9	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2020	1,2	1,5
10	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2020	6,7	4,5
11	3. Economie	Funcziemenging	%	Meerdere bronnen	2020	51,9	48,6
12	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	LISA	2020	131,8	165,4
13	4. Onderwijs	Leerplicht Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2018	1,6	1,1
14	4. Onderwijs	Leerplicht Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2019	6	19
15	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO/Ingrado	2020	1,2%	1,3%
16	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	Meerdere bronnen	2020	60%	50,5%
17	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	Meerdere bronnen	2020	733,6	666,3
18	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2019	1%	1%

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasserdam	Gemeente < 25.000
19	6. Sociaal domein	Achterstand onder Jeugd Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS Jeugd	2019	4%	4%
20	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2020	70,6%	69,3%
21	6. Sociaal domein	Achgtstand onder jeugd- Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS Jeugd	2019	2%	1%
22	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021	302	252,1
23	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	2020	122	148,9
24	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd	2020	12,3%	10,6%
25	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd	2020	1,4%	1,1%
26	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS Jeugd	2017	0,4%	0,5%
27	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2020	660	624
28	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS statistiek Huishoudelijk afval	2019	182	126
29	7. Volksgezondheid en Milieu	Bekende hernieuwbare elektriciteit	%	berekening	2019	2,1%	n.b.
30	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2021	252	n.b.
31	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG/ABF	2020	6,5	9,6
32	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	2021	83%	79,6%
33	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2021	729	n.b.
34	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2021	789	n.b.